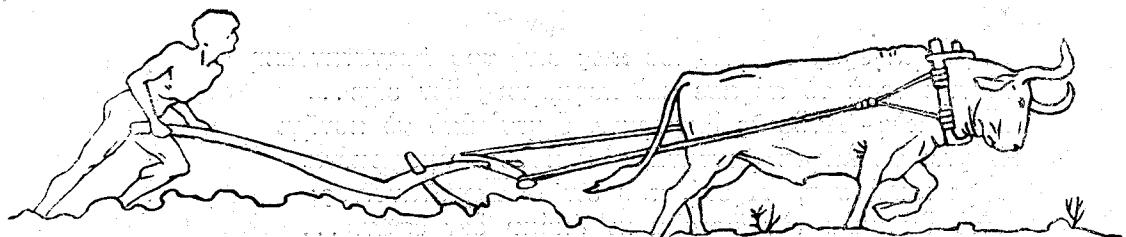

Η ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ ΤΗΣ ΠΕΡΓΑΜΟΥ ΚΑΤΑ ΤΑΣ ΑΝΑΣΚΑΦΑΣ ΤΟΥ ΤΙΡΣ ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ 1882

ΛΔΙΩΣ

ΠΑΝΔΘΗΝΔΙΔ

ΕΤΟΣ ΙΑ' 15 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1911

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Η ΚΑΚΗ ΝΥΦΗ

(ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ)

- Γιάννο, γαϊτάνι ποῦ είδα έγώ έχτες σ' τὸ πανηγῦρι
Γιάννο, γι' ἀγόρασέ μού το, Γιάννο, γιὰ πάρε μού το . . .
- Κ' ἐκεῖνος τῆς τάγόρασε, κ' ἐκεῖνος τῆς τὸ πῆρε,
Καὶ σ' τὰ μαλλιά τῆς τόπλεξε σ' τὸν καλολόγο¹ πάει.
Τὴν εἶδε ἡ ωψύλλα ἡ πεθερά, ἡ Εῦα ἡ ἀντραδέρφη.
- Κόρη τίνος εἰν' τ' ἄρματα, τίνος εἰν' τὸ γαϊτάνι;
— Μάνα τοῦ γυιοῦ σ' εἰν' τ' ἄρματα τοῦ γυιοῦ σου τὸ γαϊτάνι,
— Μάνα τοῦ γυιοῦ σου εἴμαι κ' ἔγώ, ζορμπᾶς² τοῦ κεφαλιοῦ σου.
- Νὰ σκάσῃς νύφη δὲ σὲ λιῶ καὶ πεθερά δὲ μ' ἔχεις.
— Νὰ σκάσῃς νύφη θὰ μὲ εἰπῆς καὶ πεθερά θὰ σ' ἔχω.

Η ΑΝΟΜΗ ΜΑΝΑ*

(ΓΟΡΤΥΝΙΑΣ)

- Μικρὸς μικρὸς σ' τὰ γράμματα μικρὸς σ' τὸ ψαλητῆρι
Κι' δ' δάσκαλος τὸ σκόλασε νὰ πάῃ νὰ γιοματίσῃ,
Βοίσκει τὴ μάνα κέπαιζε — κέπαιζε μ' ἔναν Τούρκο! . . .
- Μάνα, δὲν παίζεις μὲ Ρωμήδ, μὸν παίζεις μὲ τὸν Τούρκο;
— Εννοιά σου, μάνα, ἔννοια σου κι' ἀν δέντο μαρτυρήσω . . .
- Τί θὰ πῆς, βρὲ διαβολογυιέ, καὶ τί θὰ μαρτυρήσῃς;
— Οτ' εἶδανε τὰ μάτια μου, δτ' ἀκουσαν τ' αὐτιά μου . . .
- Τὸ γέλασε, τὸ πλάνεψε μὲ σύκα, μὲ καρύδια
Σ' τὴ κάμαρά της τόκλεισε, τὸ σφάζει σὰ χασάπτης
Καὶ τὸ συκῶτι τ' ἔβγαλε τοῦ μάγερα τὸ στέλνει:

¹* Σ' τὴν ἀγάτη τοῦ Πάσχα. ²? Κυδίαρχος, τύραννος, ἥραβδες.
* Τοῦ τραγουδισθ αὐτοῦ ὑπάρχουν πλεῖσται δσαι ἐκδόσεις καὶ παραλλαγαί, τῶν ὅποιων μίαν ἐδημοσίευσε πρότινος ὁ ἀκάματος φύλος κ. Βέης ἀνευρών αὐτην εἰς χειρογράφους κώδικας τῶν Μετεώρων. 'Αλλ' ἡ παρούσα παραλλαγή, τὴν ὅποιαν μεταξὺ ἄλλων ἀνεύρομεν κατά τινα ἐν Γορτυνίᾳ λαογραφικήν μας περιοδείαν, εἶνε, κατὸ τὴν γνώμην μας, ἡ ὁραιότερα ἐκ τῶν γνωστῶν παραλλαγῶν, διότι οὔτε τὰ χάσματα τῶν ἄλλων παρουσιάζει, ἔχει ἐνότητα καὶ χάριν γλωσσικήν, γοργότητα φυθμού καὶ δύναμιν δραματικήν περισσόν...

- Μάγερα, γιὰ μαγέρεψε μικροῦ ἀρνιοῦ συκῶτι.
 Κι' ὁ μάγερας τὸ γνώρισε πῶς εἶν' τοῦ Κωνσταντάκη.
 Ἐννηὰ νερὰ τὸ πέρασε καὶ περασμοὺς δὲν εἶχε...
 Κι' ὁ κύο- Ἀνδριᾶς ἔξανάφανε, ἔρχετ' ἀπὸ τὸ κυνῆγι
 Φέρνει τὰ λάφια ζωντανά, τ' ἀρκούδια ἡμερωμένα.
 — "Ωρα καλή σου, Ἀρετή, ποῦ εἶν' ὁ Κωνσταντῖνος;
 — "Στὸ δάσκαλο τὸν ἔστειλα κι' ἀκόμη δὲν ἔφανη...
 Κ' ἐκίνησε ὁ Ἀνδριᾶς ἃς τὸ δάσκαλο πηγαίνει.
 — Δάσκαλε, σὲ παρακαλῶ, βάρος πολὺ σου δίνω
 Τὸν Κωνσταντῆ μου σκόλασε — τὰ φύλλα τῆς καρδιᾶς μου.
 — Τὸ μεσημέρι ἐσκόλασε, τ' ἀπόγιομα δὲν ἥρθε,
 Πέρνει τὰ χέρια σταυρωτὰ ἃς τὸ σῆτη του πηγαίνει.
 — Γυναικα, φέρε μου νὰ φάω — νὰ φάω νὰ γιοματίσω,
 Νὰ πάρω δίπλα τὰ βουνά, δίπλα τὰ καταρράχια
 Νὰ πάω νὰ βρῶ τὸν Κωνσταντῆ — τὰ φύλλα τῆς καρδιᾶς μου...
 Κ' εὐθὺς τραπέζι τούστρωσε καὶ τὸ συκῶτι βάζει.
 — Φάε, ἀφέντη μου, καλό, μικροῦ ἀρνιοῦ συκῶτι...
 Καὶ τὸ συκῶτι ἔφωναξε ἀπὸ μέσ' ἀπὸ τὸ σκουτέλι:
 — "Αν εἶσαι Τούρκος φάε με, Ὁθρηδὲς μαγάρισέ με
 Κι' ἀγείρεις μου, σκύψε καὶ φύλησέ με...
 — Τί λέει, γυναικα, ὁ μεζές; τί λέει τὸ συκῶτι;
 Κι' ἀμέσως σέρνει τὸ σπαθί, τῆς πέρνει τὸ κεφάλι... .

ΝΙΚ. Σ. ΓΚΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΘΛΩΓΥΡΑ ΣΤΗ ΛΙΜΝΗ*

Επτοτε ὁ Χριστοδούλης ἡραίωσε κατ' ἀρχάς,
 Είτα δριστικῶς ἔπαυσε, τὸ μερίδιον, τὸ δύοϊον
 σου ἔδιδε τέως ἀπὸ τὰ κογχύλια, ἀπὸ τὰ καβουρία καὶ ἀπὸ τοὺς γωβιούς, σὺ δὲ ἥργησες πολὺ^{νὰ μάθης} διὰ τὰ ἔδιδεν εἰς τὸν Νίκον, τὸν ἀδελφὸν τῆς Πολυμνίας. Εἰς μάτην τὸν συνώδευες, ὡς πάντοτε, βαδίζων ἐπὶ τῆς ἄμμου, θαλασσώνοντα ἔως τὸν μηρόν, καὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τοῦ ἔφωναζες:

— Κ' στοδουλῆ, βρέ! δὲν ἔβγαλες ἀκόμα κάνενα χταπόδι;

Ἐκεῖνος τὰ χταπόδια καὶ τὰ καβουράκια τὰ ἔβαζεν εἰς τὸν φουσκωμένον καλπὸν τοῦ ὑποκαμίσου του, ἔχων τρόπον νὰ τὰ ψωφῷ μὲ δαγκωματιὰς καὶ μὲ ἀκρωτηριασμούς, καὶ σου ἔδειχνε μόνον τοὺς γρινιάτσαις, λέγων διὰ ὅπαγη ὅπερ τὸ μεσημέρι, νὰ ψαρέψῃ μὲ τὴν καλαμιά. Καὶ δταν, περὶ τὴν δείλην, τὸν παρεμόνευες, παρὰ τὴν ἀγοράν, ἐπὶ τῆς ἀποβάθρας, καὶ ἔβλεπες ἵδιοις ὅμιματι νὰ σπαρταρίζῃ κανεὶς γωβιὸς εἰς τὸ ἄκρον τοῦ ἀγκίστρου

του, καὶ τότε σ^ο ἔγέλα λέγων διὰ θά κάμη τὸν γωβιὸν δόλωμα διὰ νὰ βγάλῃ μεγάλα ψάρια. Οὕτω χάνεται ἡ φιλία!

Πολλαὶ πρωταὶ διέρρευσαν κατόπιν τῆς πρωΐας ἐκείνης τοῦ φθίνοντος Φεβρουαρίου. Ἐπέρασεν δόλόκηρος ὁ Μάρτιος, ἥλθε καὶ τὸ Πάσχα, παρῆλθε καὶ ὁ Ἀπρίλιος, καὶ ἡ Πολύμνια δὲν ἔξηλθε πλέον εἰς περίπατον πρὸς τὴν παραθαλασσίαν τοῦ ναυπηγείου. Εἰς μάτην ἔτρεχες τακτικὰ κάθε πρωΐαν ἃς ἔσπέραν εἰς τὴν ἄμμουδιάν ἔκεινην. Η Πολύμνια, καθὼς ἀργά ἔμαθες, εἶχεν ἀρρωστήσει, ἀρχομένου τοῦ ἔαρος, κατὰ τὴν συμβουλὴν δὲ τῶν ἱατρῶν εἶχε κάμει, περὶ τὸν Μάιον, ταξίδιον μετὰ τῆς θείας της, τῆς συνταξιούχου, χήρας ἀντιπλοιάρχου τοῦ Β. στόλου, διὰ ν' ἀλλάξῃ τὸν ἄερον. Τρία μεγάλα σκάρφη εἶχαν σκαρωθῆ ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τοῦ Μαρτίου, καὶ σὺ δὲν ἔπαυες νὰ τρέχης καθ' ἔκαστην ἔως τὸ ναυπηγείον, σταματῶν ἐπὶ δράσης πολλάκις παρὰ τὸν ἀνεμόμυλον, καθεξόμενος ἐπὶ τῶν κάτω κείμενων καταρτίων πάλι ποτὲ ὑπαρξάσης γολέττας, ἀναπολῶν διὰ εἰς τὸ μέρος ἔκεινο ἔσταθη πρὸς μηνῶν ἡ Πολύμνια, δταν

σοῦ ἔζήτησε νὰ δρέψῃς πρὸς χάριν της ἵτσια ἀλλ' ἡ Πολύμνια ἦτο μακρὰν ἀπούσα. Μόνον περὶ τὰ μέσα τοῦ Αὐγούστου, δτε τὸ τρίτον καὶ ὅγκωδεστατὸν τῶν ναυπηγηθέντων πλοίων εἶχε τελεώσει ἥδη, ἐπῆγες καὶ σὺ μετὰ πολλοῦ πλήθους εἰς τὸ ναυπηγείον, δπως ὅδης τὴν καθέλκυσιν τοῦ μεγάλου σκάφους. Τὸ δέαμα ἦτο ἐπιβλητικόν, δπως λέγουσι σήμερον. Ὁλη ἡ πολύχην εἶχεν ἐρημωθῆ σχεδόν, καὶ κόσμος πολυάριθμος ἐπλήρων τὴν μεγάλην μεταξὺ τῆς λίμνης καὶ τοῦ λιμένος λωρίδα. Ἐκεῖνεν τοῦ σκάφους ὁ ἥλιος ἦτο ἥδη δύο κοντάρια ὑψηλά, καὶ ἴσταντο οἱ τραχεῖς, οἱ σκληραγωγημένοι ναῦται καὶ οἱ χειρώνακτες, συμπληρώντες τὸ παλάμισμα τῆς καρδίνας, ἀποκαρφώνοντες τὰ βάζια ἢ ὑποσκάπτοντες εἰς τὴν βάσιν, δπως εἶνε ἔτοιμα πρὸς πτῶσιν τὰ κοντοστύλια. Ἐντεῦθεν τοῦ σκάφους, δπου βαθμητὸν ἥλαττον ἡ σκιά, ἴσταντο, πλὴν τῶν συνεργατῶν τῆς καθελκύσεως, καὶ ὅμιλοι διάσπαρτοι τὸ μέρος τῆς λίμνης, καγχασμοὶ καὶ γογγυσμοὶ τῶν πεσόντων, ὃν τινες ἐμιωλωπίσθησαν ἐλαφρῶς εἰς τὸν δεξιὸν βραχίονα ἢ τὴν πλευράν, δ πλοιαρίος καθιδρως, ἥλιοκαῆς, ἀξιούπητος, ἐστενοχωρεῖτο φοβερά, καὶ δικαπετὰν Δημήτρης ὁ Κασανδριανός, δστις μὲ τὸ τσιμποῦκι του, μὲ τὸν ἥλεκτρινον μαμμέν, μὲ τὸ τσόχινον πανωβράκι του, μὲ τὰ ὑγιηλά μέχρι τοῦ γόνατος ὑποδηματά του, τὰ δποια ἥγαπα νὰ φορῇ χειμῶνα καὶ θέρος, εἶχεν ἔλθει νὰ πρωτοστατήσῃ εἰς τὴν καθέλκυσιν τοῦ σκάφους, καὶ δὲν εἶχε παύσει ἀπὸ πρωΐας νὰ δίδῃ δηγήιας καὶ συμβουλάς, ἴδων τὸ ἀτύχημα ἐστεναῖξε καὶ βραδύγιωσας ἐπεφώνησε:

— Προῦ! σκληρομυρηγκότρυπα!

Ἐν τῷ μεταξὺ εἶχαν ἀμματίσει τὸ παλάγκο, καὶ πάλιν νέα προσπάθεια κατεβλήθη. Ἀλλὰ δὲν παρῆλθον ὅλγα λεπτὰ καὶ τὸ παλάγκο ἐκόπη εἰς ὅλο μέρος, δχι ἐκεῖ, δπου τὸ εἶχαν ἀρτίως ἀμματίσει. Ἐφεραν νέον παλάγκο, ἐνῶ δ πλοιαρίος, μὴ εὐκαιρῶν νὰ σπογγίσῃ τὸν ἰδρωτα τοῦ προσώπου του, δὲν ἥδυνήθη νὰ μὴ ἐνθυμηθῇ τὴν σιγμὴν ἐκείνην τὴν ἀκούσιον ἐκείνην. ἀράν «Καλὸ μπλέξιμο!» καὶ βεβαίως ἀν εἶχεν ἐμπόρος του, ἀντὴν τὴν φοράν, τὸν Ἀλέξανδρον τὸν Χάρακαν, κακὸ μπλέξιμο ὅλε εἶχε μαζί του. Ὁ δὲ καπετὸν Δημήτρης μὲ τὸ τσιμποῦκι του, ἰστάμενος παρὰ τὴν καλύβην τοῦ γύφτου, κάτωθεν τῆς πρώμην, ἐπανελάμβανε:

— Προῦ! σκληρομυρηγκότρυπα...

Οι δύο ιερεῖς, πρώην ναυτικοί, οἵτινες εἶχαν ἀναρρίψει τὰ ἔπιτραχήλια ἐπὶ τὸν δεξιὸν ὅμον, καὶ εἶχαν ἀναβῆ ἐλαφροὶ εἰς τὸ κατάστρωμα, τελειώσαντες τὸν ἀγιασμὸν ἐπλησίασαν εἰς τὴν καπαστήν καὶ ἔβλεπαν τὰ συμβαίνοντα, διότι, καταρριφθείσης ἥδη καὶ τῆς προχείρου κλίμακος, ἔμελλον νὰ μείνωσιν ἐπὶ τὸ πλοίον εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ δυνηθῶσι μὲ τὰς ιερὰς εἰκόνας εἰς τὴν βάρκαν. Πλῆθος δὲ ἀπὸ

* «Παναθήναια» 31 Τανουαρίου.

ἀδεούνες — παιδία ὀπταετή καὶ δεκαετή, ἔτρεχαν
ἐμπρὸς δπίσω ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, βοη-
θοῦντα διὰ τοῦ μέσου τούτου εἰς τὴν καθέλκυ-
σιν τοῦ πλοίου.

Τέλος, μετὰ πολλοὺς ἀγῶνας, καὶ τῇ ἐφαρμογῇ πολλῶν θεραπευτικῶν μέσων, τὸ μέγα πλοῖον ἀργά, ἀργά, ὡς καμαρωμένη νύμφη, ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν. Μέγις τότε δὲ ἀλαλαγμός, γυναικῶν σταυροκοπουμένων, παιδίων σκιρτῶντων, ἀνδρῶν τρεχόντων δύσιω τῆς πρύμνης ὡς νὰ ἥθελον διὰ τοῦ δρόμου τούτου νὰ ἔκπτοισθωσι καὶ νὰ πειθαναγκάσωσι τὸ πλοῖον νὰ πέσῃ εἰς τὴν θάλασσαν. Καὶ δὲ μέγις καραβόσκυλος, δὲ Τσούρμος, τρέχων καὶ αὐτὸς δύον τοῦ ἔπειτε πεν ἦ ἄλφα ἔνταπις τῆς ἀλύσεώς του, ἐγαύγιζε μανιωδῶς ποιπέμπων τὸ πλοῖον, ἐφ' οὐδὲντὸς τῆς ἡμέρας ἔμελλε νὰ μεταφερῷ. Καὶ ἐνῷ ὅλοι ἔτρεχαν πρὸς τὴν θάλασσαν κατόπιν τοῦ ὅλισθαιάνοντος καὶ καταφερομένου διὰ τῆς ἐσχάρας σκάφους, εἰς μόνος ἐστράφη ἀλφινῆς, κρατῶν τὸν βαρείον του, καὶ ἔτρεξε πρὸς τὴν ἀντίθετον διεύθυνσιν, πρὸς τὴν Ἑράν, ὡς διὰ νὰ κρυβῇ εἰς τὴν καλύβην τοῦ πλοιάρχου, τὴν χρησιμεύουσαν ὡς ἀποθήκην καὶ διὰ τὸν ὑπὸν τοῦ νικτερινοῦ φύλακος. Ὁ τρέχων οὗτος, ἣτο αὐτὸς δὲ πρωτομάστορης, καὶ ἔτρεχεν οὐχὶ δι' ἄλλον λόγον, ἢ διὰ νὰ μὴ συμμερισθῇ τὸ λουτρὸν τοῦ πλοιάρχου, τὸ δποῖον τίνες ἔζητουν κατ' ἔθος νὰ ἔπεκτείνωσι καὶ εἰς αὐτόν. Ἡκούσθη δὲ τότε αλφινῆς μεγάλη φωνή, δεσπόσασα δλου τοῦ πάμιγοῦς θορύβου:

— Τὸν καπετάνιο στὸ γιαλό!

Ἡ φωνὴ αὐτῇ ἐξῆλθεν ἐκ πολλῶν στομάτων συγχρόνως. Οἱ καπετάνιοι Γιωργάκης, ἐνδίδων εἰς τὴν ἀπαίτησιν τοῦ πλήθους, ἀπορρίψας τὰ ἑλαφρὰ ὑποδήματά του, ἔτρεξεν ἐπὶ τῆς σκάρας, πατῶν ἐπὶ τῶν ὀνύχων, δρισθεντὸς πρώμην, καὶ τὴν στιγμήν, καθ' ἥν ἡ πρώμην ἀπηλλάσσετο τέλος τῆς ἐσχάρας καὶ τὸ σκάφος, φέρον ὑπερήφρανον τὴν κωνάολευκον ἐπὶ κονταρίου μετ' ἐρυθροῦ σταυροῦ, ἐβαπτίζετο τὸ πρῶτον εἰς τὸ κυνια, ἐφοίνιθη μὲν ὅλα τὰ ἐνδύματά του κατὰ κεφαλῆς εἰς τὴν θάλασσαν, βυθισθεὶς πρῶτον, εἴτα εὐθὺς ἀνελθὼν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, καὶ ἀφοῦ ἐκοιλιμβησε δύο ἢ τρεῖς γύρωις, ἐπέστρεψεν εἰς τὰ ὄχικη, ἐπάτησεν εἰς τὴν ἄμμον, ἀπέβη εἰς τὴν ξηράν, καὶ ὑπὸ τοὺς ἀλαλαγμούς τοῦ πλήθους ἔτρεξεν εἰς τὴν καλύβην, δύον εἰς τὴν στιγμὴν ἤλλαξε τὰ βρεγμένα ἀμπαδίτια καὶ ἐφόρεσε τὰ κυριακάτικα.

Εἰς δὲ τὰντα ἥσο παρών, φύλε, καὶ δὲ σχεδὸν δὲν τὰ ἔβλεπες. Ἡ καρδία σου, ἡ φαντασία σου, οἱ ὀφθαλμοί σου ἥσαν προσκεκολλημένα εἰς ἐκείνην, ἥτις ἐφόρει τότε λινομέταξην θεοινήν ἐσθῆτα κ' ἐσκιάζετο ἀπὸ τὸ κόκκινον παρασόλι. Μόνον οἱ ἀλαλαγμοὶ τοῦ πλήθους

σὲ ἀπέσπασαν ἀπὸ τῆς βυθίας θεωρίας σου,
ὅταν τὸ πλοῖον εἴλει πέσει εἰς τὴν θάλασσαν,
καὶ ὁ πλοιάρχος ἔγινεν ὑποβρύχιος κατόπιν
αὐτοῦ. Ἀλλ᾽ ἀπᾶς ἐξημήνυσα, εἰδεις, φεῦ! καὶ τὶ

αλλο, το οποίον πολλοί των παρεστώτων δεν παρετήρησαν. Κατόπιν τοῦ πλοιάρχου τρέξας μετ' ἄλλοκότου ἐνθουσιασμοῦ, ὁήξας κραυγὴν ἥδονῆς καὶ θριάμβου ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν νέος τις, μόλις δεκαπενταέτης. Ἡτοῦ ὁ Κ' στοδουλῆς, ὁ παιδικὸς φύλος σου. Πόθεν ἄρα ὀρμὴν νὰ τὸ κάμῃ; Ἰσως διότι ἥλιτζε διὰ τῆς ἐνέλειθυσίας ταύτης, τῆς προσφερομένης εἰς τὴν φειδωλὴν Μοῖραν, ν^ο ἀξιωθῇ νὰ γίνη καὶ αὐτὸς πλοιάρχος μίαν ἡμέραν; Ἰσως καὶ ἀπλῶς διὰ νὰ τὸν ἰδῇ ἡ Πολύμνια; Οὔτε τὸ ἐν οὔτε τὸ ἄλλο. Ὁ Χριστοδούλης εἶχεν ἔλθει δλίγον ἀργά εἰς τὸ ναυπηγεῖον, ὅταν εἶχεν ἀφαιρεθῆ ἡ σανὶς ἡ χρησιμεύουσα ὡς κλῖμαξ καὶ αἱ ἀντηρίδες εἴχαν ἥδη ὑποσκαφῆ. Ἡσθάνετο δὲ ἀκανήκητον ἐπιμυμίαν ν^ο ἀναβῆ εἰς τὸ παράβι. Τί νὰ κάμῃ; Δις καὶ τοὶς τὸν εἶδαν, πότε δὲ πρωτομάστορης, πότε εἰς τῶν μαραγκῶν, καὶ μετ' αὐτηρότητος τὸν ἐμπόδισαν. Τότε τί νὰ κάμῃ καὶ αὐτός; Ἀφοῦ δὲν ἡξιώθη ν^ο ἀναβῆ ἐγκαίρως εἰς τὸ πλοῖον, ἐπαρηγορήθη διφθείες εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἀκολουθήσας τὸ σκάφος εἰς τὸν δρόμον του. Ἐν τούτοις σὺ ἥσθάνθης πικρὸν νυγμὸν ἀγηλοτυπίας. Ἡ καρδία σου ἐπληγώθη ἀπὸ τὸ παιδαριῶδες τοῦτο κατόρθωμα. Πτωχὸς Χριστοδούλης! Τί τοῦ εἶχεν ἔλθει; Καὶ οὔτε ἐξῆλθεν εἰς τὴν ξηρὰν διὰ ν^ο ἀλλάξῃ, διόπου ἄλλως δὲν θὰ εὑρισκεν ἐνδύματα, ἀλλ᾽ ἡ κολούνθησε κοιλυμβῶν τὸ ἀπομακρυνθὲν πλοῖον, μὲν τὸ ὑποάμισον καὶ τὴν περισκελίδα φουσκωμένα ὡς τανία βάρκας, ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, εἴτα δὲ ἀνελθὼν εἰς λέμβον, ἔζητησε διὰ νευμάτων ἀπὸ τοὺς ἐπὶ τοῦ πλοίου θριαμβευτικῶς ἀλαλάζοντας παῖδες νὰ τοῦ ὁψώσιν νδύματα· μικρὸς μοῦτσος, εὐσπλαγχνισθείς, τοῦ ρραψεν ὑποκαμίσον καὶ περισκελίδα ἴδικά του, καὶ δὲ Χριστοδούλης, ἀφοῦ ἥλλαξε, προσεκοληθῆθη εἰς μίαν τῶν πλευρῶν, καὶ πιασθείς ἀπὸ χρονίον, ἀνῆλθε θριαμβεύων εἰς τὸ ὑψηλὸν αἱ ἀνερμάτιστον σκάφος.

Τὸ πλῆθος εἰς τὸ ναυπηγεῖον συνωθεῖτο
ώρᾳ περὶ τὴν καλύβην τοῦ πλοιάρχου, ὃπου ἡ
εγαλοπρεπῶς στολισμένη καπετάνισσα μετὰ
ρυθμίας καὶ ἀβρότητος προσέφερεν εἰς ὅλους
λυκύσματα καὶ ποτά. Ἀλλὰ σὺ ἥσθάνεσο τό-
ην πικρίαν εἰς τὸν οὐρανὸν, ὡς νὰ εἰλεν
ναβῆ ἢ χολή σου ὅλη καὶ ἔχυθη προώρως εἰς
διόπτρα σου. Καὶ ἐπιστρέψουσαν εἰς τὴν πό-

λιν ἡκολούθησες μακρόθεν τὴν Πολύμνιαν, τὴν
ὅποιαν εἰχες ἵδει μειδιῶσαι πρὸς τὴν τρέλαν-
τοῦ παιδικοῦ σου φίλου, καὶ τὴν εἰχες ἀκούσει
ψυθυρίζουσαν· «Τί παράξενο παιδί, αὐτὸς ὁ
Χριστοδούλης!»

Δέν ήτο αὕτη ἡ μόνη φορά, καθ^ο ήν δὲ Χριστοδούλης ἔργοιφθη εἰς τὸ νῦν μὲ δλα τὰ ἐνδύματά του, πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς Πολυμνίας ἡ καὶ χάριν αὐτῆς. Ὁλίγας ἡμέρας ὑστερον, μίαν Κυριακὴν περὶ τὰ τέλη Αὐγούστου, ὁ Παροήσης ὁ καλλιεργητῆς τοῦ σικυώνος, καλόκαιρος, ἄφοροντις, μελαψός, μὲ μακρὰν τὴν φούντα τοῦ φεσιοῦ κρεμαμένην ἐπὶ τοῦ ὅμοιον, καὶ ὁ Λούκας ὁ ἐκμισθωτῆς τῆς λίμνης, ὑψηλόκορμος μὲ μακρὰ σκέλη, μὲ λινόχρουν τὸν μακρὸν πέραν τῶν ὤτων μύστακα, μὲ ἀστακοῦ βραστέμένου τὸν ρωτά τοῦ προσώπου, εἶχαν καθίσει καθὼς πολὺ συχνὰ τὸ ἐσυνήθιζαν «νὰ τὸ κλάψουν» ὀλίγον, παρὰ τὸ χεῖλος τῆς λίμνης, ὑπὸ τὴν δροσερὰν ἀναδενδράδα, ἔξωθεν τῆς καλύβης των. Ὁ ήλιος ἔκλινε πρὸς τὴν δύσιν, καὶ ἀπὸ μιᾶς ὥρας ἡδη εἶχον δώσει καὶ λάβει ἐναλλάξ πολλοὺς ἀδελφικοὺς ἀσπασμοὺς εἰς τὰ χεῖλη τῆς φλάσκας, ἡτις ἦτο τετραόκαδος καὶ εἶχε κομισθῆ ἀρτίως ἐν τῆς πολύχνης πλήρης μοσχάτου. Ὁ πιστὸς φύλος των, ὁ Ἀργύρης, ὁ συνιδιοκτήτης τοῦ ἀνεμομύλου, τοὺς εἶχεν ἐπισκεφθῆ πρὸ μικροῦ μὲ τὰ ἀστεῖα τού, καὶ εἰς μὲν τὸν Λούκαν εἶχε προσφέρει τσιγάρον μετὰ πυρίτιδος, διπερ ἀνάψυμας ἐκείνος ἔκανεν δλίγον διὰ τῆς ἐκρήξεως τὸν πυρρὸν μύστακα του, καὶ ἀτάραχος εἶπε· «Ζαράρ γιόκ!» εἰς τὸν Παροήσην δὲ εἶχεν ἐπιδῶσει σπασμένην γκαΐδαν, προτρέπων αὐτὸν «νὰ παίξῃ κανένα χαβᾶ», ἀλλ᾽ ὅσον καὶ ἀν ἡγωνίζετο πνευστιῶν δὲ Παροήσης, ἡ γκαΐδα οὐδένα ἔξεβαλλε φθόγγον. Τέλος δὲ Ἀργύρης εἶπε· «δὲ φελάτε τίποτε κ' οἱ δυό σας, κρίμα 'ς ἐσάς, κρίμα 'ς!» Καὶ προσποιηθεὶς δυσαρέσκειαν ἀπῆλθεν. Οἱ δύο φύλοι ἔμειναν μόνοι ἔξακολουθοῦντες νὰ ἔκπενθοι σιγά σιγά καὶ μεθοδικῶς τὴν φλάσκαν. Εἶχαν ψήσει εἰς ἀνθρακιὰν ἡμίσειαν δωδεκάδα κεφαλόπουλα, καὶ οὐκ δλίγα καβούρια, καὶ τὸ μοσχάτον κατέβαινε μιὰ χαρὰ κάτω. Εἶχαν ἐνθυμηθῆ παλαιὰς ἴστορίας, διηγοῦντο πρὸς ἀλλήλους τὰ παθήματά των, τὰ δποῖα δὲν εἶχον τελειωμόν. Ὁ Παροήσης μάλιστα ἔξαρθεὶς ἀπὸ τῆς πεζότητος, ἐτραγούθει κατὰ προτίμησιν «μεραρκίδικα» τραγούδια, οἷον τὸν στίχον:

Σὰν κλῆμα μὲ κλαδεύουνε καὶ κλαδεμούς δὲν ἔχω.
Ἐλεγαν δὲ πρὸς ἀλλήλους: «Θυμᾶσαι, καρδάσ', τοῦτο; θυμᾶσαι, γιολδάσ', αὐτό;» Ὅταν εἶναι τις μὲ τὸν ἄριστον τον εἰς ὥδαίαν ἔξοχήν, συμπαραστατούσης καὶ φλάσκαις μὲ μοσχάτον, λησμονεῖ τὰ πάντα, καὶ οἱ δύο ἀνδρες οὐδὲν πάπτευον διτι τοὺς ἔβλεπε τις, διπερ ἀλλως

τοὺς ἡτοί ἀδιάφορον. Ἀλλ᾽ δῆπει τῶν καλαμώνων, ἐπὶ τῆς ἀντιπέδουν ὅχθης, ἥμισυ μὲν λιόν μακράν, ἡτοί χωμένος ἀπὸ δύο ὁρῶν, ἀφανῆς, ὃ παιδικὸς φύλος σου, δὲ Χριστοδούλης. Τί ἔξηται ἔκει; Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα παρεμόνευε πότε ὁ περιμακρύνοντο πρός στιγμὴν ἀπὸ τῆς ὅχθης ὁ Παροήσης καὶ δὲ Λούκας, διὰ νὰ χωθῇ γοργὰ εἰς τὴν λίμνην, καὶ κλέψῃ δὲ πονηρὸς κανένα ἔγχελυν ἢ κεφαλόπουλά τινα καὶ δίλγα καβούρια. Ἀλλὰ μάτην ἐπερίμενε, καὶ ἡδη ἵεχεν ἀποφασίσει, ἀναγνωρίσας μακρόθεν τὴν τσότραν καὶ ἐλπίζων ὅτι οἱ δύο φύλοι, ἐν τῇ εὐθυμίᾳ των, δὲν θὰ τὸν ἔβλεπον, νὰ ἐπιχειρήσῃ τὸ τόλμημα καὶ ἀπέναντι αὐτῶν. Ἀλλὰ τὴν στιγμὴν ἔκεινην ἀποροσδόκητον συμβάνει εἶλκυσε τὴν προσοχὴν του.

"⁷ Ήγγιξεν δ ὥλιος εἰς τὴν δύσιν, ὅταν εἰς τὴν καλύβην, ἔξωθεν τῆς ὁποίας ἐκάθηντο οἱ δύο συμπόται, ἐπλήσιασε γυνή τις συνοδευομένη ὑπὸ μειρακίου. ⁸ Εφόρει λευκὴν ἐσθῆτα καὶ ἐκοράτει κόκκινον παρασόλι, καὶ ὁ Χριστοδούλης μὲ δῆλην τὴν ἀπόστασιν, τὴν ἀνεγνώρισεν εὐθύν. ⁹ Ήτο δὲ Πολύμνια μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ της, τοῦ Νίκου. Οἱ δύο ἄνδρες ἐστηκάθησαν εὐθύν, καὶ ἐπειδῶν νευμάτων καὶ ὑποκλίσεών των ἐνόησεν ὁ Χριστοδούλης, χωμένος μέσα εἰς ταὶς καλαμιαῖς, ὅτι τὴν ἐπειριποιοῦντο καὶ ἡσαν πρόσθυμοι εἰς τοὺς ὄρισμούς της. ¹⁰ Ολίγαι παρεῖλθον στιγμαῖ, καὶ βλέπει τὴν Πολύμνιαν νὰ πηδήσῃ καὶ νὰ ἐπιβῇ εἰς τὴν μικρὰν φελούκαν, εἶδος σκάφης αὐτοῦ ἐπίπεδον τὸ κύτος, χωρὶς καρίναν, ἥτις ἦτο δεδεμένη εἰς τὸ χειλός τῆς λίμνης, οὐ μακρὰν τῆς καλύβης, καὶ ἡς ἐπιβαίνων δὲ Λούκας ἐθήρευεν ἀνὰ τὴν λίμνην τὰς ἔγχέλεις, τὰ κεφαλόπουλα. Κατόπιν τῆς νεάνιδος δὲ μικρὸς ἀδελφός της, λύσας τὴν μπαρούμα, ἐπέβη, καὶ λαβὼν τὸ κοντάριον ἤρχισε νῦν ἀβαράρη εἰς τὸν βυθὸν τῆς ἀβαθοῦς λίμνης. ¹¹ Οἱ Χριστοδούλης ἐσυμπέρανεν ὃδθῶς ὅτι τῆς Πολυμνίας θὰ τῆς εἴχεν ἔλλειν ἡ φαντασία νὰ κάμη μίαν φορὰν μὲ τὴν φρελούκαν περίπατον ἐπὶ τῆς λίμνης, καὶ δὲ Λούκας, εὐδιάμετος εὐθρευθείς, τῆς ἔδωκε τὴν ἀδειαν.

“Η μικρὸς σκάφη ἀπεμακρύνθη πρὸς τὸ κέντρον τῆς λίμνης, οἱ δύο ἄνδρες καθίσαντες ἐκ νέου, ἡσχολοῦντο ν^τ ἀποτελειώσουν τὴν φλάσκαν, καὶ ὁ Χριστοδούλης κρυμμένος εἰς τοὺς καλαμῶνας, ἔβλεπε θαυμάζων, δπως θὰ ἐθαύμασες σύ, τὸ χαριέστατον σύμπλεγμα τῆς νεανίδος καὶ τοῦ μικροῦ ἀδελφοῦ της, ἔξαιρολουθοῦντος, μὲ δῆλην του τὴν δύναμιν, διὰ τοῦ κονταρίουν ν^τ ἀντωθῆ τὸν πυθμένα. Ή Πολύμνια ἐφαίνετο ὀπτινοβιολοῦσα ἐκ χαρᾶς. Ό περίπατος ὑπήντος τὴν ηγεμονίην, τὴν κατεγοήτευνεν, ώς τὰ ἀνθρόματα τὰς τριετεῖς κορασίδας, ἐνῷ ὁ ἀδελφός της ἐφαίνετο αἰσθανόμενος ἵσην χαρὰν μὲ τὰ ἔπταεη παιδία, τὰ δποῖα φεύγοντα τὸ σχολεῖον, μὲ τὸν φύλακα ἀνηρητημένον ὑπὸ τὴν

θρηνερό, — πρὸν νὰ ἀνεβεῖ ἀπ' τὴν ψυχὴ στὰ χεῖλη τρέμουλη, χωνεύει στὰ ὀμοιμάργαρα δοντάκια.

— "Οχι! Οχι τώρα!
Καὶ πετᾶς πετᾶς φτερωτή.

— Ο Ἀντίλαλος εἶπε:

— Δὲν τὸ τέξερες τάχα; Δὲν τὸ μάντευες;
Μὰ σὺ τρέχεις. Δὲν ἄκους.

Τρέχεις καὶ πετᾶς, πάντα ἐμπρὸς πετᾶς σὰν τὴ δορκάδα καὶ ἀφίνεις σκοτεινοὺς λογισμοὺς καὶ χαλάσματα ἀφώτιστα πίσω σου.

[1906]

ΔΟΣΑ ΣΤΗ ΔΕΙΛΙΝΟΧΑΡΗ

Στὸ ἀργὸ βασίλεμά του χτές δ Ἡλιος νοσταλ- γὸς μιὰ στιγμὴ στὴν κορφὴ τοῦ βουνοῦ ἔσταμά- τησε καὶ μὲ τριάνταφυλλένια ἀνατριχίλα ἀπλοσε τὴ ροδοβύσσινη αἴγλη τῶν βλεφάρων τὸν ἀπάνω ἀπὸ τὴ μελανὴ ἀναγάλλια τῶν μαλλιῶν σου.

Καὶ δπως στὴν πράσινη ραχούλα τοῦ λόφου πλαστικὴ ὑψονόταν ἡ ὥραια κορμοστασιά σου τυλιγμένη σὲ ἔνα διάφανο νεφέλωμα, ποὺ ἀχνό- ὑφαινε δλόγυρό σου ἡ βραδυνὴ πάχη τοῦ φι- νότωρον καὶ δπως στοῦ φράχτη πίσω τὰ σύμ- πλεγτα κάγκελα, πρὸς τὸ ἀργὸ ἡλιοβασίλεμα στραμμένη ἡ θεία μορφή σου, πορφυροστέφανη ἀστραφτε κάτω ἀπὸ τὰ λιγαμένα φιλήματα τοῦ νοσταλγοῦ θεοῦ, — ἐλάμπουνες τόσο τὴν ἔκ- σταση τῆς ψυχῆς μου, ὡστε τὰ μάτια μου πλέον δὲν ξεχωρίζανε ἀν τὸ ποτάμιον τὸ δραμα τῆς θαμπωτικῆς δμορφιᾶς σου τὴν Ἀμφιλύη ἔξω- τάνευες ἡ τὴν Ἀνατολή.

[1905]

ΤΟ ΠΟΤΑΜΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Τέτοιαν δρα οἱ ψυχὲς διψοῦν καὶ πάνε . . .

Ο πιὸ χαρωπὸς δρόμος στὸ νησὶ — θυμασάι; — εἶναι τὸ πράσινο μονοπάτι μας, ποὺ ἀπὸ τὸ πέτρινο καμαρωτὸ γεφυράκι παιγνιδίζοντας ἀνε- βαίνει στὴν ὅχθη τοῦ ποταμοῦ ἀριστερά.

Γαληνὸ τὸ ποτάμι ἔκομιόταν ἀνάμεσα στὶς κατάχλωρες ὅχθες του. Σὰ βενέτικο γιαλὶ τὰ ἀσά- λευτα νερά του ἔκαμπρεφτίζανε στὰ ὀνειρεμένα βάθη τους τὶς φουντωτές καλαμιές τῆς ἀκρο- ποταμίας καὶ τοὺς πυκνοὺς θάμνους.

Ο ἥλιος ἔβασιλευε πίσω ἀπὸ τὰ βουνὰ καὶ οἱ ἀργατιὲς ἔγνοιζαν ἀπὸ τὸν κάμπο κάτω.

Μιὰ γέρωτη βελανιδιὰ χρωσμένη ἀπὸ τὰ ὑστερα ἀναβλέμματα τοῦ ἥλιου παράσκυφτε στὰ ἀκύμαντα τοῦ ποταμοῦ νερά, ποὺ ἔπερναν τώρα εἶνα ἄλικο χρῶμα λουλουδένιο.

— Εδειχνες τόσο εὐτυχισμένη;
Θυμᾶσαι;

Τὰ βελουδένια μάτια σου τὰ ἀσύγκριτα ξεχεί- λιζαν σὲ μιὰν ὀχνόγλυκη θλίψη τὴν ἀποδειλινὴ μυστικοπάθεια, ποὺ ἡ ψυχὴ σου μέσαθε ἀντι- φέγγιζε.

Στὸ ἀνάλαφρο ἀεράκι ὁ καλαμιώνας ἀξαρνα κυμάτισε.

Ἐνα φύλλο κιτρινισμένο ξέκοψε ἀπὸ τὴν αἰωνόβια τοῦ βελανιδιά. Ἐφτερούγισε λίγο παιγνιδιστὰ καὶ κατέβηκε ἀπαλὰ μὲς τὸ ποτάμι. Τὸ ποτάμι τὸ γαληνὸ τὸ παράσυρε ἀργά, ηρεμα πρὸς τὸ ἀκρογιάλι.

Καὶ εἶπες

— Ή στράτα τῆς Λήθης . . .

[1906]

ΚΩΣΤ. ΠΑΣΑΓΙΑΝΗΣ

Η ΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΛΕΞΕΩΝ

Ο πως καὶ εἰς τὸ προηγούμενον ἡμῶν ἀρθρον οπαρετηρήσαμεν, καὶ εἰς τὸ ζῆτημα τοῦτο αὶ μέχρι τοῦδε γενικῶτερον διαδεδομέναι ἀντιλή- ψεις ἥσαν κακὰ διὰ τὸν αὐτὸν λόγον. Ἐλλει- ψις ἐντελῆς ἔξετάσεως τῶν πραγμάτων, προκατά- ληψις καὶ σύγχυσις ζητημάτων ἐπιστημονιῶν καὶ πρακτικῆς χρήσεως, ἥσαν τὰ μόνα διδάγματα τῶν εἰς πάντα κάκιστα ἀναμιγνυομένων δῆθεν ἔθνικῶν ἀνδρῶν. Τὸ δλον ζῆτημα ἥννοήθη ὑπὸ τὴν στενὴν ἀντιληψιν τοῦ γλωσσικοῦ ζητημάτου, δηλ. τὴν τῆς πρακτικῆς χρήσεως, καὶ τὸ γενικὸν συμπέρασμα ἥτο ἡ μονοκονδυλεῖα ὅτι, δπως ἡ Ἐλληνικὴ γλῶσσα τῆς κλασικῆς περιόδου ἔθεω- ρειτο «δ τηλαγής φάρος», δλη δὲ ἡ κατόπιν ἔξελιξις διαφθορά, οὕτω καὶ μόνον αἱ κατόπιν ἐπιδράσεις τῶν ξένων γλωσσῶν ἐπὶ τῆς Ἐλλη- νικῆς ἐλαμβάνοντο ὑπὸ ὄψιν καὶ ἐπιστεύετο ὅτι μετὰ τῆς ἀλλης ἔξελιξεως αἱ ἐπιδράσεις αὗται

εἶναι μία τῶν κυριωτέρων αἰτιῶν, διὰ τὰς δποίας διεφθάρη δῆθεν ἡ Ἐλληνικὴ γλῶσσα, ἔχυδαι- σμη καὶ ἔλαβε στίγματα δουλείας κλπ. κλπ. Η δὲ ἀλήθεια εἶναι ὅτι δὴ αὕτη ἡ φλυαρία ἦτο περιττή, οἱ οὔτω δμιλοῦντες δὲν ἤξευρον περισ- σότερον περὶ τοῦ ζητημάτου ἀπὸ τὸν τυχόντα ἀλλον ἀδαη, δμίλουν δὲ μόνον, ἵνα παράσχουν τὰς κακῶς ἔννοούμενας δῆθεν ἐκδουλεύσεις τῶν εἰς τὸ ζῆνος καὶ ἵνα κατὰ τὸ λεγόμενον μὴ ἐν τῇ ἀφανείᾳ διατελῶσι.

Οταν δμως ἥλθεν ἡ ἐπιστήμη καὶ ἐφρήμοσε τὴν δρθὴν μέθοδον τῆς ἔξετάσεως, ποὺ διά- φορα εἶρε τὸ πρόγνωμα. Πρῶτον ἀντελήφθη καὶ ἔξήτασε τὴν Ἐλληνικὴν γλῶσσαν ὡς δλον ἀπὸ τῆς πρώτης ἀρχῆς τῆς μέχρι σήμερον καὶ δχι διηγημένως εἰς ἀρχαῖον καὶ διεφθάρμενην. Ἐπειτα ἔλαβεν ὑπὸ ὄψιν τὸ ἀξιωμα ὅτι τῆς γλῶσσης τὴν οὐσίαν δὲν ἀπαρτίζουσιν αἱ λέξεις,

ἀλλὰ ἡ γραμματικὴ αὐτῆς. Ἐπειτα ἔχωρισε τὴν ἐπιστήμην ἀπὸ τῆς ἔξετάσεως τῆς πρακτικῆς χρήσεως καὶ ἐν τῇ ἐπιστημονικῇ ἔρευνῃ πρῶτον μὲν ἔξητησε νὰ εύῃ τὰ αἴτια τῶν ξένων ἐπι- δράσεων καὶ νὰ συναγάγῃ ἐκ τούτων συμπερά- σματα, δεύτερον δὲ νὰ ἔξετάσῃ τὰ στοιχεῖα ταῦτα ὡς στοιχεῖα τῆς Ἐλληνικῆς αὐτῆς καὶ νὰ τὰ με- ταχειρισθῇ πρὸς τοὺς σκοποὺς αὐτῆς. Ἐκ ταύτης τῆς ἔρευνης διεφωτίσθη τελείως τὸ ζῆτημα καὶ ἀπεδείχθη ὅτι ἡ Ἐλληνικὴ γλῶσσα οὐδεμιάν ὑπέστη ἐπίδρασιν ἀπὸ τὰς ξένας γλῶσσας ίκανὴν νὰ ἀλλοιώσῃ ἔστω καὶ κατ' ἐλάχιστον τὴν φύσιν της, διεφωτίσθη δὲ καὶ τὸ νῦν πρακτικὸν μέρος τοῦ ζῆτηματος καὶ ἔλαβε τὴν προσήκουσαν θέσιν ἐν τῷ δλφ γλωσσικῷ ζῆτηματι ἡμῖν.

Καὶ πρῶτον εἶναι ἔσφαλμένον ὅτι ἡ ἀρχαῖα Ἐλληνικὴ γλῶσσα δὲν είχε ξένας ἐπιδράσεις καὶ ὅτι κατὰ τὰς ἄλλας περιόδους τῆς ὑπέστη τόσον πολλὰς ὥστε διεφθάρη. Οἱ Ἐλληνες κατὰ τὴν τρισχιλιετή καὶ πλέον ἰστορικὴν δρᾶσιν αὐτῶν ἀναγκαίως ἥλθον εἰς σχέσεις διαφόρους πρὸς πολλοὺς λαούς. Πάντοτε δὲ διάσκις δύο λαοὶ ἔρχονται εἰς συνάφειαν, ὅτι εἰς συνάφειαν, ὅτι εἰς περιόδον τοῦ ζῆτηματος ἡ Ἀνατολή καὶ πρὸς βορρᾶν τῆς Ἐλλάδος, μόνην δὲ σχεδὸν ἐπίδρασιν ξένην ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἐπὶ τῆς Ἐλληνικῆς τὴν τῆς Ἐβραϊκῆς διὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ, μικρὸν καὶ περιοριζομένην εἰς δλίγας δεκάδας λέξεων, οἵας αἱ σατανᾶς, μομυωτᾶς, σάββατον κλπ. Ἡ μόνη μεγαλυτέρα ἐπίδρασις ἐπὶ τῆς Ἐλληνικῆς εἶναι ἡ τῆς Λατινικῆς γλῶσσης καὶ κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν καὶ καθ' ὅλην τὴν κατόπιν Βυζαν- τιακήν. Όταν πρώτην φορὰν ἥλθον εἰς συνά- φειαν Ἐλληνες καὶ Ρωμαῖοι, δὲ Ἐλληνικὸς πολιτισμὸς καὶ μετ' αὐτοῦ ἡ Ἐλληνικὴ γλῶσσα ἐπέδρασαν τεραστίως εἰς τοὺς Ρωμαίους. Κα- τόπιν οἱ Ρωμαῖοι ὑπέταξαν τοὺς Ἐλληνας, ἡ Κωνσταντινούπολις αὐτὴ ἐν ἀρχῇ εἶχε τὸν χαρα- ρακτῆρα Λατινικῆς μᾶλλον πόλεως, ἀνέπτυξαν ἀρετὰς ἀνωτέρας τῶν Ἐλλήνων εἰς τὴν διοίκη- σιν καὶ τὰ στρατιωτικά, τὸ δὲ σπουδαιότερον εἶναι ὅτι διὰ μικρᾶς συγχρωτίσεως τῶν δύο λαῶν προήλθε κράμα τι Ἐλληνορωμαϊκὸν πολιτισμοῦ καὶ πολλαὶ λέξεις τοῦ καθ' ἡμέραν βίου συνε- πείᾳ τούτου ἔγιναν κτῆμα ἀναφαίρετον τῆς Ἐλ- ληνικῆς. Τὰ δνόματα τῶν μηνῶν ἔχουν ἀρετὰς ἀνωτέρας τῶν Ἐλλήνων εἰς τὴν διοίκη- σιν καὶ στρατιωτικά, τὸ δὲ σπουδαιότερον εἶναι ὅτι μικρᾶς συγχρωτίσεως τῶν δύο λαῶν προήλθε κράμα τι Ἐλληνορωμαϊκὸν πολιτισμοῦ καὶ πολλαὶ λέξεις τοῦ καθ' ἡμέραν βίου συνε- πείᾳ τούτου ἔγιναν κτῆμα ἀναφαίρετον τῆς Ἐλ- ληνικῆς. Τὰ δνόματα τῶν μηνῶν ἔχουν ἀρετὰς ἀνωτέρας τῶν Ἐλλήνων εἰς τὴν διοίκη- σιν καὶ τὰ στρατιωτικά, τὸ δὲ σπουδαιότερον εἶναι ὅτι μικρᾶς συγχρωτίσεως τῶν δύο λαῶν προήλθε κράμα τι Ἐλληνορωμαϊκὸν πολιτισμοῦ καὶ πολλαὶ λέξεις τοῦ καθ' ἡμέραν βίου συνε- πείᾳ τούτου ἔγιναν κτῆμα ἀναφαίρετον τῆς Ἐλ- ληνικῆς. Τὰ δνόματα τῶν μηνῶν ἔχουν ἀρετὰς ἀνωτέρας τῶν Ἐλλήνων εἰς τὴν διοίκη- σιν καὶ τὰ στρατιωτικά, τὸ δὲ σπουδαιότερον εἶναι ὅτι μικρᾶς συγχρωτίσεως τῶν δύο λαῶν προήλθε κράμα τι Ἐλληνορωμαϊκὸν πολιτισμοῦ καὶ πολλαὶ λέξεις τοῦ καθ' ἡμέραν βίου συνε- πείᾳ τούτου ἔγιναν κτῆμα ἀναφαίρετον τῆς Ἐλ- ληνικῆς. Τὰ δνόματα τῶν μηνῶν ἔχουν ἀρετὰς ἀνωτέρας τῶν Ἐλλήνων εἰς τὴν διοίκη- σιν καὶ τὰ στρατιωτικά, τὸ δὲ σπουδαιότερον εἶναι ὅτι μικρᾶς συγχρωτίσεως τῶν δύο λαῶν προήλθε κράμα τι Ἐλληνορωμαϊκὸν πολιτισμοῦ καὶ πολλαὶ λέξεις τοῦ καθ' ἡμέραν βίου συνε- πείᾳ τούτου ἔγιναν κτῆμα ἀναφαίρετον τῆς Ἐλ- ληνικῆς. Τὰ δνόματα τῶν μηνῶν ἔχουν ἀρετὰς ἀνωτέρας τῶν Ἐλλήνων εἰς τὴν διοίκη- σιν καὶ τὰ στρατιωτικά, τὸ δὲ σπουδαιότερον εἶναι ὅτι μικρᾶς συγχρωτίσεως τῶν δύο λαῶν προήλθε κράμα τι Ἐλληνορωμαϊκὸν πολιτισμοῦ καὶ πολλαὶ λέξεις τοῦ καθ' ἡμέραν βίου συνε- πείᾳ τούτου ἔγιναν κτῆμα ἀναφαίρετον τῆς Ἐλ- ληνικῆς. Τὰ δνόματα τῶν μηνῶν ἔχουν ἀρετὰς ἀνωτέρας τῶν Ἐλλήνων εἰς τὴν διοίκη- σιν καὶ τὰ στρατιωτικά, τὸ δὲ σπουδαιότερον εἶναι ὅτι μικρᾶς συγχρωτίσεως τῶν δύο λαῶν προήλθε κράμα τι Ἐλληνορωμαϊκὸν πολιτισμοῦ καὶ πολλαὶ λέξεις τοῦ καθ' ἡμέραν βίου συνε- πείᾳ τούτου ἔγιναν κτῆμα ἀναφαίρετον τῆς Ἐλ- ληνικῆς. Τὰ δνόματα τῶν μηνῶν ἔχουν ἀρετὰς ἀνωτέρας τῶν Ἐλλήνων εἰς τὴν διοίκη- σιν καὶ τὰ στρατιωτικά, τὸ δὲ σπουδαιότερον εἶναι ὅτι μικρᾶς συγχρωτίσεως τῶν δύο λαῶν προήλθε κράμα τι Ἐλληνορωμαϊκὸν πολιτισμοῦ καὶ πολλαὶ λέξεις τοῦ καθ' ἡμέραν βίου συνε- πείᾳ τούτου ἔγιναν κτῆμα ἀναφαίρετον τῆς Ἐλ- ληνικῆς. Τὰ δνόματα τῶν μηνῶν ἔχουν ἀρετὰς ἀνωτέρας τῶν Ἐλλήνων εἰς τὴν διοίκη- σιν καὶ τὰ στρατιωτικά, τὸ δὲ σπουδαιότερον εἶναι ὅτι μικρᾶς συγχρωτίσεως τῶν δύο λαῶν προήλθε κράμα τι Ἐλληνορωμαϊκὸν πολιτισμοῦ καὶ πολλαὶ λέξεις τοῦ καθ' ἡμέραν βίου συνε- πείᾳ τούτου ἔγιναν κτῆμα ἀναφαίρετον τῆς Ἐλ- ληνικῆς. Τὰ δνόματα τῶν μηνῶν ἔχουν ἀρετὰς ἀνωτέρας τῶν Ἐλλήνων εἰς τὴν διοίκη- σιν καὶ τὰ στρατιωτικά, τὸ δὲ σπουδαιότερον εἶναι ὅτι μικρᾶς συγχρωτίσεως τῶν δύο λαῶν προήλθε κράμα τι Ἐλληνορωμαϊκὸν πολιτισμοῦ καὶ πολλαὶ λέξεις τοῦ καθ' ἡμέραν βίου συνε- πείᾳ τούτου ἔγιναν κτῆμα ἀναφαίρετον τῆς Ἐλ- ληνικῆς. Τὰ δνόματα τῶν μηνῶν ἔχουν ἀρετὰς ἀνωτέρας τῶν Ἐλλήνων εἰς τὴν διοίκη- σιν καὶ τὰ στρατιωτικά, τὸ δὲ σπουδαιότερον εἶναι ὅτι μικρᾶς συγχρωτίσεως τῶν δύο λαῶν προήλθε κράμα τι Ἐλληνορωμαϊκὸν πολιτισμοῦ καὶ πολλαὶ λέξεις τοῦ καθ' ἡμέραν βίου συνε- πείᾳ τούτου ἔγιναν κτῆμα ἀναφαίρετον τῆς Ἐλ- ληνικῆς. Τὰ δνόματα τῶν μηνῶν ἔχουν ἀρετὰς ἀνωτέρας τῶν Ἐλλήνων εἰς τὴν διοίκη- σιν καὶ τὰ στρατιωτικά, τὸ δὲ σπουδαιότερον εἶναι ὅτι μικρᾶς συγχρωτίσεως τῶν δύο λαῶν προήλθε κράμα τι Ἐλληνορωμαϊκὸν πολιτισμοῦ καὶ πολλαὶ λέξεις τοῦ καθ' ἡμέραν βίου συνε- πείᾳ τούτου ἔγιναν κτῆμα ἀναφαίρετον τῆς Ἐλ- ληνικῆς. Τὰ δνόματα τῶν μηνῶν ἔχουν ἀρετὰς ἀνωτέρας τῶν Ἐλλήνων εἰς τὴν διοίκη- σιν καὶ τὰ στρατιωτικά, τὸ δὲ σπουδαιότερον εἶναι ὅτι μικρᾶς συγχρωτίσεως τῶν δύο λαῶν προήλθε κράμα τι Ἐλληνορωμαϊκὸν πολιτισμοῦ καὶ πολλαὶ λέξεις τοῦ καθ' ἡμέραν βίου συνε-

κούς λαούς, ἐνῷ αὐτοὶ ἐλάχιστα στοιχεῖα ἔλαβον ἀπὸ αὐτούς. Μόνον ἀπὸ τοὺς Τούρκους ἔλαβον πολλὰς λέξεις, ἐπειδὴ κατεκήθησαν καὶ ἐπὶ μακρὰ ἦτη συνέζησαν μετ' αὐτῶν καὶ ἀκόμη τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ ἔθνους διατελεῖ ὑπὸ αὐτούς. Οἱ δυτικοὶ δυμωὶς λαοὶ, Ἰταλοὶ, Γάλλοι καὶ πλ. ἥρχισαν νὰ ἔρχωνται ὡς κατακτηταὶ διαφόρων τιμημάτων τοῦ Βυζαντιακοῦ κράτους καὶ ὡς ἔχοντες εἰς τινα ἀνωτέραν δργάνωσιν. Διὰ τοῦτο καὶ λέξεις πολλαὶ εἰσῆλθον ἀπὸ τὰς γλώσσας των εἰς τὴν Ἑλληνικὴν καὶ ἔξακολουθοῦν ἀκόμη καὶ τώρα νὰ προσλαμβάνωνται, διότι ἡ τὸν δοποῖν προσπαθεῖ νὰ παραλάβῃ ὑφ' ὅλας αὐτοῦ τὰς ἐκφάνσεις.

Ἀνεξαρτήτως τώρα ἀπὸ τὸ ζῆτημα, κατὰ πόσον αἱ ἑκάστοτε ἔνεις λέξεις ἥσαν ἡ εἶναι ἐν χρήσει ἡ ὅρη ἐν τῇ γραφομένῃ ἢ τῇ κοινῇ γλώσσῃ, πρόπει νὰ θεωρῶνται ὡς κτῆμα τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ μέρος τοῦ Ἑλληνικοῦ λεξικοῦ, διότι ἀφ' ἐνὸς μὲν ἐδήλωσαν ἔννοιας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ δὲν διαφέρουσιν ἀπὸ τὸ ἄλλο γλωσσικὸν ὑλικόν, πρὸς δὲ ἀφομοιώθησαν, ἀφ' ἐνέρου δὲ ἡ κατανόησις τῶν γλωσσικῶν μνημείων τῆς Ἑλληνικῆς δὲν θὰ ἥτο πλήρης, ἀν διὰ κακῶς ἐννοούμενην ἐθνικὴν φιλοτιμίαν ἔξωστρακίζοντο αἱ λέξεις αὗται τῆς φιλολογικῆς ἔρευνης.

“Ἄν τώρα ἐλθωμεν εἰς τὸ ὅλο μέρος τοῦ ζητήματος, τὸ πόσον ἐπηρέασαν τὴν ἐξέλιξιν τῆς Ἑλληνικῆς αἱ ἔνεις ἐπιδράσεις, θὰ ἴδωμεν ὅτι δὲν ὑπάρχει καμία τοιαύτη ἐπίδρασις. Ἀλλοτε ἐπιστεύετο τὸ ἐνάντιον, ἐπειδὴ οὔτε ἡ ἰστορία τῆς Ἑλληνικῆς ἐξητάστερο οὔτε διεκρίνοντο καλῶς τὰ ζητήματα. Όμιλουν διὰ τοῦτο διὰ μεγάλας ἐπιδράσεις τῆς Λατινικῆς καὶ τῆς Ἐβραϊκῆς εἰς τὴν Ἑλληνικὴν σύνταξιν, διὰ τὴν διαφορὰν τῆς Ἑλληνικῆς εἰς τὸ τυπικὸν ὑπὸ ἄλλων γλωσσῶν, Ῥωμανικῶν καὶ Σλαυικῶν, ἀκριβῶς δύος τώρα μερικοὶ παρ' ἡμῖν, οἱ δοποῖοι ἀποδεικνύονται οὕτω ὅτι δὲν γνωρίζουν διόλου τὴν πρόδοδον τῆς ἐπιστήμης κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετηρίδας. Τώρα δὲν αὐτὰ ἀπεδίχθησαν ἀνυπόστατα καὶ πλὴν καταλήξεών των ἐπὶ τῶν δακτύλων μετρουμένων ἀπεδείχθη ὅτι ἡ γραμματικὴ καὶ τὸ συντακτικὸν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἔμειναν ἐντελῶς ἀδικτα, τόσον ὡστε ἡμπορεῖ κανεὶς νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ γλώσσα θὰ ἐξελίσσετο κατὰ τὸν ἵδιον ἀκριβῶς τρόπον, καὶ ἀν δὲν οἱ Ἑλληνες καθ' ὅλας τὰς περιόδους ταύτας ἔζων εἰς νῆσον τινα μακρὰν πάσης ἔνης ἐπιδράσεως.

Ως τελευταία ὅψις τοῦ ζητήματος ἔρχεται τώρα τὸ πρακτικὸν μέρος, τὸ δοποῖν σύμφωνα μὲ τὰ λεχθεῖτα ἡμπορεῖ νὰ κοιδῇ καταλήλως. Πρῶτον ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῶν ἔννοιων λέξεων, ἀν συγκρίνωμεν τὴν Νεοελληνικὴν μὲ ἄλλας

γλώσσας, θὰ ἴδωμεν ὅτι αἱ ἐν αὐτῇ ἔνεις λέξεις εἶναι σχετικῶς δίλιγαι διὰ γλώσσαν ἔχουσαν ἰστορίαν τόσον μακράν. Τοῦτο ἔχει πολλὰς αἰτίας, ἐκ τῶν ὅποιων κυριώτεραι εἶναι ὅτι πολλαὶ ἔνεις ἥσαν προσωριναὶ καὶ ἔψυχαν ἐπειτα μαζὶ μὲ τὰς ἔννοιας, τὰς δοποῖας ἐδήλουν, ἀλλαὶ ἥσαν μόνον τοπικαὶ ἐπαρχιῶν καὶ ὅχι γενικαὶ καὶ δὲν εἰσῆλθον εἰς τὴν κοινὴν γλώσσαν. Ἀλλ' ἡ σπουδαιοτέρα αἰτία εἶναι τὸ γεγονός ὅτι ἡ κοινὴ γλώσσα τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους πάντοτε ἐξηρτάτο ἀπὸ τὴν κατὰ παράδοσιν γραφομένην καὶ ἀντικαθιστῶντο τοιουτορόπως πολλαὶ λέξεις ἔνεις διὰ λέξεων Ἑλληνικῶν προγενεστέρων περιόδων, αἱ δοποῖαι βεβαίως ἔχουσι μεγάλην διμοιτηταν μὲ τὰς ἔνεις, διότι, ἀν καὶ Ἐλληνικαὶ πολλαὶ δὲν ἥσαν ἀμέσως αἰσθηταὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους τῆς περιόδου ἐκείνης τῆς γλώσσης, κατὰ τὴν δοποῖαν προσελήφθησαν, ἀλλὰ βαθμηδόν μόνον εἰσῆλθον εἰς τὴν κοινὴν χρήσιν. Αὐτὸς δὲ εἶναι καὶ διὰ λόγος διὰ τὸν δοποῖον πρακτικῶς τὸ δόλον ζῆτημα περὶ ἔννοιων λέξεων συνδέεται στενώτατα μὲ τὸ γλωσσικὸν ἡμᾶν ζῆτημα. Αἱ ἔνεις λέξεις αἱ εἰσελθοῦσαι κατὰ τὴν ἀρχαὶν καὶ τὴν μεταγενεστέραν περιόδον καὶ πολλαὶ τῆς Βυζαντιακῆς περιόδου ἔλαβον τότε τὸν τύπον τῆς σημερινῆς γραφομένης καὶ διὰ τοῦτο διὰ σκεδὸν εἶναι τώρα ἐν χρήσει καὶ εἰς τὴν γραφομένην καὶ εἰς τὴν κοινὴν χωρὶς νὰ μᾶς προξενοῦν αἰσθηταὶ ἀποφυγῆς διὰ τὸν ἔννοισμόν των. Αἱ κατόπιν εἰσελθοῦσαι, ἐκτὸς ἐλαχίστων ἔξαιροσεων, ἔλαβον τὸν γραμματικὸν τύπον τῆς τότε εἰς τὸ στόμα τοῦ λαοῦ ζώσης γλώσσης καὶ διὰ τοῦτο κρίνονται κακαὶ καὶ πολλαὶ ἔλειψαν διὰ τὸν δοποῖον κυρίως τὸν λόγον ἀντικατασταθεῖσαι μὲ λέξεις τῆς γραφομένης εἰσελθοῦσας τώρα καὶ εἰς τὸν κοινὸν λόγον. Ὁταν λείψῃ εἰς τὸ μέλλον ἡ μεγάλη ἀπόστασις τῆς γραφομένης καὶ διμοιλουμένης, αἱ σωζόμεναι κοιναὶ ἔνεις διὰ εἶναι ἀνεκταῖ, ὅπως καὶ τὸ πλήθος τῶν ἐκ τῆς γραφομένης γλώσσης εἰσελθουσῶν εἰς τὴν κοινὴν λέξεων, καὶ ἐκεῖναι δέ, αἱ δοποῖαι διὰ εἰσῆλθον εἰς τὸ μέλλον, θὰ προσαρμόζονται καλλισταὶ εἰς τὴν γλώσσαν μας καὶ θὰ χρησιμεύσωσι πρὸς διηγεῖται πλούτισμὸν αὐτῆς. Δὲν εἶναι δὲ προσβλητικὸν διὰ λαόν τινα ἡ πρόσληψις ἔννοιων λέξεων. Τούναντίον ἡ ἐντελῆς ἔλειψις τούτων ἀποδεικνύει στασιμότητα λαοῦ τινος ἐν τῇ ἰστορίᾳ καὶ τῷ πολιτισμῷ. Διότι ἀναγκαῖς πᾶσα πολιτιστικὴ σχέσις ἔθνους τινὸς πρὸς ἄλλο συνεπάγεται καὶ δάνεια, διὰ τῶν δοποίων πολλὰ ἄγνωστα πρότερον πρόγματα μανθάνουσιν οἱ δανειζόμενοι. Ἐπὶ πολὺν δὲ χρόνον ἀκόμη ἡμεῖς, καὶ μάλιστα δύος μᾶς κατήντησαν, θὰ ἔρχωμεν ἀρκετά πρόγματα νὰ μανθάνωμεν ἀπὸ ἄλλους λαοὺς μᾶλλον προηγμένους ἡμῶν εἰς τὸν πολιτισμόν.

ΑΠΟ ΤΑ ΔΟΚΙΜΙΑ ΤΟΥ ΕΜΕΡΣΩΝ — ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΙ ΝΟΜΟΙ

1841

προορισμοῦ καὶ τῶν ὁμοίων. Αὐτὰ ποτὲ δὲν παρέσχουν εἰς κανένα ἄνθρωπον πρακτικὴν τινα δυσκολίαν, ποτὲ δὲν ἐπεσκότισαν τὸ μονοπάτι διποιούδηποτε ἄνθρωπου, διὸ δοποῖος δὲν παρεστάτησεν ἀπὸ τὸν δρόμον του εἰς ἀναζήτησιν των. Αὐτὰ εἶνε ἡ σκαραβατίνα, παθῶς τὰ σύννεφα, ποὺ βλέπονται ἀπὸ μακριά. “Οχι μόνον οὐκεῖα καὶ καθημερινά, ἀλλὰ καὶ τὰ φοβερά καὶ τὰ δυσάρεστα εἶνε ἐλκυστικά, δταν καταλάβουν καὶ αὐτὰ τὴν θέσιν των μεταξὺ τῶν εἰκόνων τῆς ἀναμνήσεως. Ἡ δύνη τοῦ ποταμοῦ, τὸ φύκος τῆς ἀνθρωπιαλῆς, τὸ παλαιὸν σπίτι, τὸ παλαβόν ὑποκείμενο, δοσον δόλιον καὶ ἀν τὰ ἐπροσέξαμεν εἰς τὸ πέρασμά μας, ἔχουν θέληγτρον εἰς τὸ παρελθόν. Καὶ αὐτὸς ἀκόμη τὸ λείψανο, ποὺ ἦταν ἔπισημον εἰς τὸ δωμάτιο, ἔχει δώσει καποιαν ἐπίσημον ιερότητα εἰς τὸ σπίτι. Ἡ ψυχὴ δὲν θέλει νὰ ξενόρη, οὔτε δυσμορφίαν, οὔτε πόνον. Εάν εἰς τὰς ὥρας διαυγούντας λογικοῦ ἡμέλαμεν διμιλήσει τὴν πᾶσαν ἀλήθειαν, θὰ ἐλέγαμεν ὅτι ποτὲ δὲν ἔχομεν κάμει μίαν θυσίαν. Εἰς τὰς ὥρας ταύτας δονταὶ φαίνεται τόσον μέγας, ποὺ τίποτε δὲν ἡμπορεῖ ν' ἀφαιρεθῇ ἀπὸ ἡμᾶς, τὸ δοποῖον νὰ ἔχῃ πολλὴν σημασίαν. Πᾶσα ἀπώλεια, πᾶς πόνος εἶνε κατί μεμονωμένον, ἐνῷ διὰ τὴν καρδίαν τὸ σύμπαν μένει ἀκέραιον καὶ ἀπειρακτον. Τὴν ἐμπιστούντην μας δὲν μετοιάζουν οὔτε στενοχωρίαι οὔτε δυστυχήματα. Κανεὶς ἀνθρώπος δὲν παρέστησε τὰς ὥλιψεις του δον δημόνατο ἔλαφο. “Οσον δήποτε δυσάρεστος καὶ ἀν ἦνε ἡ θέσις ἐνὸς ἀνθρώπου, μὲ δοσην δήποτε ὑπομονὴν καὶ ἀν ἀνέχεται τὰ βύσανα καὶ τὰς καταδιώκεις, πρόσθετε πάντοτε καὶ καμποσην ὑπερβολὴν εἰς τὸν λογαριασμὸν του. Διότι τὴν τυραννίαν καὶ τὰ βύσανα ὑπέφερε μόνον τὸ πεπερασμένον, ἐνῷ τὸ ἀπειρον ἐκεῖνη, ποὺ τοῦ ἀντιτίθεται, οὔτε στοχίαν ἐκλέγει ἐκεῖνο, ποὺ τοῦ ἀνήκει. Κατὰ τὸν ἵδιον τρόπον καὶ ἡ ἡδικὴ μας φύσις παραλύεται μὲ πᾶσαν ἀνάμειν τὴν θελήσεως μας. Οἱ ἀνθρώποι ἐθεώρουν τὴν ἀρετὴν τῶν δον δημόνατο ἔλαφο. “Οσον δήποτε δυσάρεστος καὶ τὰς καταστεύει συχνὰ τὸν κόπους της εἰς ἀποπείρας πρὸς ἀντίτροχον καὶ παράλυσιν τὸν φυσικοῦ τούτου μαγνητισμὸν, διὸ δοποῖος μὲ εὐστοχίαν ἐκλέγει ἐκεῖνο, ποὺ τοῦ ἀνήκει. Κατὰ τὸν ἵδιον τρόπον καὶ ἡ ἡδικὴ μας φύσις παραλύεται μὲ πᾶσαν ἀνάμειν τὴν θελήσεως μας. Οἱ ἀνθρώποι ἐθεώρουν τὴν ἀρετὴν τῶν δον δημόνατο ἔλαφο. “Οσον δήποτε δυσάρεστος καὶ τὰς καταστεύει συχνὰ τὸν κόπους της εἰς ἀποπείρας πρὸς ἀντίτροχον καὶ παράλυσιν τὸν φυσικοῦ τούτου μαγνητισμὸν, διὸ δοποῖος μὲ εὐστοχίαν ἐκλέγει ἐκεῖνο, ποὺ τοῦ ἀνήκει. Κατὰ τὸν ἵδιον τρόπον καὶ ἡ ἡδικὴ μας φύσις παραλύεται μὲ πᾶσαν ἀνάμειν τὴν θελήσεως μας. Οἱ ἀνθρώποι ἐθεώρουν τὴν ἀρετὴν τῶν δον δημόνατο ἔλαφο. “Οσον δήποτε δυσάρεστος καὶ τὰς καταστεύει συχνὰ τὸν κόπους της εἰς ἀποπείρας πρὸς ἀντίτροχον καὶ παράλυσιν τὸν φυσικοῦ τούτου μαγνητισμὸν, διὸ δοποῖος μὲ εὐστοχίαν ἐκλέγει ἐκεῖνο, ποὺ τοῦ ἀνήκει. Κατὰ τὸν ἵδιον τρόπον καὶ ἡ ἡδικὴ μας φύσις παραλύεται μὲ πᾶσαν ἀνάμειν τὴν θελήσεως μας. Οἱ ἀνθρώποι ἐθεώρουν τὴν ἀρετὴν τῶν δον δημόνατο ἔλαφο. “Οσον δήποτε δυσάρεστος καὶ τὰς καταστεύει συχνὰ τὸν κόπους της εἰς ἀποπείρας πρὸς ἀντίτροχον καὶ παράλυσιν τὸν φυσικοῦ τούτου μαγνητισμὸν, διὸ δοποῖος μὲ εὐστοχίαν ἐκλέγει ἐκεῖνο, ποὺ τοῦ ἀνήκει. Κατὰ τὸν ἵδιον τρόπον καὶ ἡ ἡδικὴ μας φύσις παραλύεται μὲ πᾶσαν ἀνάμειν τὴν θελήσεως μας. Οἱ ἀνθρώποι ἐθεώρουν τὴν ἀρετὴν τῶν δον δημόνατο ἔλαφο. “Οσον δήποτε δυσάρεστος καὶ τὰς καταστεύει συχνὰ τὸν κόπους της εἰς ἀποπείρας πρὸς ἀντίτροχον καὶ παράλυσιν τὸν φυσικοῦ τούτου μαγνητισμὸν, διὸ δοποῖος μὲ εὐστοχίαν ἐκλέγει ἐκεῖνο, ποὺ τοῦ ἀνήκει. Κατὰ τὸν ἵδιον τρόπον καὶ ἡ ἡδικὴ μας φύσις παραλύεται μὲ πᾶσαν ἀνάμειν τὴν θελήσεως μας. Οἱ ἀνθρώποι ἐθεώρουν τὴν ἀρετὴν τῶν δον δημόνατο ἔλαφο. “Οσον δήποτε δυσάρεστος καὶ τὰς καταστεύει συχνὰ τὸν κόπους της εἰς ἀποπείρας πρὸς ἀντίτροχον καὶ παράλυσιν τὸν φυσικοῦ τούτου μαγνητισμὸν, διὸ δοποῖος μὲ εὐστοχίαν ἐκλέγει ἐκεῖνο, ποὺ τοῦ ἀνήκει. Κατὰ τὸν ἵδιον τρόπον καὶ ἡ ἡδικὴ μας φύσις παραλύεται μὲ πᾶσαν ἀνάμειν τὴν θελήσεως μας. Οἱ ἀνθρώποι ἐθεώρουν τὴν ἀρετὴν τῶν δον δημόνατο ἔλαφο. “Οσον δήποτε δυσάρεστος καὶ τὰς καταστεύει συχνὰ τὸν κόπους της εἰς ἀποπείρας πρὸς ἀντίτροχον καὶ παράλυσιν τὸν φυσικοῦ τούτου μαγνητισμὸν, διὸ δοποῖος μὲ εὐστοχίαν ἐκλέγει ἐκεῖνο, ποὺ τοῦ ἀνήκει. Κατὰ τὸν ἵδιον τρόπον καὶ ἡ ἡδικὴ μας φύσις παραλύεται μὲ πᾶσαν ἀνάμειν τὴν θελήσεως μας. Οἱ ἀνθρώποι ἐθεώρουν τὴν ἀρετὴν τῶν δον δημόνατο ἔλαφο. “Οσον δήποτε δυσάρεστος καὶ τὰς καταστεύει συχνὰ τὸν κόπους της εἰς ἀποπείρας πρὸς ἀντίτροχον καὶ παράλυσιν τὸν φυσικοῦ τούτου μαγνητισμὸν, διὸ δοποῖος μὲ εὐστοχίαν ἐκλέγει ἐκεῖνο, ποὺ τοῦ ἀνήκει. Κατὰ τὸν ἵδιον τρόπον καὶ ἡ ἡδικὴ μας φύσις παραλύεται μὲ πᾶσαν ἀνάμειν τὴν θελήσεως μας. Οἱ ἀνθρώποι ἐθεώρουν τὴν ἀρετὴν τῶν δον δημόνατο ἔλαφο. “Οσον δήποτε δυσάρεστος καὶ τὰς καταστεύει συχνὰ τὸν κόπους της εἰς ἀποπείρας πρὸς ἀντίτροχον καὶ παράλυσιν τὸν φυσικοῦ τούτου μαγνητισμὸν, διὸ δοποῖος μὲ εὐστοχίαν ἐκλέγει ἐκεῖνο, ποὺ τοῦ ἀνήκει. Κατὰ τὸν ἵδιον τρόπον καὶ ἡ ἡδικὴ μας φύσις παραλύεται μὲ πᾶσαν ἀνάμειν τὴν θελήσεως μας. Οἱ ἀνθρώποι ἐθεώρουν τὴν ἀρετὴν τῶν δον δημόνατο ἔλαφο. “Οσον δήποτε δυσάρεστος καὶ τὰς καταστεύει συχνὰ τὸν κόπους της εἰς ἀποπείρας πρὸς ἀντίτροχον καὶ παράλυσιν τὸν φυσικοῦ τούτου μαγνητισμὸν, διὸ δοποῖος μὲ εὐστοχίαν ἐκλέγει ἐκεῖνο, ποὺ τοῦ ἀνήκει. Κατὰ τὸν ἵδιον τρόπον καὶ ἡ ἡδικὴ μας φύσις παραλύεται μὲ πᾶσαν ἀνάμειν τὴν θελήσεως μας. Οἱ ἀνθρώποι ἐθεώρουν τὴν ἀρετὴν

ζόρεον, λέγει ὁ Πλούταρχος, σὰν οἱ στίχοι τοῦ Ὁμήρου. Ὄταν βλέπωμεν μίαν ψυχήν, τῆς δοπίας ὅλαι αἱ πράξεις εἰνε βασιλικαί, χαριτωμέναι καὶ εὐδοσμοί σὰν τὰ ὄρδα, χρεωστοῦμεν νὰ εὐχαριστήσωμεν τὸν Θεὸν διὰ τὴν ὑπαρξίν τοιούτων πλασμάτων καὶ νὰ μὴ δυστροποῦμεν πρὸς τὸν ἄγγελον λέγοντες: «ὅ στραβός εἰνε καλλίτερος ἀνθρωπος μὲ τὴν γογγύζουσαν ἀντίστασίν του ἐναντίον ὅλων τῶν αὐτοχθόνων του διαβόλων».

Οχι διλγάτερον δρθαλμοφανῆς εἶνε ἡ ἐπιχράτησις τῆς φύσεως ἐι σχέσει πρὸς τὴν θέλησιν εἰς ὅλην τὴν πρακτικὴν ζωῆν. Ὁλιγωτέρα πρόθεσις ὑπάρχει εἰς τὴν ἴστοριαν, παρ' ὅσην ἡμεῖς θέτομεν εἰς αὐτήν. Εἰς τὸν Καίσαρα καὶ εἰς τὸν Ναπολέοντα ἀποδίδομεν σχέδια καὶ σκοποὺς βαθεῖς καὶ ἀποβλέποντας εἰς ἀπώτερον μέλλον, ἀλλ' ἡ καλλιτέρα μερὶς τῆς δυνάμεως των ἥτο εἰς τὴν φύσιν καὶ ὅλη εἰς αὐτούς. Ἀνθρωποι μὲν ἔπειτας ἐπιτυχίας, εἰς στιγμὰς εἰλικρινείας, πάντοτε ἀνέκραξαν «ὄχι ἡμεῖς, ὄχι ἡμεῖς.» Σύμφωνα μὲ τὴν πίστιν τῆς ἐποχῆς των ἀνήγειραν βωμοὺς εἰς τὴν Τύχην, εἰς τὴν ειμαρμένην ἡ εἰς τὸν ἄγιον Ιουλιανόν. Ἡ ἐπιτυχία των ἐβασίζετο εἰς τὸν παραλληλισμὸν των μὲ τὸ ρεῦμα τῆς ἰδεᾶς, τὸ δρόπον εἰς αὐτοὺς ἀνεῦρε μίαν ἀνοικτὴν διώρυγα, καὶ τὰ θαύματα, τῶν δρόπων αὐτοῦ ἡσαν οἱ δρατοὶ ἡγέται, ἐφαγόντο εἰς τὸν δρθαλμὸν ὡς ἔργον των. Τὰ σύρματα παρήγαγον τὸν γαλβανισμὸν; Καὶ εἶνε μάλιστα ἀλλοθές, δτε εἰς αὐτὰ ὑπῆρχε πολὺ διλγάτερος, παρ' ὅσον θὰ ἡδύναντο ν' ἀποδώσουν, δπως καὶ εἰς τὴν σύριγγα τὸ κυριώτερὸν τῆς πλεονέκτημα εἶνε νὰ ἔνε κοίλη καὶ λεία. Ἔκεινο, ποὺ ἔξωτερικῶς ἐφαίνετο θέλησις καὶ ἀταραξία, ἥτο θέλημα καὶ ἀφοσίωσις καὶ αὐτοθυσία. Ἡμποροῦσε ποτε ὁ Σαιξπῆρος νὰ δώῃ μίαν θεωρίαν περὶ Σαιξπῆρου; Ἡμποροῦσε ποτε μία μαθηματικὴ μεγάλοφυΐα νὰ μυήσῃ τὸν ἄλλους εἰς τὰς μεθόδους της; Εἳναι θὰ ἡδύνατο ν' ἀνακοινώσῃ τὸ μυστήριον ἔκεινο, θὰ ἔχανεν ἀμέσως τὴν ὑπερβολικὴν ἀξίαν του...

Αὐτοὶ αἱ παρατηρήσεις μᾶς διδάσκουν δτε ἡ ζωὴ μας θὰ ἡδύνατο νὰ ἔνε ἀπλούστερα καὶ ἐλαφροτέρα παρ' ὅσον ἡμεῖς τὴν κάμνομεν, δτε ὁ κόσμος θὰ ἡτον εὐτυχέστερος τόπος παρ' ὅσον εἶνε, δτε δὲν ἀπαιτοῦνται ἀγόνες, σπασμοὶ καὶ ἀπελπισίαι, οὔτε πάλη καὶ τρέξιμον τῶν δόδοτων, δτε ἡμεῖς μόνοι μας δημιουργοῦμεν τὰ βάσανά μας. Ἀντιστρατευόμεθα τὴν αἰσιοδοξίαν τῆς φύσεως, διότι μόλις φθάσωμεν εἰς τὴν περιωπὴν ἔκεινην, ποὺ μᾶς δίδει τὸ παρελθὸν ἡ εἰς τὴν δοπίαν ἐν σοφρὸν πνεῦμα εὐρίσκεται ἐν τῷ παρόντι, εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ κατανοήσωμεν δτε περικυκλούμεθα ἀπὸ νόμους, οἱ δρόποι μόνοι των ἐφαρμόζονται.

Ἡ δψις τῆς δρατῆς φύσεως μᾶς διδάσκει τὸ ὄδιον πρᾶγμα. Ἡ φύσις δὲν θέλει νὰ ἡμεδα δύστροποι καὶ ἔξημένοι. Αἱ ἐλεημοσύναι μας καὶ ἡ πολυμάθεια μας δὲν τῆς ἀρέσουν περισσότερον ἀπὸ τὰς πονηρίας καὶ τὸν πολέμιον μας. Ὄταν ἔξερχωμεθα ἀπὸ τὰς ἐκλογικὰς συνελεύσεις ἡ ἀπὸ τὴν τράπεζαν ἡ ἀπὸ τὰ συνέδρια ἡ ἀπὸ τὸν συλλόγον καὶ τὰς λέσχας καὶ μεταβαίνωμεν εἰς τὸν ἀγρούν καὶ εἰς τὰ δάση, μᾶς λέγει: «Γιατί ἔτοι ἀναμμένος, φίλε μου;»

Πόσαι πράξεις μας εἶναι μηχανικαὶ καὶ ἀμοιροὶ πνεύματος. Κατὰ πάντα τρόπον πρέπει ν' ἀναμιχθῶμεν καὶ νὰ ἔχωμεν τὰ πράγματα κατὰ τὴν λεφαλήν μας, ἔως ὅτου ἀποβοῦν μισηταὶ αἱ θυσίαι καὶ ἀρεταὶ τῆς κουνωνίας. Ἡ ἀγάπη ἐπρεπε νὰ προξενῇ χαρόν, ἐν φῇ ἡ ἀγαθοεργία μας εἶνε δυστυχής. Τὰ κυριακὰ σχολεῖα μας καὶ αἱ ἐκκλησίαι καὶ ἡ περίνατα φύσεως τῶν ἥτο εἰς τὴν φύσιν καὶ ὅλων τῶν ζώων εἶνε ζυγὸς εἰς τὸν τράχηλόν μας. Κάμνομεν κακὸν εἰς τὸν ἑσυτόν μας, διὰ νὰ μη κάμνωμεν καλὸν εἰς κανένα. Ὑπάρχουν φυσικοὶ δρόμοι διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τὸν ὄδιον σκοπόν, εἰς τὸν δρόπον τείνουν, ἀλλὰ δὲν καταλήγουν. Διατί πᾶσα ἀρετὴ πρέπει καὶ καλὰ νὰ διενεργῆται καθ' ἔνα καὶ τὸν ἀντὸν τρόπον; Διατί ὅλοι νὰ δίδουν δολλάρια; Ἡμεῖς οἱ χωρικοὶ περιερχόμεθα ἔτσι εἰς εἰς ἀμηχανίαν καὶ δὲν πιστεύομεν δτε ἐξ αὐτοῦ δύναται νὰ προκύψῃ τὶ καλόν. Δὲν ἔχουμεν ἡμεῖς δολλάρια: οἱ ἔμποροι, ἔχουν τοιοῦτα καὶ εἰμποροῦν νὰ τὰ δίδουν. Οἱ χωρικοὶ θὰ δώσουν σιτάρι, οἱ ποιηταὶ στίχους, οἱ γυναῖκες δάψιμον, οἱ ἐργάται θὰ προσδέσουν τὴν ἔργασίαν τῶν καὶ τὰ παιδία θὰ κονθαλήσουν ἀνθη. Καὶ διατί νὰ ἐπιβάλλεται εἰς ὅλην τὴν χριστιανωσύνην τὸ νεκρὸν ἀντὸ βάρος τοῦ κυριακοῦ σχολείου; Εἳναι ὁδαῖον καὶ φυσικὸν τὰ παιδία νὰ ἔφωτοῦν καὶ οἱ ἀνδρες νὰ τὰ διδάσκουν, ἀλλὰ ὑπάρχει ἀρκετὸς καιρὸς πρὸς ἀπόκρισιν, δταν τίθενται αἱ ἐρωτήσεις. Μή κλείετε τοὺς νέους χωρὶς τὴν θέλησίν των εἰς τὰς ἐκκλησίας καὶ μη ἀναγκάζετε τὰ παιδιά παρὰ τὴν θέλησίν των νὰ σᾶς ἀπευθύνουν ἔφωτήσεις ἐπὶ μίαν ὄραν.

Ἐὰν κυττάξωμεν πιὸ μακρινά, τὰ πράγματα θὰ φανοῦν ὅλα ὅμοια. Οἱ νόμοι καὶ αἱ ἐπιστῆμαι καὶ τὰ θρησκευτικὰ δόγματα καὶ οἱ τρόποι τῆς ζωῆς φαίνονται μία παραφύσια τῆς ἀλληλείας. Ἡ κοινωνία μας εἶνε φροτωμένη μ' ἔνα δυσκίνητον μηχανισμόν, δτοὶ δρόποι δρόμοιαζει τ' ἀλέραντα ὑδραγωγεῖα, ποὺ ἔκτιζαν οἱ Ῥώμαιοι καὶ τὰ δρόπα ἔγιναν περιττὰ διὰ τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ νόμου, δτε τὸ νερὸν ἀναβαίνει εἰς τὸ ψύχος τῆς πηγῆς του. Ἡ κοινωνία μας εἶνε σὰν ἔνα κινεζικὸν τεῖχος, ποὺ ἡμπορεῖ νὰ τὸ ὑπερπηδήσῃ καθεύδητος Τάρταρος. Εἶνε στρατὸς ἐτοιμοπόλειος, ὄχι τόσον καλὸς σὰν τὴν εἰρήνην. Εἶνε

κυβέρνησις μὲ πολλοὺς βαθμούς, τίτλους καὶ ὑπουργήματα, ἐντελῶς περιττή, καὶ ἡ περίπτωσιν συνελεύσεις τῶν πρώτων ἐκλογέων ἐθεωροῦντο ἐπίσης σκόπιμοι.

Ἄς προσπαθήσωμεν νὰ λάβωμεν ἐν μάθημα ἀπὸ τὴν φύσιν, ἡ ὅποια πάντοτε ἐργάζεται μὲ ἀπλᾶ μέσα. Ὄταν ὁ παρτὸς ὁριμάσῃ, πλήπει. Ὄταν πέσῃ ὁ καρπός, θὰ πέσῃ καὶ τὸ φύλλον. Ἡ κυκλοφορία τῶν νερῶν εἶνε μόνον πτῶσις. Τὸ βαδίσμα τοῦ ἀνθρώπου καὶ ὅλων τῶν ζώων εἶνε πτῶσις πρὸς τὰ ἐμπόρια. «Ολαὶ αἱ ἐργασίαι τῶν χειρῶν μας καὶ αἱ σωματικαὶ ἀσκήσεις, ὡς σήκωμα, πελέκημα, σκάψιμο, σχίσιμο, κωπηλασία ιτλ. συμβαίνουν μὲ ἀδιάκοπον πτῶσιν καὶ διολυθόμεν τὴν συμβούλην τῆς καὶ ἐὰν θέλωμεν νὰ πληγώσωμεν τὰ πλάσματά της, τὰ χέρια μας παραλίνονται καὶ πλήττονται τὸ ἴδιον μας στῆνος. «Ολὴ ἡ πορεία καὶ ἡ διάταξις τῶν πραγμάτων εἶνε τοιαύτη, ὃστε νὰ μᾶς διδάσκῃ πίστιν. Ἀρκεῖ μόνον νὰ ὑπακούωμεν. Διὰ τὸν καθένα μας ὑπάρχει καὶ ὁ κατάλληλος δηγὸς καὶ ἐὰν τείνωμεν τὸ οὖς μὲ προσοχήν, ὁ ἀκούσωμεν τὰ λόγια, ποὺ πρέπει. Διατί χρεωστεῖς νὰ ἐκλέξῃς μὲ τόσον κόπον τὴν θέσιν σου, τὸ ἐπάγγελμά σου, τοὺς φίλους σου, τὸ εἰδος τῆς ἐργασίας σου καὶ τῆς διασκεδάσεώς σου; Βεβαίως ὑπάρχει κατί τι διὰ σέ, ποὺ εἶνε δρυδὸν καὶ δυνατόν, ποὺ ἔν των προτέρων ἀποκλείει τὴν ἀνάγκην τῆς σκέψης καὶ τῆς ανεξάντλητος. Κατὰ κανένα τρόπον δὲν ἡμπορεῖ νὰ γίνη νὰ τελευταία ἀνάλυσις. Κρίνομεν τὴν σοφίαν ἐνὸς ἀνθρώπου κατὰ τὴν ἔλπιδα του, ἐπειδὴ γνωρίζομεν δτε ἡ ἀνεξάντλητος δύναμις τῆς φύσεως ν' ἀντιλαμβάνεται σημαίνει ἀθάνατον νεότητα. Αἰσθανόμεθα τὴν ὑπερβολικὴν γονιμότητα τῆς φύσεως, ὃταν συγκρίνωμεν τὸ αὐτηρὸν καὶ ἀκίνητα δόντα καὶ τὰς ὑπολήψεις μας, μὲ τὴν συνειδήσιν μας, ἡ δρόποια σάντα πού σε ἀντιλέγουν. Θέσει τὸν ἔαυτόν σου μέσα εἰς τὸ δέυμα τῆς δυνάμεως καὶ σοφίας, τὸ δρόποιον ζωογονεῖ καὶ ἐμψυχόνει δλους, ποὺ ἔχει μέστα του, καὶ χωρὶς κόπον θὰ καταλήγῃς εἰς τὴν ἀλήθειαν, εἰς τὸ δίκαιον καὶ εἰς τελείων ἱκανοποίησιν. Τότε ὁ ἀποστολώντος δλους, ποὺ σὲ ἀντιλέγουν. Τότε σὺ εἰσαι δόκομος, τὸ μέτρον τοῦ δικαίου, τῆς ἀληθείας, τοῦ καλλονος. Ἐὰν δὲν ἡμεδα πάντοτε οἱ ταραχοποιοὶ μὲ τὰς ἐκείνας μας ἀναμμένεις, η ἐργασία, η κοινωνία, η φιλολογία, η τέχνη, η θρησκεία τῶν ἀνθρώπων θὰ ἐπρόκοπτε πολὺ καλλίτερα καὶ θὰ ἐθεμελιώνετο δούρανός, δτοὶ ἀρχῆς τοῦ κόσμου καὶ σήμερον ἀπόστολης τοῦ θεοῦ, ποὺ δέκεται εἰς τὴν θεοφυΐαν. Τότε σὲ ἀντιλέγουν. Τότε σὺ εἰσαι δόκομος, τὸ μέτρον τοῦ δικαίου, τῆς ἀληθείας, τοῦ καλλονος. Ἐὰν δὲν ἡμεδα πάντοτε οἱ ταραχοποιοὶ μὲ τὰς ἐκείνας μας ἀναμμένεις, η ἐργασία, η κοινωνία, η φιλολογία, η τέχνη, η θρησκεία τῶν ἀνθρώπων θὰ δόδον καὶ δῆρο καὶ δῆλος. Τότε σὲ ἀντιλέγουν.

Λέγω: μὴ ἐκλέγῃς, ἀλλ' αὐτὸ δὲν εἶνε μία ἐκφρασίς, μὲ τὴν δρόποιαν ἡθελα, νὰ εἰπῶ ἐκεῖνο, ποὺ συνήθως ὄνομάζουν οἱ ἀνθρώποι ἐκλογήν, δπότε δ ἀνθρώποις συμμετέχει μόνον μονομερῶς, ἐκλέγων μὲ τὰς χειρας, τοὺς δρθαλμούς, τὰς ἐπιθυμίας καὶ δχι μὲ δλον τὸν τὸ εἶναι. Ἐκεῖνο δμως, ποὺ ἀποκαλῶ τὸ δρυδὸν καὶ ἀγαθόν, εἶνε ἡ ἐκλογὴ τῆς φύσεως μου καὶ ἐκεῖνο, ποὺ ὄνομάζω δρυδὸν καὶ πρὸς τὸ δρόποιον τείνω εἰς τὴν θελήσεως

μας διαρρυθμίζει δλα τὰ συμβάντα, δτε δλα αἱ κοπιώδεις προσπάθειαί μας εἶνε περιτταί καὶ ἄγονοι, δτε γινόμεθα δυνατοί καὶ θεῖοι μόνον εἰς τὴν ὑπακοήν. Πίστις καὶ ἀγάπη — μία πιστεύουσα ἀγάπη — θὰ μᾶς ἀπαλλάξῃ ἀπὸ ἀνήκουστον βάρος φροντίδων. «Ω δελφοί μου, εἶνε θεός. Εἶνε μία ψυχή εἰς τὸ κέντρον τῆς φύσεως καὶ ὑπεράνω ἀπὸ τὴν θελήσης καὶ ἀποτέλεσης σκόπιμοι.

Ἄς προσπαθήσωμεν νὰ λάβωμεν ἐν μάθημα ἀπὸ τὴν φύσιν, ἡ ὅποια πάντοτε ἐργάζεται μὲ ἀπλᾶ μέσα. Ὄταν ὁ παρτὸς ὁριμάσῃ, πλήπει. Ὄταν πέσῃ ὁ καρπός, θὰ πέσῃ καὶ τὸ φύλλον. «Οταν πέσῃ ὁ καρπός, θὰ πέσῃ καὶ τὸ φύλλον. Η κυκλοφορία τῶν νερῶν εἶνε μόνον πτῶσις. Τὸ βαδίσμα τοῦ ἀνθρώπου καὶ ὅλων τῶν ζώων εἶνε πτῶσις πρὸς τὰ ἐμπόρια. «Ολαὶ αἱ ἐργασίαι τῶν χειρῶν μας καὶ ὁ κατάλληλος δηγὸς καὶ ἐὰν τείνωμεν τὸ οὖς μὲ προσοχήν, ποὺ συνηθάζουν μὲ τὰς ἐκείνας μας ἀναμμένεις, η ἐργασία, η κοινωνία, η φιλολογία, η τέχνη, η θρησκεία τῶν ἀνθρώπων θὰ δόδον καὶ δῆρο καὶ δῆλος. Τότε σὲ ἀντιλέγουν.

Λέγω: μὴ ἐκλέγῃς, ἀλλ' αὐτὸ δὲν εἶνε μία ἐκφρασίς, μὲ τὴν δρόποιαν ἡθελα, νὰ εἰπῶ ἐκεῖνο, ποὺ συνήθως ὄνομάζουν ψυχῆς, εἶνε ἡ καταστασίς, η θεσίς, η δρόποια εἰς τὴν φύσιν μου καὶ ἐξιόνηλος διὰ τὴν φύσιν μου καὶ ἐκεῖνο, ποὺ ὄνομάζω δρυδὸν καὶ πρὸς τὸ δρόποιον τείνω εἰς τὴν θελήσεως

δρᾶσις, τὴν δποίαν προσπαθῶ ν' ἀναπτύξω καθ' ὅλην μου τὴν ζωὴν εἶνε ἡ ἐργασία, ἡ δποία ἀνταποκρίνεται εἰς τὰ προσόντα μου. Πρέπει νὰ ἐπιμένωμεν, ὅστε ὁ ἀνθρώπος κατὰ τὴν ἔκλογήν του καθημερινοῦ του ἐπαγγέλματος ἢ τῆς ἐργασίας νὰ ἔηε προσιτὸς εἰς τὸν ὄρθιον λόγον. Δὲν ἐπιτέπεται πλέον νὰ δικαιολογῇ τὰς πράξεις του μὲ τὸν λόγον ὅτι εἶνε συνήθεια καὶ ἔθιμον εἰς τὸ ἐπάγγελμά του. Τί κοινὸν ἔχει μὲ τὰς κακὰς πράξεις του; Ὁ χαρακτῆρας του δὲν τοῦ εἶνε ἀριετὸν ἐπάγγελμα;

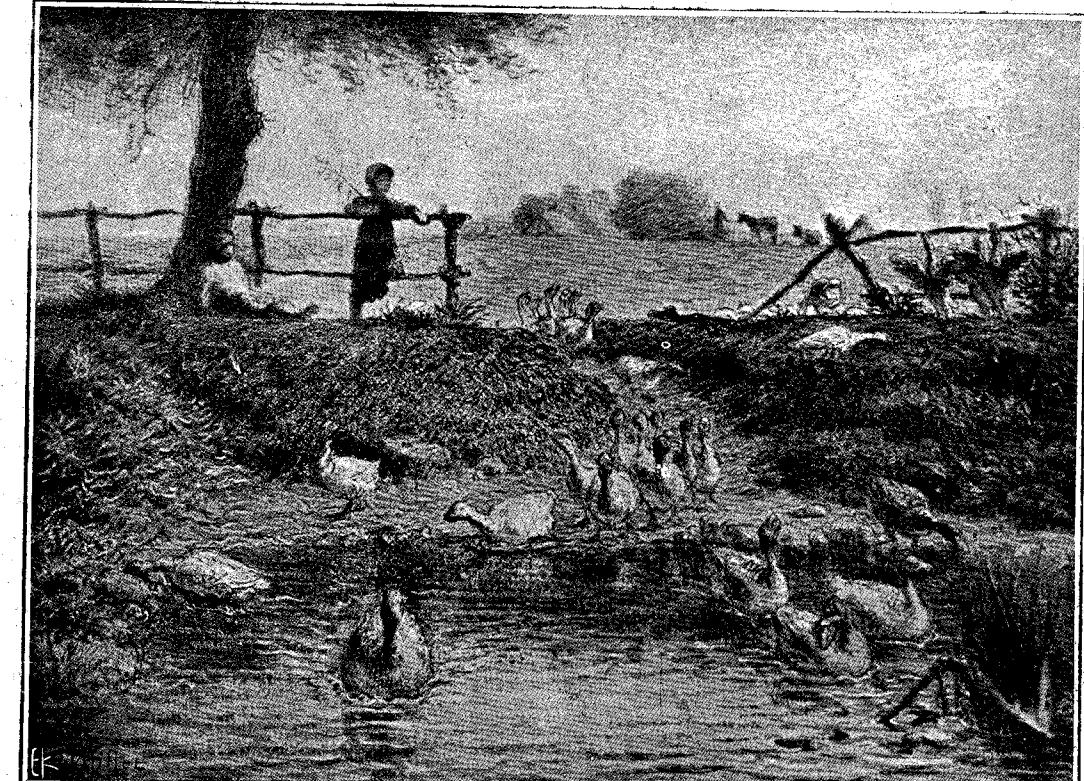
Κάθε ἀνθρώπος ἔχει τὴν ἴδικήν του κλῆσιν. Ἡ ἴδιοφυΐα εἶνε ἡ φήμη. Ὄλοκληρος ὁ χῶρος εἶνε ἀνοικτὸς ἔμπροσθέν του εἰς μίαν διεύθυνσιν. Ἐχει προσόντα, τὰ δποῖα σιωπηλῶς τὸν προσκαλοῦν ἔκει πρὸς μίαν ἀτελείωτην προσπάθειαν. Ὁμοιάζει μὲ τὸ πλοῖον εἰς τὸ ὕδημα τοῦ ποταμοῦ, διότι εἰς ὅλα τὰ μέρη ἀπαντᾷ προσκόμματα καὶ μόνον πρὸς μίαν διεύθυνσιν ἀφηρεθῆσαν ὅλα τὰ ἐμπόδια καὶ γλυντράει ἡσυχα ἡσυχα ἐπάνω εἰς μίαν διώρυγα, ἡ δποία ὀλονέν γίνεται βαθύτερη καὶ φθάνει τέλος εἰς μίαν ἀπέραντον θάλασσαν. Αὐτὴ ἡ ἴδιοφυΐα καὶ αὐτὴ ἡ κλῆσις ἔξαρτωνται ἀπὸ τὴν διθραγάνωσιν του ἢ ἀπὸ τὸν τρόπον, κατὰ τὸν δποῖον ἐνσαρκόνται μέσα εἰς ἔκεινον ἡ ψυχὴ τοῦ παντός. Ἐχει τὴν τάσιν νὰ κάμῃ τι, ποὺ τοῦ εἶνε εύκολον καὶ καλόν, ἀμα ἔχει γίνει, τὸ δποῖον ὅμως κάνεις ἀλλος ἀνθρώπος δὲν ἥμπορει νὰ κάμῃ. Δὲν ἔχει κάνεινα ἀντίζηλον. Διότι δσον πιστότερα ἀκολουθεῖ τὴν ἴδικήν του δύναμιν, τόσον περιστέραν διαφορὰν ὅτι δεῖξῃ τὸ ἔργον του ἀπὸ τὸ ἔργον ἐνὸς ἀλλού δποιουδήποτε. Ἡ φιλοδοξία του εἶνε ἀκριβῶς ἀνάλογος μὲ τὰς δυνάμεις του. Τὸ ὑψος τῆς κορυφῆς τοῦ πυργίσκου δρῖζεται ἀπὸ τὸ πλάτος τῆς βάσεως. Κάθε ἀνθρώπος αὐτὴν τὴν κλῆσιν ἔχει διὰ τῆς δυνάμεως νὰ κάμῃ κατὶ ἴδιόρυθμον καὶ κάνεις ἀνθρώπος δὲν ἔχει μίαν ἀλλήν κλῆσιν. Ἡ ἀξίωσις δτι αὐτὸς ἔλαβεν ἀλλήν κλῆσιν, δτι ἔχει ἀλλον προορισμὸν ὃς πρὸς τὸ ὄντομά του, τὴν ἀτομικὴν ἔκλογην καὶ τὰ ἔξωτεροικὰ γνωρίσματα, τὰ δποῖα τὸν ξεχωρίζουν ἀπὸ τὴν σειρὰν τῶν συνήθων ἀνθρώπων, εἶνε φανατισμὸς καὶ προδίδει δτι δὲν ἥμπορει ν' ἀντιληφθῇ εἰς ὅλα τὰ καθέκαστα τὸν ἔνα νοῦν, εἰς τὸν δποῖον ἡ ὑπόληψις τοῦ ἀτόμου δὲν ἰσχύει.

Ἐκεῖ, ποὺ ἐκτελεῖ τὴν ἐργασίαν του, κάμνει αἰσθητὴν τὴν ἔλλειψην, ποὺ ἥμπορει νὰ ἐπανορθώσῃ καὶ παράγει τότε τὴν ἀπόλαυσιν, ἡ δποία πηγάζει ἀπὸ τὴν εἰδικότητά του. Ἐκεῖ ποὺ ἐκτελεῖ τὴν ἐργασίαν του, ἀναπτύσσεται ὁ ἴδιος. Αὐτὴ εἶνε ἡ κακία τῆς δημοσίου ὅντορείας μας, δτι δὲν ξεύρει τὴν ἀφοσίωσιν. Ἐπρεπεν δπούδηποτε ὅχι μόνον κάθε δήτωρ, ἀλλὰ καὶ κάθε ἀνθρώπος ν' ἀφίνη δλως διόλου ἐλεύθερα τὰς

ἡνίας, νὰ διμιῇ καθαρὰ καὶ μὲ εἰλικρίνειαν ἡ νὰ ἐργάζεται χάριν τῆς δυνάμεως καὶ τῆς θελήσεως, ποὺ εἶνε μέσα του. Ἡ γενικὴ παρατήρησις εἶνε δτι ὁ ἀνθρώπος προσαρμόζεται, δπού ἥμπορει εἰς τὰς διαφόρους συνηθείας τοῦ ἔργου ἢ τοῦ ἐπαγγέλματος, εἰς τὸ δποῖον τυχαίως περιέρχεται, καὶ τὸ κλωδογυρίζει, δπως καὶ τὸ κτῆνος στρέφει τὸν τροχόν. Τότε καὶ αὐτὸς εἶνε τυῆμα τῆς μηχανῆς, ποὺ θέτει εἰς κίνησιν χαμένον εἶνε αὐτὸς ὁ ἀνθρώπος. Ἐφ' ὅσον δὲν κατορθόντει νὰ μεταδώῃ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους κατὶ ἀπὸ τὸ μεγαλείον του καὶ ἀπὸ τὴν συμμετρίαν του, δὲν ἥμπορει νὰ εύρῃ ἀκόμη τὴν κλῆσιν του. Χρεωστεῖ νὰ εύρῃ εἰς αὐτὴν μίαν διέξοδον διὰ τὸν χαρακτῆρά του, εἰς τρόπον ὅστε νὰ ἥμπορῃ νὰ δικαιολογήσῃ τὸ ἔργον του πρὸ τῶν δφθαλμῶν των. Ἐάν ἡ ἐργασία του εἶνε ποταπή, πρέπει νὰ τὴν κάμῃ ἐλεύθεραν καὶ μεγάλην μὲ τὰς σκέψεις του καὶ μὲ τὸν χαρακτῆρα του. Ὁτι δήποτε καὶ ἀν. ἡξεύρῃ ἡ σκέπτεται, δτι δήποτε καὶ ἀν, κατὰ τὴν γνώμην του, ἔηε ἀξιον νὰ ἐκτελεσθῇ, αὐτὸς χρεωστεῖ νὰ τὸ ἀνακοινώσῃ, εἰ δὲ μὴ οἱ ἀνθρώποι ποτὲ δὲν θὰ τὸν γνωρίσουν καὶ δὲν θὰ τὸν τιμήσουν. Είσαι ἀνόητος, ἔαν χαρακώνεσαι δπισθεν τῆς πτωχείας καὶ τῆς κενῆς τυπικότητος ἐκείνου ποὺ κάμνεις, ἀντὶ νὰ τὸ μεταβάλῃς εἰς τὸ εύπειρης δργάνον τοῦ χαρακτῆρός σου καὶ τῶν σκοπῶν σου.

Ἐκτιμῶμεν μόνον τὰς ἀσχολίας, εἰς τὰς δποίας ἀπὸ πολλοὺς ἀπονέμεται δ ἐπαινος τῶν ἀνθρώπων καὶ δὲν παρατηροῦμεν δτι πᾶν δτι δ ἀνθρώπος ἥμπορει νὰ κάμῃ, ἐπιδέχεται Θεῖκην τῷ ὄντι ἐκτέλεσιν. Νομίζομεν δτι τὸ μεγαλείον διὰ παντὸς μετεόδηθ εἰς μερικοὺς τύπους καὶ συνυφάνθη μὲ μερικὰ καθήκοντα καὶ συνεδέθη μὲ ὀδισμένα τινὰ ὑπουργήματα καὶ ἀφοριμάς καὶ δὲν βλέπομεν δτι δ Ἀγανάνης ἥμπορει νὰ βγάλῃ ἔκστασιν καὶ ἐνθουσιασμὸν ἀπὸ μίαν χορδὴν καμωμένην ἀπὸ ἔντερον καὶ δ ἥρως ἀπὸ τὴν ἀφανῆ καὶ ἀθλίαν κατοικίαν τῶν γνέων του. Ἐκεῖνο, ποὺ ἡμεῖς ἀποκαλοῦμεν ἀφανῆ κοινωνίαν καὶ χυδαίαν καταγωγῆν, εἶνε ἡ κοινωνία καὶ ἡ καταγωγή, τῆς δποίας ἡ ποιησὶς δὲν ἔγραφη ἀκόμη, τὴν δποίαν ὅμως πρέπει συμετ' ὀλίγον νὰ κάμῃς τόσον ἐπίφθονον καὶ διάσημον δσον τὸ ἐπιτέπονταν αὶ δυνάμεις σου. Εἰς τὰς ἐκτιμήσεις μας πρέπει νὰ βλέπωμεν τί μᾶς διδάσκουν οἱ βασιλεῖς. Περὶ τῶν καθηκόντων τῆς φιλοξενίας, περὶ τῶν οἰκογενειακῶν δεσμῶν, περὶ τῆς σημασίας τοῦ θανάτου ὁ βασιλικὸς οἶκος κάμνει τὴν ἴδικήν του ἐκτίμησιν καὶ κάθε βασιλικὸς νοῦς θὰ κάμῃ τὸ ἴδιον. Νὰ ἔχῃς τὴν συνήθειαν νὰ δρῖζεις ἐκ νέου κάθε ἀξίαν — αὐτὸς εἶνε ὑψηλοφροσύνη.

Ἐκεῖνο, ποὺ κάμνει ἔνας ἀνθρώπος, αὐτὸς καὶ ἔχει. Τί κοινὸν ἔχει μὲ τὴν ἐλπίδα ἢ τὸν φόβον;

ΧΗΝΕΣ

ΥΠΟ Ι. Φ. ΜΙΛΛΕ

Ἡ δύναμίς του εἶνε μέσα εἰς τὸν ἴδιον. Νὰ μὴ θεωρῇ ὃς διαρκεῖ κανὲν ἀγαθὸν ἐκτὸς ἐκείνου, τὸ δποῖον βάσιν ἔχει τὴν φύσιν του καὶ χρεωστεῖ νὰ εύρῃ διατί, μένουν διὰ τὸν λόγον, δτι ἔχουν μίαν σχέσιν μὲ αὐτόν, ἡ δποία ἔαν δὲν κατενοήθῃ ἀκόμη, δὲν θὰ εἴπῃ δτι καὶ εἶνε δλιγώτερον πραγματική. Είνε δτι αὐτὸν σύμβολα τῆς ἀξίας, ἐπειδὴ ἥμποροῦ νὰ ὑποδηλοῦν ἐδάφη τῆς συνειδήσεώς του, δὲν τὰ διασκορπίζῃ εἰς τοὺς ἀνέμους ὃς τὰ βραχύβια σημάδια τῆς ἀτελευτήτου γονιμότητός της.

Οτι εἶνε ἴδιον του ἐκεῖνο ἥμπορει καὶ νὰ ἔχῃ. Τὸ δαιμόνιον ἐνὸς ἀνθρώπου, ἡ ἴδιοφυΐα του, ποὺ τὸν διακρίνει ἀπὸ κάθε ἀλλον ἀνθρώπον, ἡ ἐπιδεικτικότητα του διὰ μίαν κατηγορίαν ἐπιδράσεων, ἡ προτίμησις ἐκείνου, ποὺ ἀρμόζει εἰς αὐτὸν καὶ ἡ ἀπόρριψις ἐκείνου, ποὺ τοῦ εἶνε ἀχρηστόν, δρῖζουν δτι αὐτὸν τὸν χαρακτῆρα τοῦ σύμπαντος. Ἐνας ἀνθρώπος εἶνε μέθοδος, προσοῦσα κατάταξις, εἶνε ἀρχὴ τῆς ἐκλογῆς, διότι δπού καὶ ἀν πηγαίνῃ, συναθροίζει ἐκεῖνο, ποὺ εἶνε δμοίον του. Ἀπὸ τὴν πολλότητα, ποὺ εἶνε γύρω του καὶ τὸν περιστοιχίζει, αὐτὸς λαμβάνει μόνον τὸ ἴδιον του. Ὁμοιάζει ἔνα ἀπὸ ἔκεινους τοὺς κορυφῶν τῶν δένδρων, ποὺ τοὺς ἐκτείνουν ἀπὸ τὴν δχθην εἰς τὸ ὕδημα τοῦ ποταμοῦ διὰ γὰ συλλέξουν τὰ ξύλα, τὰ δποῖα παρασύρει τὸ νερόν, ἡ τὸ μαγνήτην μεταξὺ τῶν συντριμ-

πρόσεξε νὰ μὴ τὸ ἀπορρίψῃς καὶ νὰ μὴν ἀποβλέψῃς εἰς τὰ συνήθως καθιερωμένα παραδείγματα καὶ γεγονότα. Ἐκεῖνο, ποὺ ἡ καρδία σου θεωρεῖ μέγα, εἶνε μέγα.

Ἐφ' δλων τῶν πραγμάτων, τὰ δποῖα συμφωνοῦν μὲ τὴν φύσιν του καὶ μὲ τὸ πνεῦμά του, ὃ ἀνθρώπος ἔχει τὸ ἀπόλυτον δικαίωμα. Ἀπὸ παντοῦ ἡμιπορεῖ νὰ πάρῃ δι, τι ἀνήκει εἰς τὴν πνευματικήν του ἰδιοκτησίαν καὶ τίποτε ἄλλο δὲν ἡμιπορεῖ νὰ πάρῃ, ἔστω καὶ ἂν ἦνα ὅλαι αἱ θύραι ἀνοικταί, καὶ πᾶσα δύναμις τῶν ἀνθρώπων δὲν ἡμιπορεῖ νὰ τὸν ἐμποδίσῃ ἀπὸ τοῦ νὰ πάρῃ τόσον πολλά. Εἶνε μάταιον νὰ προσπαθῇς νὰ φυλάξῃς ἔνα μυστικὸν εἰς ἑκεῖνον, διποῖος δικαιοῦται νὰ τὸ γνωρίζῃ. Λέγεται μοναχός του. Ἡ ψυχικὴ ἑκείνη διάθεσις, εἰς τὴν δποῖαν ἡμιπορεῖ νὰ μᾶς περιαγάγῃ εἰς φίλοις, εἶνε ἐκδήλωσις τοῦ κράτους του. ἐφ' ἥμαν. Ἐπὶ τῶν ἰδεῶν τῆς ψυχικῆς ἑκείνης διαθέσεως ἔχει ἐν δικαίωμα καὶ ἡμιπορεῖ νὰ ἔχειασῃ ὅλα της τὰ μυστικά. Αὐτὸς εἶνε νόμος, τὸν δποῖον ἐφαρμόζουν οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες εἰς τὴν πρᾶξιν. Ὁλαι αἱ φρικαλεότητες τῆς Γαλλικῆς δημοκρατίας, αἱ δποῖαι εἰχαν ἐμπνεύσει τόσον φόβον εἰς τὴν Αὐστρίαν, δὲν κατώρθωσαν νὰ ἐπιβληθοῦν εἰς τοὺς διπλωμάτας τῆς. Ὁ Ναπολέων δῆμος ἔστειλε τὸν κύριον δε Narbonne εἰς τὴν Βιέννην, διποῖος ἀνήκων εἰς τὴν τάξιν τῶν εὐπατριδῶν, εἶχε τὴν ἡθικήν, τοὺς τρόπους καὶ τοὺς τίτλους τῆς τάξεως ταύτης, ἐπειδή, καθὼς ἔλεγεν, εἶνε ἀπαραίτητον νὰ στείλῃ εἰς τὴν παλαιὰν ἀριστοκρατίαν τῆς Εὐρώπης ἄνδρας ἀπὸ τοὺς κύκλους, οἱ δποῖοι πραγματικῶς ἀποτελοῦν ἐν εἰδοῖς μυστικῆς ἑταρείας. Ὁ κύριος δε Narbonne ἐμνήθη εἰς διάστημα ὀλιγάτερον, τῶν δύο ἐβδομάδων εἰς δλα τὸ ἀπόκρυφα τῆς αὐτοκρατορικῆς αὐλῆς.

Τίποτε δὲν φαίνεται τόσον εὔκολον, δσον τὸ νὰ διμιλῆς καὶ νὰ γίνεσαι καταληπτός. Καὶ δῆμος ἡμιπορεῖ νὰ εὔρῃ τις ἐπὶ τέλους δι, τι ἀντὸς εἶνε τὸ ἴσχυρότερον πρόχωμα καὶ ὁ στερεώτερος δεσμός, — δι, τι ἔγινε καταληπτός καὶ ἑκεῖνος, ποὺ παρεδέχθη μίαν γνώμην, ἡμιπορεῖ νὰ εὔρῃ εἰς αὐτὴν τὰ ὀχληρότερα δεσμά.

Ἐὰν ἔνας διδάσκαλος ἔχῃ μίαν πεπούμησιν, τὴν δποῖαν θέλει νὰ κρύψῃ, οἱ μαθηταί του θὰ κατηχήθουν καὶ εἰς αὐτὴν τόσον δσον καὶ εἰς δποιανδήποτε ἄλλην, ποὺ θέλει νὰ φανερώσῃ. Ἐὰν χύσης νερούν εἰς ἐν δοχείον μὲ διαφόρους γύρους καὶ γωνίας, εἶνε μάταιον νὰ λέγῃς: θέλω νὰ τὸ χύσω μέσα εἰς αὐτὸν ἢ εἰς ἑκεῖνον τὸν γύρον — τὸ νερόν θὰ φθάσῃ εἰς τὸ ἴδιον ὕψος εἰς δλονς τοὺς γύρους. Οἱ ἀνθρώποι αἰσθάνονται καὶ ἀποδεικνύουν δι, ἔργων τὰς συνεπείας τῆς διδαδασκαλίας σου χωρίς νὰ ἡμιποροῦν ν' ἀποδείξουν πῶς ἀπορρέουν ἀπὸ αὐτὴν. Δεῖξε μας ἔνα τόξον

τοῦ κύκλου καὶ ὁ καλὸς μαθηματικὸς θὰ σχηματίσῃ ὁλόκληρον τὸ σχῆμα. Πάντοτε ἀπὸ τὸ δρατὸν συμπεραίνομεν τὸ ἀδρατον. Δι, αὐτὸ καὶ ἡ πλήρης συνεννόησις, ποὺ ἐπικρατεῖ μεταξὺ τῶν σοφῶν ἀνθρώπων διαφόρων γενεῶν. Δὲν ἡμιπορεῖ κάνεις νὰ θάψῃ τὸ πνεῦμα καὶ τὰς ἰδέας του τόσον βαθειὰ εἰς τὸ βιβλίον του, ὥστε νὰ μὴ τὰς ἀνακαλύψουν ὁ χρόνος καὶ οἱ διμόφρονές του. Ὁ Πλάτων είχε μίαν ἀπόκρυφον διδασκαλίαν, δὲν εἶνε; Τί ἀπόκρυφον ἡμιπορεῖ νὰ ἔχῃ ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ Βάκωνος ἢ τοῦ Μοντανίου ἢ τοῦ Καντίου; Δι, αὐτὸς ἔλεγεν ὁ Ἀριστοτέλης περὶ τῶν ἔργων του: «ἔδημοισιεύθησαν καὶ δὲν ἐδημοσιεύθησαν».

Κάνεις δὲν ἡμιπορεῖ νὰ μάθῃ ἑκεῖνο, ποὺ δὲν εἶνε προτοιμασμένος νὰ μάθῃ, δσονδήποτε πλησίον εἰς τοὺς δφθαλμούς του καὶ ἀν ἥνε τὸ ἀντικείμενον. Ὁ χημικὸς ἡμιπορεῖ καὶ τὰ πολυτιμότερα μυστικά του νὰ φανερώσῃ εἰς ἔνα ξύλουργόν, δι, δποῖος δι, αὐτῶν δὲν θὰ γίνῃ σοφώτερος, — μυστικά, τὰ δποῖα κατ, οὐδένα τρόπον θὰ μετέδιδεν εἰς ἄλλον χημικόν. Ὁ Θεός μᾶς προφυλάσσει πάντοτε ἀπὸ ἰδέας, διὰ τὰς δποίας δὲν εἴμεθα ἀκόμη ὀριμοι. Μία σκέπη ἐμποδίζει τὰ μάτια μας νὰ ἰδοῦν πράγματα, τὰ δποῖα μᾶς ἀτενίζουν, κατὰ πρόσωπον, ἔως οὐ νὰ ἔλθῃ ἡ ὄρα, ποὺ τὸ πνεῦμά μας θὰ ἥνε ὀριμον δι, αὐτά τότε δὲ τὰ βλέπομεν καὶ διαρός, ποὺ δὲν τὰ ἐβλέπαμεν, μᾶς φρίνεται σὰν δνειρον.

Οχι εἰς τὴν φύσιν, ἀλλὰ εἰς τὸν ἀνθρωπον εἶνε τὸ κάλλος καὶ δλη ἡ ἀξία, ποὺ βλέπει. Ὁ κόσμος εἶνε πολὺ ἀθεος καὶ δλην του τὴν λάμψιν τὴν χρεωστεῖ εἰς αὐτὴν τὴν ψυχήν, ποὺ δλα τὰ ἔξυψόνει καὶ τὰ χρυσόνει. «Ἡ γῆ γεμίζει τοὺς κόλπους τῆς μὲ λαμπρὰ χρισματα», τὰ δποῖα δὲν εἴνε ἴδια της. Η κοιλάς τῶν Τεμπτῶν, τὸ Τιβολί καὶ ἡ Ρώμη είνε χῶμα καὶ νερόν, βράχοι καὶ οὐρανός. Καὶ εἰς πλείστους ἄλλους τόπους ὑπάρχουν ἐπίσης χώματα καὶ βράχοι καὶ νερόν, ἀλλὰ δὲν μᾶς συγκινοῦν.

Οἱ ἀνθρώποι δὲν εἴνε καλλίτεροι ἔνεκα τοῦ ἥλιου καὶ τῆς σελήνης, τοῦ δριζοντος καὶ τῶν δένδρων, ἀπαράλλακτα καθώς δὲν προτηρήθησαν τῶρα οἱ θυρῷροι τῶν Μουσείων τῆς Ρώμης ἢ οἱ ὑπηρέται διασήμων ζωγράφων νὰ ἔχουν ὑψηλοτέρας ἰδέας ἢ οἱ βιβλιοθηκάριοι νὰ ἥνε σοφώτεροι ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Υπάρχει κάποια μαγεία εἰς τὴν διαγωγὴν ἐνδος μορφωμένου καὶ εὐγενοῦς ἀνθρώπου, δι, δποῖος εἴνε χαμένος διὰ τὰ μάτια τοῦ χονδροῦ καὶ προστύχου, ἀνθρώπου — δμοιος μὲ τὰ ἀστρα ἑκεῖνα, τῶν δποίων τὸ φῶς δὲν ἔφθασεν ἀκόμη εἰς ἥμας.

Ο ἀνθρώπος μπορεῖ νὰ ἰδῃ ἑκεῖνο, ποὺ παράγει δι, διος. Τὰ δνειρά μας εἶνε ἡ συνέχεια

τῆς ξυπνητῆς μας συνειδήσεως. Αὶ δπασίαι τῆς νυκτὸς ἔχουν σχέσιν μὲ τὰ δράματα τῆς ἡμέρας. Φοβερὰ δνειρά εἶνε δπερβολαὶ τῶν ἀμαρτιῶν τῆς ἡμέρας. Τὰς κακὰς κλίσεις μας βλέπομεν νὰ ἐνσαρκώνωνται εἰς τερατώδεις μορφασμούς. Εἰς τὰς "Ἀλπεις δ δοιπόρος βλέπει ἐνίοτε τὴν σκιάν του νὰ μεγαλώῃ γιγαντιαίως εἰς τρόπον ὥστε κάθε κίνησις τῆς χειρός του νὰ προκαλῇ φρίκην. «Παιδιά μου», ἔλεγεν ἔνας γέρων πρὸς τοὺς υιούς του, οἱ δποῖοι είχαν ἰδῃ μὲ τρόμον μίαν μορφήν εἰς τὸ σκότος τοῦ προαυλίου, «παιδιά μου, ποτὲ δὲν θὰ ἰδητεί τίποτε, ποὺ νὰ ἥνε χειρότερον ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ Βάκωνος ἢ τοῦ Μοντανίου ἢ τοῦ Καντίου; Δι, αὐτὸς ἔλεγεν δι, διος παρουσιάζεται πάντοι μὲ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ ἔχῃς πιστὴν τὴν εἰκόνα του, ἐὰν προσβλέψῃς τὴν κατάστασιν καὶ τὰς σχέσεις του.

Ἡμιπορεῖ νὰ διαβάζῃ ἑκεῖνο, ποὺ γράφει. Τί μποροῦμεν νὰ ἰδωμεν καὶ ν' ἀποκτήσωμεν ἐκτὸς ἑκείνου, ποὺ εἴμεθα; Παρετήρησες ἔνα φρόνιμον ἀνθρώποπον πῶς ἀνεγίνωσκε τὸν Βιργίλιον. Καλά, ο συγγραφεὺς ἑκεῖνος εἶνε χίλια διάφορα βιβλία διὰ χίλια διάφορα πρόσωπα. Πάρε τὸ βιβλίον εἰς τὰς δύο χειράς σου καὶ διαβάσε δσον θέλεις, ποτὲ δὲν θὰ εύρῃς ἑκεῖνο, ποὺ εύρισκω ἐγώ. Ἐὰν ἔνας νοήμων ἀναγνώστης ἡμελε νὰ ἔχῃ τὸ μονοπώλιον τῆς σοφίας καὶ τὴς ἀπολαύ-

ΖΑΛΙΣΣΕ

ΥΠΟ Ι. Φ. ΜΙΛΛΕ

σεως ἐξ αὐτῆς, δὲν θὰ ἦτο περισσότερον βέβαιος περὶ αὐτῆς τώρα, διόπου τὸ βιβλίον μετεφράσθη εἰς τὸ ἀγγλικόν, παρὸ δὲ ἐὰν ἦτο φυλακισμένον εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν κατοίκων τῆς Βοργέου. Τὸ καλὸν βιβλίον εἶνε δύπως καὶ ἡ καλή συναναστροφή. Φέρε ἔνα χυδαίον ὑποκείμενον εἰς κύ-

κλον ἀνθρώπων μὲν ἀληθινὴν μόρφωσιν καὶ δι-
κόπος σου θὰ ἔηε χαμένος: δὲν εἶνε δμοιδός των.
Κάθε κοινωνία μόνη της προφυλάσσεται. Εἶνε
ἐντελῶς ἀπρόσβιλης καὶ αὐτὸς δὲν ἀνήκει
μεταξὺ ἐκείνων, ἀν καὶ μὲ τὸ σῶμά του εἶνε
μέσα εἰς τὸ ἴδιον δωμάτιον.

[Τὸ τέλος εἰς τὸ προσεχὲς] Μεταφραστὴς Θ. Χ. ΦΛΩΡΑΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΣ—ΤΑ ΔΕΝΔΡΑ ΤΗΣ ΑΚΤΗΣ

Η Φύσις ἀντιδρῶσα εἰς τὴν ζωὴν τῶν ὄντων,
τὰ δοῖα αὐτὴ ἡ ίδια ἐγέννησεν, εὗρε τὸν
θαυμαστότερον τρόπον νὰ δυναμάων τὰς ζωῆ-
κας αὐτῶν ἵκανότητας. Οὕτως ἐκδηλώνει τὴν
ἀγάπην της πρὸς τὰ τέκνα της μὲ τρόπον ἀπροσ-
δόκητον καὶ ὅμοιαζοντα μὲ τὸ μίσος. Ἡ ἀγάπη
της γίνεται ἀφορμὴ ἀτελειῶτων γεννήσεων καὶ
ὅ πόλεμος εἶναι τὸ μέσον τῆς ἰσχυροποιήσεως,
τῆς ἔξελλεως καὶ τῆς προόδου τῶν ὄντων μὲ
τὸν θάνατον ἔσανανεώνει ἀκαταπαύστως τὴν
ζωὴν καὶ μὲ τὴν ἀντίδρασιν κάμνει τὴν ἐπιλο-
γὴν τῶν εἰδῶν· ὁ ἔρωτάς της εἶναι, ἡ ἀρφονία
καὶ ἡ ποικιλία τῶν μορφῶν, ὁ ἐκλεκτισμὸς καὶ
ἀπάνω ἀπὸ δλα ἡ δύναμις σχεδὸν εἶναι τὸ ἀπο-
κλειστικὸν θέαμα, εἰς τὸ ὅπιον ἀρέσκεται, ἡ δύ-
ναμις καὶ ἡ διαρκὴς ἐπιθυμία τῆς εἶναι ἡ αἰώ-
νιότης. Εἶναι, ὡσὰν ὁ θεῖος διαλογισμὸς τῆς
Θέτιδος, ἡ δοῖα ἔπαιε μέσον εἰς τὰς φλόγας τὸ
τρυφερὸν σῶμα τοῦ Ἀχιλλέως, διὰ νὰ τὸν κάμη
ἄτρωτον. Οὕτως ὅλα τὰ ὄντα πέριξ ἀναπτύσ-
σονται μέσα εἰς διαρκῆ πάλην· κάθε τι, ποὺ ἔχει
τὰ στοιχεῖα νὰ ζήσῃ, ἔτσι ἰσχυροποιεῖται καὶ
μεγαλύνεται· ἔτσι δλα ἀναπτύσσονται τείνοντα
διαρκῶς πρὸς μίαν τελειότητα· ἡ τελειότης εἶναι
ἡ διαρκὴς φιλοδοξία τῆς φύσεως καὶ πρὸς αὐ-
τὴν τείνει ἀκαταπαύστως. Κάθε τι ποὺ παρέπε-
σεν ἀτελές κάμπτεται μέσα εἰς τὸν ἀγῶνα, ὑπο-
χωρεῖ μέσα εἰς τὰ βέλη, τὰ δοῖα τοῦ ἔρχονται
πανταχόθεν καὶ ἔξαφανίζεται· ἀποστρέφεται τὴν
ἀδυναμίαν· αὐτὴ εἶναι ἡ ἀλάνθαστος δυσιμασία
της, μὲ τὴν δοῖαν δοκιμάζει τὴν τελειότητα
τῶν πλασμάτων της· αὐτὴ ἡ σκληρότης εἶναι ὁ
πλέον προτιμημένος τρόπος τῆς αὐτογνωσίας
της καὶ τῆς αὐτοτελειοποιήσεως. Καὶ δλα τὰ
ὄντα, τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτὰ φέρουν τὰ ἔχην αὐ-
τῶν τῶν ἀγῶνων καὶ αὐτῶν τῶν πληγῶν, ἀπὸ
τὰς δοῖας ἔξασθεντείζουν ἡ δυναμώνουν. Τὰ ζῶα
καὶ τὰ φυτὰ μέσα εἰς τὸν ἀγῶνα τους ἀπο-
κτοῦν τὰ δπλα τους, τὰ δοῖα ἀποτελοῦν τὴν
ζωτικὴν τους δύναμιν· μέσα εἰς τὸν ἀγῶνα ἔμα-
θον νὰ εἶναι πολεμισταὶ καὶ νὰ εἶναι ἀκαμπτοι,
πρᾶγμα τὸ δοῖον εὑνοεῖ τὴν ζωὴν τους ἀρφο-
νίαν καὶ τοὺς παρέχει τὸ θέλγητρον, τῆς κα-

θημερινής νίκης καὶ τῆς καθημερινῆς ὑπάρχεισε. Οὗτο τὰ ζῶα, τὰ δοτοῖς ἐγέννησαν καὶ γεννοῦν ἀκαταπάύστως εἰς τὰς λόχιας καὶ τὰς μυστικὰς κρύπτας ἢ ὥπο τὸ φῶς καὶ διον ὑπάρχει ἢ θερμότης τῆς δημιουργίας, αἱ ἀδώρητες ἀπειρες μητέρες, ποὺ πάντα ἐγκυμονοῦν καὶ πάντα βράζουν μέσα εἰς τὸν πυρετὸν τῶν γεννήσεων οὗτο τὰ ζῶα, ὅταν πλακώσουν τὰ ψύχη, σκεπάζονται μὲ βαρέα γουναρικά καὶ ἔντυνονται τὸ καλοκαῖρι ἢ ντύνονται μὲ λεπτὲς γάζες. Τὰ δένδρα, ποὺ γεννῶνται σιωπηλὰ ἀπὸ τὸ χῶμα μέσα εἰς τὴν ἔκστασιν τῆς δημιουργίας, αὐτοὶ οἱ συλλογισμένοι κάτοικοι τοῦ ὑπαίθρου εἶναι πρῶτα τρυφερὰ καὶ ντελικάτα ὅντα, ὕστερα γίνονται τραχεῖς πολεμισταί, σκοτεινοὶ στοιχειομάχοι, σκεπάζονται μὲ βαρειά ὅπλα, ὅλο τὸ κορμί τους κρύβεται μέσα σὲ ἀδιαπέραστες ἀσπίδες, εἶναι φυλαγμένοι ἀπὸ τὴν πορφῆ ἔως εἰς τὰ νύχια μὲ ἀδιάβροχες φλοιόδες καὶ λέπια. Ἄγωνες ονται τῇ νύχτᾳ μὲ τοὺς βορριάδες καὶ μὲ τὰ ψύχη, ἀκαμπτα παλεύοντα μὲ ὅλα τὰ στοιχεῖα, ὡσὰν πρωτόγονοι. Ὅσον περισσότερον ἀπάνω τρικυμίζονται τόσον βαθύτερα κάτω ἀπλώνουν τὰς ὁμές των, τόσο περισσότερον ἰσχυροποιοῦνται εἰς ὅλα τὰ μέλη των, τόσο ὑψηλότερα σηκώνονται πρὸς τὰ ὄψη.

Αλλὰ δὲν ἀντέχουν πάντοτε μὲ τὸν ἔδιον τρόπον· ἀλλοτε καταβάλλονται μέσα εἰς τὸν ἡρωϊκὸν ἀγῶνα· ἀλλοτε παθαίνουν βαθείας βλάβας, διαστροφάς καὶ χρόνιον μαρασμόν· μία μικρὴ γωνία τοῦ θεάματος εἶναι ἡ σκηνή, ἡ διοία γίνεται κοντά εἰς τὴν θάλασσαν· ἔνα μέρος ἀπὸ τὸν ἀπέραντον ἀγῶνα· πῶς ἀγωνίζονται μὲ τὴν θάλασσαν τὰ δένδρα τῆς ἀκτῆς· πῶς ἀντιστέκονται ἡρωϊκὰ καὶ πῶς ἀποθνήσκουν μέσα εἰς τὴν ἀπελπισμένην προσπάθειαν διὰ τὴν ζωήν, αὐτοὶ οἱ θεοτικοί, οἱ ἀκοίμητοι καὶ ἀκούραστοι ἀγωνισταί. Πολλοὶ θὰ ἔχουν παρατηρησθη τὴν χαρακτηριστικὴν ὅψιν, τὴν διοίαν παρουσιάζουν τὰ δένδρα, ποὺ γειτονεύουν μὲ τὴν θάλασσαν· λυγισμένα, ἀλλόκοτα στριφογυρισμένα, διμοιάζουν σὰν νὰ θέλουν νὰ εἰποῦν διὰ τὸ πλησίασμα τοῦ μεγάλου τυράννου, δ

δποίος δπισθέν τούς μυκάται καὶ ταράσσεται καὶ διὰ τὴν πίεσιν τῆς πνοῆς του, ἡ δποία τὰ περιτυλίσσει καὶ τὰ συνθλίβει δύνηρῶς. Ἐὰν δὲν ἔκρατοῦντο ἀπὸ τὰς δῖζας των, δπως εἶτε κάποιος, προφανῶς θὰ ἔφευγον κυττάζουν πρός τὴν γῆν, τεντώνται πρὸς αὐτὴν μὲ πάθος, εἶναι ὡς νὰ τὴν ἐπικαλοῦνται εἰς βοήθειαν, γυρίζουν τὴν δάχιν πρὸς τὸν ἔχθρον, φαίνονται ἔτοιμα νὰ τραποῦν εἰς ἀτακτον φυγῆν, ἔφενται πασμένα. Διπλώνουν, λυγίζουν ἔως εἰς τὸ ἔδαφος, καὶ καρφώμενα στὴ δέση τους δέρνονται μέσα εἰς τοὺς ἀνέμους τῆς τρικυμίας. Ὅσοι ἐπρόσεξαν τὸ θέαμα καὶ ἐπεχείρησαν νὰ τὸ ἔξηγήσουν, εἰς τρεῖς συνεργοὺς ἀποδίδονταν τὸ μεγαλείτερον μέρος αὐτῶν τῶν παραμόρφωσεων τῶν πυρακτίων δένδρων. Πρῶτον εἰς τὴν γειτνίαστιν τῆς θαλάσσης διὰ τῆς ἐπιδράσεως, τὴν δποίαν ἔξασκε τὸ θαλάσσιον ἄλας δεύτερον εἰς τὸν ἀνέμον καὶ τρίτον εἰς τὴν ἄμμον. Ἡ ἐπίδρασις τοῦ θαλασσού ἄλατος φαίνεται δτι εἶναι ἀνάμφιος περήητος γίνεται αἰσθητὴ εἰς μεγάλας ἀποστάσεις ἀπὸ τῆς παραλίας, εἰς 40 χιλίομετρα καὶ μάλιστα ἔως εἰς 80 χιλίομετρα. Πρόγραμμα ἐν καιρῷ τρικυμίας καὶ θαλασσοπαραχῆς, ὁ ἀφρός τῶν κυμάτων μεταφέρεται πολὺ μακρὰν καὶ ἐπικάθηται, ὁσάν τονδρές νιφάδες χιόνος, εἰς τὰ φύλλα καὶ εἰς τὰς βελόνας τῆς παραθαλασσίας πίτυος. Τὰ φύλλα καὶ οἱ βλαστοὶ ἀποβαίνουσιν ἔξ αἰτίας αὐτοῦ σὺν τῷ χρόνῳ εὐπαθέστεροι καὶ οἱ βλαπτικοὶ σκόληκες εἰσχωροῦντες ἀπὸ τοὺς παραθαλασσίους πεύκους, εἶναι ἐντελῶς ἔξακριβωμένη. Ἀποδεικνύεται δτι ὁ κοριόλος τοῦ πεύκου παρουσιάζει ἀλλεπαλλήλους καμπάς μὲ γωνίας πολὺ ἀποτόμους καὶ δξείας, αἱ δποίαι ὀφείλονται εἰς τὴν ἀνάπτυξιν μιᾶς σειρᾶς παραπλεύρων κλάδων καὶ τὸν βαθμαίαν θάνατον τῆς ἄκρας ἑκάστου προηγουμένου στελέχους ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ἄλατος. Αὔτην τὴν σειρὰν τῶν ἀποτόμων γωνιῶν διαδέχεται ἕνα μέρος ἀπλῶς καμπυλωμένον εἰς τόξον κατὰ τὸ μᾶλλον ἡ ἥττον ἀναπτυξιν τοῦ δένδρου, διλγώτερον ἐπίπονος, τῆς δποίας ὁ ἀνεμος εἶναι ὁ κυριατέρος παραγωγός. Ἐνῷ οἱ ἀπότομοι καμπαὶ διευθύνονται διλγόν πρὸς δλας τὰς διευθύνσεις, αὐτὸς τὸ τοξωτὸν μέρος εἶναι πάντοτε ἑστραμμένον πρὸς τὴν διεύθυνσιν, τὴν δποίαν ἀκολουθεῖ ὁ κυριαρχῶν ἀνεμος τοῦ τοπίου. Οἱ κλάδοι, οἱ δποίοι ἀποτελοῦν τὰ ζῶντα μέρη τοῦ δένδρου, ἀντὶ νὰ αὐξήσουν εἰς ὑψος, ἀκολουθοῦντες τὸν ἀρνητικὸν γεωτροπισμόν, κάμπτονται πρὸς τὸ ἔδαφος. Τότε παρεμβαίνει ὁ τρίτος παράγων, ἡ ἄμμος, ἡ δποία πολὺ ταχέως σκεπάζει τὸ μέρος τοῦ κλάδου, τὸ δποίον ἔρχεται εἰς ἐπαφὴν μετὰ τῆς γῆς καὶ τὸ καθηλώνει ἔκει. Αὔτος ὁ κλάδος, δντας τοιουτούρπτως προφυλαγμένος, συγκεντρώνει εἰς ἑαυτὸν δλην τὴν φυτικὴν ἱκμάδα τοῦ δένδρου καὶ ξανασηκώνεται μὲ νέαν δύναμιν, ἔτοιμος νὰ ξαναρχίσῃ τὸν ἀγώνα διὰ τὸ θέλγητρον τῆς ὑπάρχεως μάλιστα σηκώνεται μὲ τόσο νέαν ὅκμην, ὃστε ὅτα ἡμποροῦσε νὰ νομίσῃ κανεὶς δτι πρόκειται περὶ νέου πεύκου, τὸ δποίον βγαίνει θριαμβευτικά ἀπὸ τὸ ἔδαφος. Ἄλλα ἡ ἐνέργεια τῆς ἄμμου δὲν περιορίζεται εἰς ὁδῶν ἔχει ἀκόμη μιὰν ἐπενέργειαν μηχανικὴν ἀγνωστὸν πρότερον. Ωθουμένη δηλ. ὑπὸ τοῦ ἀνέμου ἡ ἄμμος, ἀποτρίβει μὲ ἐνεργητικότητα τὴν ἐπιφάνειαν τῶν στελέχων, ὃστε καταντᾶ νὰ φθείρῃ ἐντελῶς τὸν φλοιὸν καὶ νὰ ἀπογυμνώῃ τὸ ἔύλον. Αὔτη ἡ μηχανικὴ ἐνέργεια τῆς ἄμμου δὲν εἶναι πολὺ καταφανής ἐπὶ τοῦ πεύκου, διότι ἔχει φλοιόδαν πολὺ τραχεῖαν καὶ ἀνθεκτικήν. Ἄλλα δξυφοίνια, οἱ δποίοι ἐφυτεύθησαν εἰς τὴν παραθαλασσίαν ἄμμον, ἐσκοτώθησαν εἰς διάστημα διλγώτερον τῶν δύο ἀπὸ τὸν μόνον καὶ μόνον ἀπὸ αὐτὴν τὴν προστροβήν.

Ф О В Е Р А

Αλυχτάει καὶ οὐάζεται
Τὸ μεσονύχτι ἡ σκύλος —
Σύγκρου, ἀνατριχίλα,
Σφίγγεται ἡ καρδιά.

Μὲς τὸν καλαμιῶνα
Ο βορριᾶς τοικύμισε,
Ρέκαξε καὶ χύμησε
Πρὸς τὴν λαγκαδιά.

Ρυάζεται καὶ αύτιάζεται
Μὲς τὸ σκοτάδι ἡ σκύλα·—
Σύγκρου, ἀνατριχία,
Σφίγγεται ἡ καρδιά.

— Τὸ κρυφὸ τὸ μήνυμα
— Τὸ ὀκοῦς; — ἀνταριασμένος,
Βραχὺνα σὰ μεθυσμένος
Κυλάει ὁ γέρο-ξεριᾶς.

ΜΑΡΗ-ΚΛΑΙΡ*

— ΜΥΘΙΣΤΩΡΗΜΑ —

Επειτα ἀπὸ λίγες ἡμέρες, τὴν ὥρα ποὺ γυρίζαμε στὸ κτῆμα, ἔνα πρόβατο ποὺ πήγαινε κοντὰ στὸ φράχτη, τινάχθηκε μὲν ἔνα πελώριο πήδημα. Πλησίασα καὶ εἶδα πῶς ἔτρεχε ἡ μύτη του αἵμα. Εἶπα πῶς κάποιο ἀγκάνι τὸ εἴλε ἀγκυλώσει τὸ ἐπλυνα καὶ οὔτε τὸ ξανάσυλλογισμήκα. Τὴν ἄλλη μέρα τρόμαξα, ὅταν τὸ εἶδα. Τὸ κεφάλι του ἦταν μεγάλο δόσο καὶ τὸ σῶμά του σχεδόν. Ἐβαλα μιὰ φωνή. Ἐτρεξε ἡ Μαρτίνα καὶ ἔβαλε καὶ ἔκεινη τὶς φωνές. Τότε ἔτρεξαν ὅλοι ἀπὸ τὸ σπίτι. Τοὺς διηγήθηκα τὰ χθεσινά, καὶ δὲ νοικούρης εἶπε πῶς κάποια ἔχιδνα θὰ τὸ εἴλε δαγκάσει.

Ἐπρεπε νὰ τοῦ κάνωμε πλυσίματα καὶ νὰ μείνῃ κλεισμένο ὃς ποὺ νὰ περάσῃ τὸ πρᾶξιμο.

“Ημούν πολὺ εὐχαριστημένη νὰ περιποιηθῶ τὸ καῦμένο τὸ πρόβατο μιὰ ὅταν βρέθηκα μονάχη, μὲν ἔπιασε φόρβος.

Τὸ πελώριο αὐτὸ κεφάλι, ποὺ κουνιόταν ἀπάνω στὸ μικρὸ αὐτὸ σῶμα, μὲν ἔκανε σὰν τρελή. Τὰ μάτια μεγάλα, τὸ στόμα ἀτελεῖωτο, καὶ τὰ μάτια ἵσια καὶ ἀκαμπτα, σχημάτιζαν ἔνα τέρας, ποὺ δύσκολα μπορεῖ κανεὶς νὰ τὸ φαντασθῇ. Στεκόταν διοίνα στὴ μέση τῆς στάνης, σὰν νὰ φοβότανε μὴ τυχὸν καὶ χτυπήσῃ πάνω στὸν τοίχο. Θέλησα νὰ τὸ πλησίασω μὲ τὴ σκέψη πῶς ἦταν πρόβατο. Μόλις γύριζε πρὸς τὸ μέρος μου, ἔτρεχα σὰν τοελή στὴν πόρτα. Καὶ τὸ λυπόμονυνα πολὺ. Ήταν στιγμές, ποὺ νόμιζα, βλέποντας τὸ κεφάλι αὐτὸ νὰ κουνιέται δεξιὰ καὶ ἀριστερά, πῶς μοῦ ἔκανε πάραπονα. Τότε κάτι μέσα μον γκρεμίζτανε καὶ μὲν ἔπιανε σὰν τρέλα. Ἐνοιωθα πῶς θὰ ἡμούν ίκανη νὰ τὸ ἀφήσω νὰ πεθάνῃ ἀπὸ τὴν πεῖνα.

Τὰ εἶπα δλα στὸ βουκόλο καὶ δέχτηκε νὰ περιποιηθῇ αὐτὸς τὸ πρόβατο, ἐνόσω ἦταν πρισμένο. Μὲ περίπατε καὶ δὲν καταλάβαινε, πῶς μποροῦσε νὰ μὲ τρομάξῃ τόσο πολὺ ἐνα πρόβατο ἀρρωστημένο.

“Ἡρθε περίστασις νὰ τοῦ ἀποδώσω τὸ καλό, ποὺ μοῦ ἔκαμε, καὶ εὐχαριστήθηκα πολύ.

Ἐνα πρωΐ, τὴν ὥρα, ποὺ ἔλυσε τὸν ταῦρο, σκόνταψε καὶ ἔπεισε μπροστὰ στὸ ζῶ. Ὁ ταῦρος τὸν μύρισε ἀνοιγολείοντας τὰ ρουθούνια. Ήταν νέο ζῶ, ποὺ τὸ εἶχαν μεγαλώσει στὸ κτῆμα καὶ ποὺ ἀρριένη.

Ο βουκόλος φοβισμένος ἀπὸ τὴ στιγμὴ αὐτὴ ποὺ εἶχε ἀγριέψει, ἦταν βέβαιος πῶς δὲν τρόφος δὲν θὰ ἔχεινούσε διτὶ τὸν εἶχε ἰδῃ μιὰ φορὰ καταγῆς μπροστά του.

μέρος καὶ κυτάζοντάς με κατάματα μὲ τὰ μικρά του μάτια, εἶπε:

— Γιατὶ λύνεις ἐσὺ τὸν ταῦρο;

Φοβήθηκα νὰ πῶ τὴν ἀλήθεια μὴ τυχὸν καὶ μαλώσῃ τὸν βουκόλο προσπάθησα κάτι νὰ πῶ, μὰ δὲν βρῆκα τίποτε. “Αρχισα νὰ λέγω πῶς δὲν τὸν ἔλυνα ἔγω. Τότε δὲ Εὐγένιος περιπατητικὰ μοῦ εἶπε:

— Μὴ τυχὸν καὶ εἰσαι ψεῦτρα;

Τοῦ τὰ εἶπα ἀμέσως δλα καὶ τὸ ἐπόμενο Σάββατο, δὲ ταῦρος πουλήθηκε.

Πολλὲς φορὲς παρατήρησα πόσο καλὸς ἦταν σὲ δλους. “Αν δὲ νοικούρης εἶχε διαφορὲς μὲ τοὺς ἐργάτες του, καλοῦσε τὸν ἀδερφό του νὰ τοὺς συμβιβάσῃ.

“Ἐκανε τὴν ἴδια ἐργασία, ποὺ ἔκανε καὶ δὲ Σιλβαίν. Δὲν ἤθελε δμως νὰ πάγη στὴν ἀγορά: ἔλεγε πῶς δὲν θὰ ἦταν ίκανὸς νὰ πουλήσῃ οὔτε εἶνα νεφάλι τυρι.

Περιπατοῦσε ἀργά, κουνάμενος, σὰν νὰ ἤθελε νὰ φυδιμίσῃ τὸ βάδισμα του μὲ τὸ βάδισμα τῶν βωδιῶν του.

“Ολες σχεδὸν τὶς Κυριακὲς τὶς περνοῦ σε στὸ Αγιον Ορος. “Οταν ἦταν πολὺ κακὸς καιρός, ἔμενε στὸ σπίτι καὶ ἐδιάβαζε, στὴ μεγάλη σάλα. Τὸν παραμόνευσα πολλὲς φορὲς μὲ τὴν ἔλπιδα νὰ ἔχασῃ τὸ βιβλίο του: ποτὲ δμως δὲν τὸ λησμονοῦσε. “Ημούν ἀπαρηγόρητη, ποὺ δὲν ενδισκα στὸ κτῆμα τίσιτε νὰ διαβάσω. Μάζωνα κάθε κομμάτι χαρτὶ ποὺ εὑρισκα.

“Η κυρά μου τὸ παρετήρησε καὶ ἔλεγε πῶς θὰ γείνω φιλάργυρη.

Μιὰ Κυριακὴ πῆρα τὸ θάρος νὰ ξητήσω τὸν Εὐγένιον ἐνα βιβλίο, καὶ μοῦ χάρισε ἐνα μεγάλο τετράδιο μὲ ποιήματα.

“Ολο τὸ καλοκαίρι τὸ ἔπαιρνα μαζί μου στὸν κάμπο. Τραγούδησα μὲ δικούς μου σκοποὺς δσα τραγούδια μοῦ ἀρεδαν περισσότερο μὲ στὸ τέλος τὰ βαρέθηκα. Τὴν ἡμέρα τῶν Αγίων Πάντων, βοηθῶντας τὴν κυρά μου στὸ γενικὸ καθάρισμα, ἀνακαλύψα διάφορα πάλητὰ ἡμερολόγια.

“Η Παυλίνα μοῦ εἶπε νὰ τὰ πάρω στὴ σοφίτα: ἔγω προσποιηθῆκα πῶς τὰ λησμόνησα στὸ συρτάρι, δπὸν βρισκόντανε, καὶ τὰ πῆρα ἔπειτα κυρφὰ ἔνα-ένα. Ήταν γεμάτα νόστιμες ιστορίες, καὶ ἔτσι πέρασε δὲ χειμῶνας χωρὶς νὰ καταλάβω τὸ κρύο.

Τὴν ἡμέρα, ποὺ τὰ ἀνέβασα στὴ σοφίτα, ἔψαξα μὴ τυχὸν καὶ ἀνακαλύψα καὶ ἄλλα. Βρῆκα μονάχα ἔνα μικρὸ βιβλίο χωρὶς ἔωφυλλο, ποὺ τὰ φύλλα του ἦταν γυρισμένα στὶς ἀκρες σὰν νὰ τὸ εἴχε κανεὶς πολὺν καιρὸ στὴν τσέπη του. Οἱ δυὸ πρῶτες σελίδες ἔλειπαν, καὶ ἡ τρίτη ἦταν

ΧΩΡΙΚΗ

ΥΠΟ ΡΟΥΦ ΜΙΛΔΕ

ΥΠΟ ΡΟΥΦ ΜΙΛΔΕ

λεωμένη, τόσο, ποὺ τὰ γράμματα ἦταν σβυσμένα. Πλησίασα στὸ φεγγίτη γιὰ νὰ ἔχω περισσότερο φῶς καὶ εἶδα στὸ ἀπάνω μέρος τῆς σελίδος πῶς ἦταν αἱ «Τύχαι τοῦ Τηλεμάχου».

Τὸ ἀνοιξα στὴν τύχη, καὶ μερικὲς γραμμές, ποὺ διάβασα, ἦταν τόσον ἔλκυστικές, ποὺ τὸ ἔχωσα εὐθὺς στὴν τσέπη μου.

Τὴν ὥρα, ποὺ ἤθελα νὰ κατέβω ἀπὸ τὴ σοφίτα, συλλογίσθηκα πῶς ζως νὰ τὸ εἴχε βάλει ἔκει δὲ Εὐγένιος καὶ νὰ ὄχτανε νὰ τὸ ξαναζη-

τήσης· τὸ ἔβαλα πάλι πάνω στὸ μαῦρο πατάρι, ὅπου τὸ εἶχα βρῆ. Κάθε φορά, ποὺ πήγαινα στὴ σοφίτα, ἔβλεπα πώς ἦταν πάντα ἔκει, καὶ διάβαζα ὃσο μποροῦσα.

Τὴν ἐποχὴν ἔκεινη μοῦ ἀρρώστησε πάλι ἔνα πρόβατο. Τὰ πλευρά του ἦταν χωμένα μέσα σὰν νὰ μὴν εἴχε φάγει γιὰ πολὺν καιρό. Πήγα στὴν κυρά μου καὶ τὴν ρώτησα τί ἔπρεπε νὰ τοῦ κάμω.

Μαδούσε μιὰ κότα σταμάτησε καὶ μὲ ρώτησε, ἀν τὸ πρόβατο ἦταν πολὺ τεντωμένο.

Δὲν ἀποκρίθηκα ἀμέσως. Δὲν ἤξενα τὶ σημάνει ἡ λέξις τεντωμένο. Ἐπειτα συλλογίσθηκα πῶς δλα τὰ πρόβατα τὸ ἀρρώστημένα θὰ ἦταν τεντωμένα. Καὶ εἶπα: ναί. Γιὰ νὰ τὸ βεβαιώσω μάλιστα, ἔναςεπά:

— Εἶναι καμψιμένο πλάκα.

‘Η κυρά μου ἀρχισε νὰ γελᾶ περιτακτικά. Εἶπε στὸν Εὐγένιο, ποὺ ἦταν ἔκει κοντά μισοσφυρίζοντας:

— ‘Ελα ν’ ἀκούσης, Εὐγένιε: ‘Ενα της πρόβατο εἶναι τεντωμένο καὶ πλάκα μαζί.

Γέλασε καὶ δὲν Εὐγένιος: μὲ εἶπε βοσκοπούλα τοῦ γλυκοῦ νεροῦ καὶ μ’ ἔμαθε πῶς τὰ πρόβατα εἶναι τεντωμένα δταν ἡ κοιλιά τους εἶναι πρισμένη.

‘Υστερα ἀπὸ δύο ἡμέρες ἡ Παυλίνα μοῦ εἶπε δτι καὶ αὐτὴ καὶ δὲν οὐδὲ Σιλβαίν ἔβλεπαν πῶς ποτὲ δὲν θὰ γινόμουν καλὴ βοσκός καὶ πῶς ἀπεράστησαν νὰ μὲ κρατήσουν στὸ σπίτι. Η γοητὰ Μπιμπή δὲν ἡμποροῦσε νὰ ἔργαζεται, καὶ ἡ Παυλίνα δὲν πρόφθιανε γιὰ δλα, ἀπὸ τότε ποὺ ἀπέκτησε παιδί.

Εἶδα μονομιᾶς πῶς θὰ μοῦ εἶναι εὔκολο νὰ πηγαίνω συχνὰ στὴ σοφίτα, καὶ εὐχαρίστησα θερμά τὴν κυρά μου.

Τῷρα, ποὺ ἥμουν ὑπηρέτρια στὸ κτῆμα, ἔπρεπε νὰ σφάζω τὶς κότες καὶ τὰ κουνέλια. Δὲν μποροῦσα νὰ τὸ πάρω ἀπόφασι, ήταν ἡ κυρά μου δὲν καταλάβαινε τὸ γιατί. Ἐλεγε πῶς ἥμουν σὰν τὸν Εὐγένιο, ποὺ ἔφευγε μακριὰ κάθε φορά, ποὺ σφάζανε γυροῦντι.

‘Αποφάσισα δμως νὰ δοκιμάσω νὰ σφάξω

ἔνα κοτόπουλο γιὰ νὰ δείξω τὴν καλή μου θέλησι. Τινάζτανε μέσα στὰ χέρια μου καὶ δλο τὸ ἄχερο ἔγινε κόκκινο γύρω μου. Ὁταν δὲν κουνιότανε πιά, τὸ ἔβαλα στὸν ἄχερῶνα καὶ περίμενα τὴ γοητὰ Μπιμπή νὰ τὸ μαδήσῃ: ἀρχισε δμως νὰ μὲ γελᾶ, δταν ἔναςεπήκε τὸ κοτόπουλο ζωντανό. Ἐτρωγε λαίμαργα, σὰν νὰ ἔθελε νὰ γιατρευθῇ μιὰν ὥρα πιὸ γληγορα ἀπὸ τὸ πακό, ποὺ τοῦ εἶχα κάμει. Ἡ γοητὰ Μπιμπή τὸ ἄποταξε, καὶ δταν τοῦ πέρασε μὲ τὸ μαχαίρι τὸ λαιμό, κουκίνησε τὸ ἄχερο πολὺ περισσότερο παρὰ τὴν πρώτη φορά.

Τὴν ὥρα, ποὺ οἱ ἄλλοι κοιμώντανε τὸ ἀπομεσήμερο, ἀνέβαινα τὴν σοφίτα νὰ διαβάσω λίγο. Ἀνοιγα τὸ βιβλίο στὴν τύχη καὶ διαβάζοντάς το ἔτσι, εὗρισκα πάντα κατιτὶ καινούριο.

Τὸ ἀγαποῦσα τὸ βιβλίο ἀπὸ ἦταν γιὰ μένα σὰν ἔνα παλληκάρι φυλακισμένο, ποὺ πήγαινα κυρφά νὰ τὸ ἰδω. Τὸ φανταζόμουν ἔμορφα ντυμένο νὰ περιμένη καθισμένο στὸ μαῦρο πατάρι. Ἐνα βράδυ ἔκαναμε μαζὶ ἔνα ώραιο ταξίδι.

Εἶχα κλείσει τὸ βιβλίο καὶ ἀκούμπησα στὸ φεγγίτη τῆς σοφίτας. Ἐτελείωνε ἡ μέρα, καὶ τὰ ἔλατα φαινόντανε λιγώτερο πράσινα. Ὁ ἥλιος ἦταν χωμένος μέσα στὰ λευκὰ σύννεφα, ποὺ φούσκωναν καὶ ἔλιωναν σὰν χνοῦδι.

Χωρὶς κ’ ἔγῳ νὰ ξέρω πῶς, βρέθηκα ἔξαρφα πάνω ἀπὸ τὸ δάσος μαζὶ μὲ τὸν Τηλέμαχο. Μὲ κρατοῦσε ἀπὸ τὸ χέρι, καὶ τὰ κεφάλια μας ἀγγιζαν τὸ γαλάζιον οὐρανό. Ὁ Τηλέμαχος δὲν μιλοῦσε ἥξερα δμως αὐτό, πῶς περιπατούσαμε μέσα στὸν ἥλιο.

‘Η γοητὰ Μπιμπή μὲ φώναξε κάτω. Ἀκούσα πολὺ καλὰ τὴ φωνή της, ποὺ ἔρχοτανε ἀπὸ μακριά. Θὰ ἦταν πολὺ θυμωμένη γιὰ νὰ φωνάζῃ ἔτσι δυνατά. Λίγο μ’ ἔμειλε γιὰ τὶς φωνές της. Δὲν ἔβλεπα τίποτε ἀλλο παρὰ τὸ φωτεινὸ χνοῦδι, ποὺ τριγήνιζε τὸν ἥλιο, καὶ ποὺ ἀρχιζε νὰ ξανίγη γιὰ νὰ διαβοῦμε.

Ἐνα σκούντημα μὲ κατέβασε πάλι στὴ σοφίτα. Ἡ γοητὰ Μπιμπή μὲ τράβηξε ἀπὸ τὸ φεγγίτη, λέγοντας:

— Μὲ κάνεις καὶ φωνάξω ἔτσι δά! Εἴκοσι φορὲς σ’ ἔκραξα γιὰ τὴ σούπα.

Πέρασαν λίγες ἡμέρες καὶ δὲν ἔναςεπήκε τὸ βιβλίο πάνω στὸ πατάρι. Μὰ ἦταν γιὰ μένα φίλος καρδιακός, καὶ πολὺν καιρὸ τὸ θυμόμουνα.

[Ἀκολουθεῖ]

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΟΝΤΟΥ

ΤΟ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

ΛΟΓΟΙ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΟΓΟΙ

Ἐπι δημία

Ο ΜΑΘΗΤΗΣ — Η μηνιγγίτις εἶναι εἰς τὴν ἡμεροσίαν διάταξιν. Ολος ὁ τύπος ὀμιλεῖ διὰ τὴν τρομερὸν ἔπιδημιαν.

Ο κ. ΑΣΟΦΟΣ — Πάντοτε μία ἐπιδημία εἶναι εἰς τὴν ἡμεροσίαν διάταξιν. Ἐως χθές δὲν ἔκαμψαν ἄλλο, παρὰ νὰ ὀμιλοῦν διὰ τὴν χολέραν. Τὴν ἐπερίμεναν μὲ πρώτην εὐκαριοίαν καὶ καθένας ἔκαμψεν ἔνα ἀσημονούντον φανάτου, τὸ ἄποινον ματαίως ὑστερεά ἐπιδοσιαθούσε νὰ σινησθήσῃ. Τὼρα κάνεις δὲν ὀμιλεῖ διὰ τὴν χολέραν, μολονότι δὲν μᾶς ἔδωκε καμψίαν διαβεβαίωσιν δτι θὰ μᾶς λησμονήσῃ καὶ μολονότι εἶναι πολὺ πιθανόν δτι θὰ τὴν ὑποδεχθούμεν τὴν ἀνοιξιν. Η μηνιγγίτις, ἀντὶ νὰ φονεύῃ μερικούς Ἀθηναίους, ἐφόνευσε τὴν χολέραν. Καὶ τῷρα δλοι διὰ τὸν ἀντίν τὸν φρόνον τοῦ σαρώση. Εἶναι ὅπως η ὑπερήφανος δρῆς, ποὺ περιφρονεῖ τοὺς ἀνέμους καὶ περιμένει τὸν κεραυνὸν διὰ νὰ τὴν συντρίψῃ. Εν τῷ μεταξὺ ἔνας χυδαῖος ὑλοτόμος τῆς προινίες τὴν φίλαν καὶ τὴν κρημνήσει κατὰ γῆς, ἔκει ποὺ δὲν τὸ περιμένει. Ο κ. ΑΣΟΦ. — Εἴμεθα Προμηθεῖς. Τόσον τὸ καλύτερον.

Ο κ. ΑΣΟΦ. — Ωραῖοι Προμηθεῖς! Η ἀρετὴ μας εἰδίσεται μέσα εἰς τὸν φρόνον μας. Καὶ εἶναι μία ἀρετὴ παραπλανούσα. Τὸ μετρό, ποὺ λαμβάνομεν ἔκαστοτε διὰ τὰς ἔκατὸν τριανταδύο ἐπιδημίας, ποὺ μᾶς ἀπειλοῦν, εἶναι καλά, ἀφ’ δοσίν αἱ ἐπιδημίαι στέκονται εἰς τὰ φαρμακεία, οἱ ιατροί διδούν συνεντεύξεις καὶ ὁ κόσμος δλος ἔχει πονοκέφαλον. Εν τῷ μεταξὺ δλος δέν ἔκεινος τὸ φρόνον μας δεκατέσσερα...

Ο ΜΑΘ. — Εἴμεθα Προμηθεῖς;

Ο κ. ΑΣΟΦ. — Απὸ τὰ πράγματα, ποὺ φωνάζουν. Ο τῦφος καὶ ἡ εὐλογία εἰδῆκαν τὸσον καλὴν δεξιῶν εἰς τὰς Ἀθήνας, ὃστε ἀπὸ ἔπιδημίας ἔγινεν ἐνόημα. Δηλαδὴ ἐπόλιτογραφήθησαν εἰς τὸν τόπον μας. Τὸ ἰδιον δὲν συμβοῦνται αὖτοι καὶ μὲ τὴν χολέραν καὶ μὲ κάθε διάλλον εἴσησην. Τὰ σχολεῖα θὰ κλείσουν, οἱ κινηματογράφοι θὰ μείνουν ἀνοικτοί, τὰ σκουπίδια θὰ φαντίζονται μὲ φανικὸν δξύ, οἱ βθόδοι θὰ συγκονιούντων μὲ τὸ υδραγωγεῖα, οἱ Αθηναίοι θὰ πίνουν βραστὸν νερόν καὶ θὰ πλένουν τὰ σουθούντα τοὺς μὲ δένγονον υδωρ, ἐν τῷ μεταξὺ η ἐπιδημία, η νέα ἐπιδημία θὰ περιφέρεται εἰς τοὺς περιπάτους τῶν. Αθηνᾶν. Οσοι ἐπένθησαν δὲν δὲν φωνάζουν πλέον διὰ τὸν κίνδυνον, διότι τὸν ἔργον τοὺς μὲ δένγονον υδωρ, ἐν τῷ μεταξὺ η ἐπιδημία, η νέα ἐπιδημία θὰ περιφέρεται εἰς τοὺς περιπάτους τῶν.

Ο ΜΑΘ. — Εἴκεντροι στάσιμοι πάθημα.

Ο κ. ΑΣΟΦ. — Εάν, ο μὴ γένοιτο, μού συμβῇ παρόμιον πρόγμα, παρακαλῶ νὰ γράψουν ἐπάνω εἰς τὸν τάφον μου: ‘Ενθάδε κεῖται ἔνας δυστυχισμένος, ποὺ τὸν κατέστησεν εἰς τὸν προσωπίδα τῆς χολέρας η τὴν προσωπίδα τῆς μηνιγγίτιδος. Εἶναι πάντοτε διὰ τὸν πρόστασιν. Εάν δὲν πρέπει νὰ φοβούμεθα διακῶς εἶναι, ποὺ τὸ γελοῖον.

Ο ΜΑΘ. — Διατὶ ἐπιμένετε εἰς τὸ οἰκτρὸν αὐτὸ τὸ ἐπιτύμβιον;

Ο κ. ΑΣΟΦ. — Πρόδεις αἰώνιαν διασκέδασιν καὶ σωφρονισμὸν τῶν μεταγενετέρων.

Ο ΜΑΘ. — Άλλ’ ἀρετὴ διὰ μιλήσαμεν διὰ τὰς ἐπιδημίας. Πηγαίνομεν εἰς τὴν Βουλῆν;

Ο κ. ΑΣΟΦ. — Πηγαίνομεν. Εκτὸς δὲν τὴν ἔκλεισαν καὶ αὐτὴν, μαζὶ μὲ τὰ σχολεῖα, διὰ τὸν φρόνον τῆς ἐπιδημίας...

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΒΑΝΑΣ

ΠΡΟΧΕΙΡΑ ΚΡΙΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Σωτήρη Σκίτη : « Θέατρο καὶ Πρόδια », « οι Ταιγανόθεοι » κωμῳδία σὲ μία πράξη καὶ πρόλογο, « Τρόπαια στὴν Τρικυνμία » ποιήματα.

ΕΧΟΜΕΝ ὑπ’ ὄψιν τὰ ἐφετεινὰ ἔργα τοῦ κ. Σκίτη, νεοεκδοθέντα εἰς τὴν τεύχη. Ο κ. Σκίτης εἶναι πολὺ γνωστὸς εἰς τὸν τόπον καὶ ἡ ἐφετεινὴ παραγωγὴ του δὲν εἶναι κειροτέρα καθόλου ἀπὸ τὴν περιουσήν.

Ακόμη μίαν φοράν ἀποδείχνεις δτι είναι ἀπὸ τοὺς πλέον κινούμενους νέους: είναι ἀπὸ ἐκείνους, περὶ τῶν ὅποιών θὰ ἡμεροῦσε νὰ εἰπῇ κανεὶς ὅτι ἔχουν ζωηράν δρμῆν εἰς τὴν κινήσιν τους καὶ ἡ ἐπιθυμία τους διὰ τὴν νίκην είναι, ὥστα κινούμενη φλόγα: ἀλλ᾽ αἱ φράσεις δὲν ἔχουν καμίαν ἀξίαν. Διὰ νὰ ἐπιτύχῃ κανεὶς εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀνθρώπων ὄποιασδήποτε ἐποχῆς, πρέπει πρὸ παντὸς νὰ κάνῃ κάτι, τὸ ὄποιον νὰ ἔχῃ ἀξίαν σχετικὴν μὲ τὸ γονστά των ἡ μὲ τὰς ἰδέας των· μετὰ τοῦτο αἱ φράσεις ἔχονται καὶ καθαριάζουν κάθε εἰδους πρᾶξιν· διὰ τὰ πέραν ἀπὸ αὐτὸν δὲν ἐνδιαφέρονται πλέον παρὰ ἐλάχιστοι, οἱ ὅποιοι θὰ παρακολουθήσουν τὸ θέαμα μέσα εἰς τὰ ὅρια τῆς σιωπῆς· δι᾽ αὐτοὺς ἡ βούη τῆς ἀγορᾶς ἔκπασεν, αἱ ἰδέες κινοῦνται κωρίς κανέναν θόρυβον, ὥστα τὸ ἄστρον, κάτω ἀπὸ τὸν οὐρανὸν τοῦ καθαροῦ λογισμοῦ· ζουν ἔκει, δύον μεγαλώνουν τὰ ἀνθη τῆς καθαρᾶς πτοεως καὶ ὅπου οἱ ἀνθρώποι μιλῶντας μὲ τὸν ἑαυτὸν τους οἰσθάνονται κάθε φοράν μὲ ἀλλγος νὰ γεννιέται μέσα τους ἡ ἔκφρασις τῶν πλέον μυστικῶν νοημάτων. Ἀλλ᾽ αὐτὴ είναι σχεδὸν μία χώρα μυθικὴ καὶ μέσα εἰς αὐτὰ τὰ ὅρια δικαίως δὲν ἡμεροεῖ καθόλου νὰ κινηθῇ καὶ νὰ ἀναπνεύσῃ ἐλεύθερα τὸ πνεῦμα τοῦ νέου, δὲν ὅποιος θὰ ἐδιψοῦσε δόξαν· διότι εἰς τὸν κύκλον αὐτὸν πλέον είναι μοιραῖον νὰ εὑνίσκωνται μόνον οἱ ἀνθρώποι, τοὺς ὅποιους θὰ ἐκτιμοῦν χωρὶς νὰ ἔννοον καὶ οἱ δρόποι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον θὰ είναι ἀδιάφοροι καὶ ως νὰ μήν τηροχρονίου τοῦ τοὺς πολλούς. Εἰς αὐτὸὺς βέβαια ημεροῦσε κανεὶς νὰ ἀργηθῇ καθέ δργασμόν, διότι αὐτοὶ είναι ζήτημα, ἀντὶ ἔχουν κανενὸς εἰδούς φιλοδοξίαν καὶ διότι αἱ βλέψεις των βγαίνουν ἀπὸ τὸν κύκλον κάθε προσπαθείας πρὸς ἐπιτυχίαν. Τὸ νὰ διψάῃ βέβαια κανεὶς τὴν δόξαν είναι μία ἀρετὴ καὶ δέχενται μίαν ψυχὴν τιμωμένην μὲ θελητικὴν νεανικότητα· μάλιστα ἡ φιλοδοξία είνει δυναμογόνων στοιχείον διὰ τὴν πρόοδον πρὸς μίαν νέαν ἀρετήν· ἀλλὰ ποιάν ἀρετήν; Διὰ μίαν ἀρετήν, δύος είναι τὸ νὰ διψᾷ κανεὶς τὰς τιμὰς τοῦ πλησίον του, ὡς μίαν ἀπαύτητον εὐτυχίαν καὶ τὰς δόπιας βέβαια διὰ νὰ ἀποκτήσῃ θὰ κάνῃ πρόγνωτα δρεστὰ εἰς ὅλους καὶ ἐπομένως τῆς κοινῶς τιμωμένης ἀρετῆς· Ἡ φιλοδοξία λοιπὸν είναι, αὐτὴ καθ᾽ ἑαυτήν, μία μεγάλη ἀρετὴ κοινωνική, ἀλλὰ καθόλου δὲν είναι βοηθός εἰς τὴν πρόοδον τοῦ πνεύματος· διότι συχνά ἡ ἐπιθυμεῖ μίαν ἐκτίμησιν καὶ μίαν δέξαν ἀπὸ ἀνθρώπους, τοὺς ὅποιους δὲν ἐκτιμᾷ· ἀντὶ στέκεται εἰς ἀντίτερον πνευματικὸν ἔδαφος, καὶ ἐπομένως ἐπιθυμεῖ ἔναν ἀγαθὸν χωρὶς καμίαν ἀξίαν· ἡ ἐπιδιώκει μίαν ἐκτίμησιν ἀπὸ ὃνθρώπους, τοὺς δρόποις ἐκτιμᾷ καὶ τότε διὰ φιλοδοξίας στέκεται εἰς κατωτέρων βαθμούσια· ἡ τὸ πολὺ είναι ἵσος μέσα εἰς ἵσους· ἀλλὰ ἔτσι συχνά ἡ φιλοδοξία γίνεται ἔνας ἴσοπεδωτής καὶ αὐτὸ διὰ τὴν κοινωνίαν είναι καὶ τῶν ὄντων ἄνευ. Δι᾽ αὐτὸ δὲν ἡμεροεῖ κανεὶς νὰ ἀργηθῇ δργασμὸν εἰς ὅλους τοὺς δρόμους οἰνας τῶν περασμένων γενεῶν συνήθως εἰς τὸν Ἐλληνα ἀπαντᾶ· ζωηρὰ φιλοδοξία εἰς τὸ κάθε τι, πρᾶγμα τὸ ὅποιον ἀποδείχνει δτι εἰμέθα πολὺ κοινωνικὰ λαός. Βλέπετε, λέγουν ὁργασμόν, τὸν θόρυβον, καὶ ἀξίαν, τὴν ἐπιτηδειότητα, κατόπιν ἔχεται ἡ ἐπιτυχία καὶ ἀκολουθεῖ κατόπιν ἡ δόξα· ἀλλ᾽ αὐτὸ συμβαίνει εἰς δλας τὰς κοινωνίας καὶ δὲν είναι λόγος διὰ νὰ κύνη κανεὶς δάκρυα. "Ολοι, λοιπόν, οἱ νέοι καὶ οἱ γέροι τοῦ παρελθόντος ὑπῆρχαν πλήρεις δργασμού καὶ δὲν ἔστερηθησαν σχετικῆς τινος ἐπιτυχίας· μάλιστα μερικούς ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς διναρέουν ἀκόμη καὶ σημήδον μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὄφθαλμούς· τώρα είναι ἀλλήθεια τοῦ αὐτοὶ δὲν ἔγιναν δι᾽ αὐτὸ ἐκπομπωριοῦχοι, ἀλλὰ ἔξησαν ὅπωσδήποτε καὶ ἀπέθανον τιμωμένοι· τὸ δὲ πτωχὰ ἐλληνικὰ γράμματα ἔμειναν καὶ αὐτὰ ἐπίσης πτωχά, ὡς καὶ πρότερον. Θά ἔφανταξετο λοιπὸν κανεὶς δτι ὁ κύριος Σκίτης, ὑστερῷ ἀπὸ τόσην δρμήν, ἐπέτυχεν· ἀλλά, πρᾶγμα παραδόξον, δὲν ἐπέτυχε καθό-

Κωστή Παλαμᾶς: «Ἡ Φλογέρα τοῦ Βασιληᾶ»

Τοῦ ὡραῖον βεβαίως εἶναι διεθνὲς ἡ τὸ ὡραῖον δὲν ἔχει πατρίδα, ὅπως λέγουν· καὶ ἐπομένως δὲν θὰ ἡμποροῦσε νὰ ὑποτιμήσῃ κανεὶς τὸ ἔργον, τὸ διοῖον φέρει τὴν σφραγίδα τῆς ὡραιότητος ἐνὸς ἔνους πενταματος· κάθε ἄλλο. Ἀλλὰ εἶναι τάχα δυνατόν, καθέ τι, που πλησιάζει πρός μίαν τελειότητα ἢ πρός μίαν ὡραιότητα, νὰ διαφύγῃ τὴν σφραγίδα τῆς φυλῆς, ἀπὸ τὴν δοπιάν παρήχθη; καὶ εἶναι δυνατὸν τοῦτο νὰ εἶναι ἀληθῆς; εἶναι δυνατὸν ἡ σκέψης ἐνὸς λαοῦ νὰ μήν εἶναι βαθέως ἐθνική; Βλέπετε, τοῦτο φαίνεται ἀφ' ἕαντοῦ ὅτι εἶναι ἐντελῶς ἀδύνατον· δοσον περισσότερον εἶναι σκέψις, ὅσο βαθύτερα εἶναι ἡ φύσις της, τόσο περισσότερον φέρει τοὺς χαρακτῆρας τῆς καταγωγῆς της· καὶ ἐπομένως τὸ ἔργον ὅσο βαθύτερα ἐθνικὸν εἶναι τόσο ἀληθηστέρον εἶναι· καὶ ἐν ἀντιθέσει, δὲν ἡμπορεῖ νὰ εἶναι ἀληθές τὸ ἔργον τὸ ἀνήκον εἰς μίαν φυλήν, ἀν δὲν φέρῃ τοὺς φυλετικοὺς χαρακτῆρας· ὅσο διλιγώτερον εἶναι ἐθνικόν, τόσο διλιγώτερον ἔχοται ἐκ Ζεῦσεν καὶ τόσο διλιγώτερον εἶναι ἀληθές· ἐπομένως καθέ τι ἄλλο ἔχοται πάντοτε ὡς κάτι, χωρὶς οὔσιαν, ἐφήμερον καὶ περιεπίπτον. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος θημιουργὸς μιᾶς φυλῆς, δὲν ἡμπορεῖ παρὰ νὰ εἶναι ὄλος φυλῆ· ὅσο περισσότερον εἶναι βλέπων, τόσο περισσότερον εἶναι φυλῆ καὶ ὅσο βαθύτερα βυθίζεται, τόσο περισσότερον ἐντύνεται τὴν φυλὴν ἢ τὸ διαυτόν του, ποὺ εἶναι τὸ ἴδιον· καὶ αὐτὸς συμβαίνει ρωικά, ἀπὸ τοὺς νόμους τῆς καταγωγῆς καὶ τῆς ἔξειλέσεως· ὅσο περισσότερον εἶναι δημιουργός, τόσο περισσότερον εἶναι ἔξυπνημένον μέσον του τὸ παρελθόν καὶ τὸ παρόν τῆς φυλῆς· διότι ὅλα τὰ κύτταρά σου δὲν εἶναι ἄλλο τίποτε παρὰ ἐκεῖνα, ποὺ τοῦ ἔκλητονόμησεν ὄλοι οἱ παπούδες του, οἱ δοποὶ ἔζησαν εἰς τὴν φυλήν, ἐμορφώθησαν μὲ τὸ περιβάλλον ἀλλοὶ τῆς φυλῆς καὶ ἔξειλιθησαν μὲ τὰς τύνις της·

ειναι ἀπολύτως ἀδύνατον λοιπὸν νὰ ἔκφυγῃ ἀπὸ τὸν νόμον τῆς σκέψεως τῆς φυλῆς, ἀπὸ τὴν ἴδιους γρασίαν της, ἀπὸ τὰς τάσεις της καὶ ἀπὸ τὰς ίδεας, τῶν διόπιν εἰναι ἐπιδεικνή, καὶ αἱ ὅποιαν καὶ χρακτηρίζουν· κάθε μὲλλη ἐκδηλώσις εἰναι ψεῦδος καὶ δφειλεῖ ἀναγκαῖως νὰ μὴν ἔχῃ ἀξίαν. Μάλιστα ὁ ἀληθινὸς δημητουργὸς εἶναι ὅχι μόνον τὸ παρόν καὶ τὸ παρελθόν τῆς φυλῆς του, ἀλλὰ ἔχει μέσα του καὶ τοὺς σπόρους τῶν ἔξειλέσεων, τῶν δοπιών εἰναι ἐπιδεικνή νὴ φυλῆ. Τὸ δὲ ἔργον του συχνὰ κρίνεται ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς σπόρους τους μελλοντικούς, τοὺς δοπιώνυς ἔχει μέσα του ἡ διάρκεια τῆς ζωῆς του καὶ ὁ βαθμὸς τῆς δυνάμεως του καὶ τῆς ἐπιροής του. Τὸ δὲ ἔργον του δὲν εἶναι ἀλλο τύπον παρὰ νὴ ἐκφραστὶς τῆς κοινωμένης συνειδήσεως τοῦ λαοῦ, ἢ εἰναι αὐτὴ ἡ ἔξπνημένη συνειδήσις του "Ἐθνους" εἰναι αἱ σκέψεις του, αἱ ἐπιθυμιαὶ του, αἱ τάσεις του, ὅλα τὰ θερμὰ ζητήματα, ποὺ ἀπασχολοῦν τὴν ὑπαρξίην του· εἰναι γενιτὸν ἀπὸ τὰς ἐπλήδας καὶ τὰς ἀγνοίας του, γεμάτο ἀπὸ ὅλα τὰ παρόντα καὶ ἀπὸ ὅλα τὰ παρελθόν. Εἰναι ἀναγκαῖως αὐτὴ ἡ ἴδια ἡ παλλόμενη ψυχὴ τοῦ ἔθνους. Καὶ ὅσο εὐδύτερον ἐκπροσωτεῖ τὴν συνειδήσιν τῆς φυλῆς, τόσο περισσότερον εἰναι πρωθυμιένον νὰ εἶναι ἡ ἐκφρασις τῆς φυλῆς καὶ ἐπομένως τόσο περισσότερον προώρισται νὰ είναι μηνημένον μέσον εἰς τὴν ζωὴν του "Ἐθνους" τόσο περισσότερον προώρισται νὰ ζήσῃ.

Ο κύριος Παλαιμᾶς, τοῦ δποίου τὸ πνεῦμα γειμῖζει τὴν τελευταίαν τριακονταετίαν τῆς σκέψεως ἐν Ἐλλάδι, ὃφειλε ἀναγραΐς νὰ ἔγγιξῃ καὶ εἰς αὐτὸ τὸ βιβλίον του, ὅπως καὶ εἰς τὰ ἄλλα, τὰ πλέον θεομάτια της, τὸ δόπιοντας εἰς τὰς τύχας τῆς φυλῆς. Τὸ ἔργον του βεβαίως ἀνήκει εἰς τὸν χρόνον καὶ θά ἡτο ἐλαφρότης ἀξιογέλαστος νὰ ἐπιχειρήσῃ νὰ τὸ κρίνῃ κανεὶς τῷρα καὶ εἰς ἕνα πρόδρομον σημείωμα. Τοῦ ἔργου, τὸ δόπιον ἀναβαθμεῖ πέραν ὅπα τὰ κοινά, ὁ μόνος κριτής εἶναι ὁ χρόνος. Μέσα εἰς τὸν χρόνον θὰ τοιβοῦν ἀπάνω του αἱ ποικιλαὶ συνεδήσεις τῆς φυλῆς καὶ, ἀν ἔχει μέσα του τὰς φωνάς, αἱ δόπιαι θὰ ἀπαντήσουν εἰς τοὺς ἑωρατῶντας, θὰ ἴσταται μέσα εἰς τὴν ἴστορίαν.

Μίλτου Κουντουρά: «Ο ἀρρωστος», δρειρόδραμα σὲ μία πράξη.

Οι νέοι είναι βαθύτεροι, σιωπηλότεροι, είλικρινέστεροι, αισθαντικότεροι, πλέον σκεπτόμενοι, σοφώτεροι άπό τοὺς παλαιούς· γράφουν δηλιγόντες καὶ πολὺ πλατύτερον, ἔχουν βαθυτέραν τὴν αἰσθήσην τοῦ μυστικοῦ, μὲ τὸ διποῖν ἀπαχολόδοιτα περισσότερον, καὶ εἰς δῆλα ἔχουν πολὺ ὑψηλοτερὰς βλέψεις ἀπό τοὺς παλαιούς. Ἐκτὸς αὐτοῦ οἱ νέοι, ἐν συγκρίσει μὲ τοὺς παλαιούς, ἔχουν μίαν ἐπιδεξιότητα εἰς τὰς ἐκτελέσεις τῶν, ἐπιλέγουσσαν πολλάκις ἔχει παρατηρηθῆν π. χ. διτὶ οἱ στίχοι τῶν πρωτηγάλων· νέων τῆς σημερονός σχεδὸν εἶναι ἄμεμπτοι, ὅσην ἀφορᾶ τὸ τεχνικὸν μέρος, εὐθὺς ἔξι ἀρχῆς ποδῆγμα τὸ διποῖν δὲν ἔχει κατορθωθῆν παρὰ μόνον ἀπὸ τοὺς πλέον ἴκινοις εἰς τὸ παρελθόν καὶ ὑπερεός ἀπὸ πολὺν κόπον. Τώρα διαβιάζουν ἐνσοδῷμα, τοῦ διποίου συγγραφεύνει πρώτην φοράν ἐμφανίζεται καὶ ἀσφαλῶς θά είναι πολὺ νέος· είναι ἐκτελεσμένον μὲ εὐνολίαν καὶ ἴκανότητα, προβιάνει μὲ ἀσφάλειαν, τὴν διποίαν θά ἔχηλευε πενηντάριος ἀπὸ τοὺς παλαιμάχους τῆς δραματικῆς τέχνης. Καὶ τοῦτο συμβαίνει, διότι οἱ νέοι γεννῶνται μὲ ἐμφιτον γῆδινσι περισσότεραν ἀπὸ τοὺς παλαιούς· γεννῶνται δηλαδί μὲ κύνταρον πλέον καλλιεργημένον. Ἔτσι οἱ αὐδιανοῦ ἔλθουν πλέον ἴκανοι ἀπὸ τοὺς σημερινούς, φυσικά ἐκ γενετῆς· καὶ ἔτσι, δχι μόνον οἱ ἀνδρῶσι, ἀλλὰ καὶ τὰ ἔργα ἔχονται τελειότερα, διαν ἔσον καὶ ἔξελισσον ται μέσα εἰς ἔνα ἀδιατάρακτον περιβάλλον; εἰς τὸ διποῖν ἔσονται ἀπὸ ἔκατης μία ἔνια καλλιεργεια

αντὸ συνέβη εἰς τὴν ζωὴν ὅλων τὸν λαῶν, οἱ οποῖοι εἶχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἔξελιχθοῦν φυσικά. Οὗτῳ τὸ ἀριστούγγημα δὲν ἔρχεται πλέον, ὃς κατὶ ἔκταπτον καὶ ἀπόδοπτον, ὃς κατὶ, ποὺ ἀνεβαίνει ὁ συγκρίτως ὑψηλὰ ἀπὸ τὸ ὑπάρχον ὅλλα ὡς μία φυσική ἔξελιξις ἀπὸ πολὺ περιμενομένῃ· ὃς ἔνα φυσικὸν ἀποτελέσμα ζωῆς καὶ παρελθόντος· μάλιστα τολμᾶ νὰ εἰπῶ, ὅτι σπάνια ή ποτὲ δὲν ἔχει θήση ἀριστούγγημα, τὸ ὅποιον νὰ μήν τῷ εἰς τὸν καιρὸν του καὶ τὸ ὅποιον νὰ μήν ἥρθε ὡς φυσικὸς καρπὸς τοῦ παρελθόντος. ‘Ο δέ μεγαλοφυής δὲν εἶναι παρὰ ἀνθροΐς του χρόνου καὶ ἔρχεται σχεδόν πάντοτε εἰς τὸ πλήρωμα του χρόνου· δέν εἶναι κάτι ἀφύσικον καὶ ἀκοτάληπτον, ἀλλὰ εἶναι ὁ φυσικὸς καρπὸς μιᾶς ζωῆς καὶ ἐνὸς παρελθόντος· ὅλοι οἱ χρόνοι, που ἐπέρασαν, εἰργάσθησαν διὰ τὴν γέννησιν του· τὸ δὲ πνεῦμά του δὲν εἶναι παρὰ ὅλη τῇ πειρᾳ καὶ ἡ γιγῶσις τοῦ παρελθόντος, εἰς τὴν δροίαν θὰ στηρίξῃ τὸ μονάδικον ἔργον του· τὸ σήμερον ἐργάζεται διὰ τὸ αὐθίον καὶ τὸ κχές διὰ τὸ σήμερον. ‘Ολοὶ ήμεις ἐργάζομεθα διὰ τὴν ἔλευσιν του, δῆπος καὶ ὅλαι αἱ γενεαί, που ἐπέρασαν· εἰμεθα μιοράως οἱ ταπεινοὶ ἐργάται, που στρώνουμεν τὸν δρόμον του· καὶ εἰμεθα μιοράως προωρισμένοι γὰ γεμίσωμεν μὲ τὰ σώματα μας τὴν τάρφων τοῦ σκότους, ἀπὸ τὴν δροίαν θὰ περάσῃ πρὸς τὸ φῶς, αὐτὸς δὲν ἔκλεκτός του Οὐρανοῦ, αὐτὸς τὸ ὑπέροχον καὶ χαῖδευμένον τέκνον τῆς φύσεως.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

Αντριανή Ἀρχαιολογικὴ Σχολὴ

ΠΡΩΤΗ συνεδρίασις της 17 Ιανουαρίου. — Πρό μικρού ήρξατο τῶν σενεδριώσεων αὐτῆς ἡ ἐνταῦθα Αὐστριακὴ Σχολή, ἡς τὰ ἔργα προάγονται δυσμέναις ὑπὸ τὴν σοφὴν διεύθυνσιν τοῦ καθηγητοῦ κ. Premerstein.

Πρώτος λαβὼν τὸν λόγον ὁ διευθυντής τῆς Σχολῆς κ. Premierstein ὡμίλησεν ἐν ἀρχῇ περὶ τοῦ ἴδοντοῦ καὶ ὁργανωτοῦ τοῦ Αὐτοτικοῦ Ἰνστιτούτου "Οὐθώνας Benndorf" ἐπὶ τῇ ρῷ μικροῦ ἴδοντος ἐν τῷ κήρυξι τῆς Σχολῆς τῆς προτομῆς αὐτοῦ, ηὗται εἶναι ἔχοντας τῆς Βιενναίας καλλιτέχνηδος Ἐλένης Οὐγγέρ, ἐδωρήθη τῇ Σχολῇ ὑπὸ τοῦ αὐτοτικοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας.

Ο δόγματος ουδέποτε περὶ τῆς τοποθεσίας τῆς Καίλης Ἡλίδος, τῆς μεγάλης πεδιάδος κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Πηρνειοῦ, καὶ περὶ τοῦ Μηρίου τοῦ παρὰ Πανσανιά ποταμού, δι' οὗ ὁ Ηρακλῆς ἐκάθαιρε τὴν κόπον τοῦ Αἴγειον καὶ ὅστις κατὰ τὸ κ. Premerstein εἶναι ὁ αιχόδος ποταμός τοῦ Λαγκαδίου.

“Η Κοιλή Ἡλίς κατά τὸν ὄγητορα, ἀπετέλει ἐν ἀρχῇ μεγάλην πολιτείαν ἀνεύ κεντρικοῦ ἀστεως, ἐκτεινομένην καὶ εἰς τὴν περιοικία. Τοιοῦτον ἀστυν ὑποφέρεισθη μετὰ τὰ Περσικὰ (471, π. Χ.) ἐκ τοῦ διεπιστραμένου πληθυσμοῦ. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἦν ἀπέιδυστον· οὗτο δὲ ἡδυνήθη νὰ ἔκταυθῃ λίαν οὐ μόνον εἰς τὴν ἀριστεράν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν δεξιὰν ὅχθην τοῦ Πηγειοῦ κατά τὸν Εινοφῶντα. Τῷ ἔτει 312 π. Χ. ἐγένετο περιτείχισμα μόνον τῆς ἀκροπόλεως, ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἀμέσως κατεστράφη. Ήσει τῶν οἰκοδομῶν τῆς πόλεως τῶν ἐκ τῶν ἐλληνικῶν χρόνων ἔχομεν τὴν ἔκτενην περιγραφὴν τοῦ Παιανίου, διστιανισμὸς διηλθε πρωτεῖας, δια τῆς Ἡλίδος, ὁώς τεκιλαιούδημεθα ἔξι ἐπιγραφῆς τοῦ τρίτου μ. Χ. αἰώνος. Κατὰ τὸν μέσον ἀνάνα ἀμπαία βρέσανται καὶ πόλις ὑπέρθινην ἔκει, βραδύτερον δὲ οἱ Φράγκοι ἥγειραν ὄχυροτά τον φρούριον, ἔξι οὖθις πάντων τῶν πέροιξ τόπων.

Κατὰ τὸν γεωτέροντος χρόνου ἐγένοντο μὲν τοπογραφικαὶ μελέται λόγου ἀξιαι ὑπὸ τῶν Ἀγγλῶν σοφῶν Leake (1805) Dodwel καὶ Stanhope, ἀλλ' οὐχὶ καὶ

κοινῆ ὡς καλλιτέχνης. "Οταν ἡ σκέψις, ὡριμη, δόηται τέλεια τὴν αἰσθησιν, θὰ παρουσιάσῃ βέβαια ἔργα ἄξια τοῦ ὄντος, ποὺ βλέπεις νὰ πλανᾶται στὰ μάτια του. Αυτὸν τὸ λέγον σχετικά μὲ τὴν «Σφίγγα» του. Εἰς τὸ ἔργον αὐτὸν ἐργάσθηκε ζωγραφικῶς μόνον, διταν ἐποποθετησούσας, ἐμπρός στὴν Σφίγγα, τὴν λευκήν μοφήν, ποὺ ζητεῖ νὰ ἀκούῃ τὸ μυστικόν της. "Ηξερες δῆμως δὲ ζωγράφος νὰ διαλέξῃ τὴν στιγμήν, ποὺ ἐπρεπε; καὶ νὰ δώσῃ μίαν ἀτμοσφαίραν, δοχι ἔσενην πόδις τὴν ὑπόστασί της. Αὐτήν ποὺ ζητοῦσε τὸ θέμα:

Ἐτείτο τὸ πορτραίτο τῆς Ναξίμοβας. Ἐχει μέσα του ὀλον τὸ μυστήριον τῆς ζωῆς, τῆς ἀνωτέρας, μέσα στέξ φειδωτές γραμμές, μέσα στὴν ασπίν, πού τῆς ἔδωσε. Προσπασθεὶ ὁ ζωγράφος νὰ συλλάβῃ τὸ ἰδανικὸν ποὺ κυνηγᾷ, νὰ τὸ κάμη διόδο του και νὰ τὸ παρουσιάσῃ ζωγραφιώδης, μοισικῶς, πνευματικῶς. Αὐτὴ είναι ή αἰσθητικὴ του. Νομίζω πως τὸ μέλλον του ἀνοίγεται παλατὶ πολύ. Ἡ αὐτοπροσωπογραφία του, τὴν δοπίαν, σᾶς συνιστῶ, είναι ωραῖον δείγμα τῆς ἐργασίας του.

Αἱ γνῶμαι, τὰς δόποιας διετύπωσεν εἰς τὰς ἐπιστολάς του ταῦτας ὁ Κοραῆς, εἶναι τόσον σοφαὶ καὶ σωτήριοι διὰ πᾶσαν περίστασιν, ὅπει τοιμίζει τις ὅτι ὁ μέγας ἔθνικος ἀήτης ἔγραψε τὰς πολιτικὰς ἐπιστολὰς του ἔχοντας ὑπὲρ ὄψιν τὴν σημερινὴν κατάστασιν τῆς Ἑλλάδος. Εὐλόγως δὲ παρετηρησεν ὁ κ. Βολίδης, ὅτι ἡ μελέτη αὐτῶν θά ἥδηνατο ν' ἀποβῆ ἐξόχως διδακτικὴ εἰς τοὺς πολιτικοὺς ἡμῶν ἀνδρας, πάντοτε μὲν, μάλιστα δὲ κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας, καθ' ὃς συζητεῖται ἐν τῷ Ἐθνικῷ Συνεδρίῳ ἡ ἀναθεώρησις καὶ συμπλήρωσις τοῦ πολιτεύματος ἡ μάδη.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ – ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ – ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

ΤΕΛΕΙΤΑΙΩΣ, ἐνεφανίσθη εἰς τὸ θέατρον «Μεροκαντάντε», τῆς Νεαπόλεως ὃ νέος «Ἐλλήν» βαρύτονος κ. «Ἄρης Σακελλαρίδης, ἀδελφὸς τοῦ φιλτάτου συνεγγάτου μας κ. Θ. Σακελλαρίδη». Ἡ ἐφημερις «Πούγκολο» γράφει δτὶ εἰς τὴν Γραβιέταν ἀτεκαλύψθη καλλιτε-

“Ο νέος “Ελλην. βαρύτονος π. ”Αρης. Συκελλαοίδης

χνική φύσις ἀξία μεγάλης τιμῆς. "Εχει φωνήν ὠραίαν καὶ δυνατήν. Τραγουδεῖ μὲ πολὺν αἰσθημα καὶ στέκεται εἰς τὴν σκηνήν μὲ χάρων, μεγάλο πρόσον εἰς τὸ σκηνικόν του στάδιον. Ο νέος βαρύτονος ἔγινε δεκτὸς κατὰ τὴν πρώτην ἐμφάνισίν του μὲ πολλὰ χειροκρότηματα καὶ ἐπανέλαβε τὸ ντουέτο καὶ τὴν ἄμιαν τῆς δευτέρας πρᾶξεως, τὰ διοῖα ἐτραγούδησε μὲ πολὺν αἰσθημα.

ΤΗΝ ιονην του τορέχοντος μηνὸς ἐγένεντο εἰς τὸ φιλολογικὸν καὶ ἀρχαιολογικὸν τμῆμα τοῦ «Παρνασσοῦ» δύο πολλοῦ ἐνδιαφέροντος ἀνακοινώσεις.

Πρῶτον ὁ κ. Θεμ. Βολίδης, ἐπιμελήτης τῶν χειρογάρφων ἐν τῇ Ἐθνικῇ Βιβλιοθήκῃ, ἀνεκοινώσεων ὅπτῳ ἀνεκδότους ἐπιστολὰς τοῦ Ἀδαμαντίου Κοραῆ, ἐκ τῶν διπολῶν ἔξι μὲν εἶναι αὐτόγραφοι καὶ σύντομοι ἀπευθυνόμεναι πρὸς διαφόρους Ἰδιώτας καὶ φίλους αὐτοῦ, οἱ

πεισθείσαντος του Εγενέ Πολυδάμαν συριακους χειρογράφους, περιέχοντος περίποιον τὰ δύο τρίτα τοῦ βιβλίου οὗ Προφήτην Ἡσαΐον. Τὸ χειρόγραφον ἀποτελεῖται καὶ 54 φύλλων παλιμφήστων, καὶ, ὡς φαίνεται, ἐκ τῆς ντέλει αὐτοῦ σφιζομένης σημειώσεως, ἔγραψῃ τὸ 771 τος τῆς χρονολογίας, ἐννοεῖται, τῶν Σελευκιδῶν, ἀν-
αποκρινόμενον πρὸς τὸ 459 - 460 ἐτος π.Χ. Τὸ βιβλίον
αὐτὸν χειρόγραφον εἶναι τὸ ἀρχαιότερον ἐξ διων
ερισσώματος.

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΝΕΑ

26 Ἰανοναρίου. — Τὴν ἐστέραν τῆς χθὲς ἐγένετο ὑγκρούσις μεταξὺ τῶν ἀπεργῶν ὑπαλλήλων τοῦ τρο-
ποδρόμου καὶ τοῦ στρατοῦ, καθ' ἣν ἀντηλλάγησαν
ολλοὶ προσβολισμοὶ ἐκατέρωθεν σῆμερον ἐτέθη εἰς
ἴνησιν τὸ πλεῖστον μέδος τῶν τροχιοδρόμων· ἡ ἀπερ-
γία θεωρεῖται λῆξασα. — Ἡ Αὐστρία προσβάνει εἰς
πεντεσμένας ἐνισχύσεις τῶν Βοσνιακῶν στρατῶν.

Ἐπίσης αἱ πολεμικαὶ παρασκευαὶ τῆς Γερμανίας προκαλοῦν τὰς ἀνησυχίας τῶν Γάλλων. — Οἱ Νεότουρκοι ἔγινον συνενόησιν μὲν τοὺς Χριστιανοὺς βουλευταῖς. — Μεγάλαι καὶ αἱματηραὶ μάχαι ἔλαβον χώραν μεταξὺ τουρκικοῦ στρατοῦ καὶ Ἀράβων ἐπαναστατῶν εἰς τὴν Σεναάκιν. — Δι’ ἀνακοινωθέντος ἡ Ἑλληνικὴ κυβέρνησις διαιφεύδει διτὶ πρόκειται κατὰ τὴν ἄνοιξιν νὰ διατάξῃ μεγάλα γυμνάσια παρὰ τὰ σύνορα. — Σήμερον ὅλη ἡ Ἀττικὴ ἔξημέρωσε σκεπασμένη ἀπὸ χιόνας.

27 Ιανουαρίου. — Νέαν συμφωνίαν ἀποκαλύπτει ὁ Χρόνος τῶν Παρισίων, μεταξὺ Αὐστρίας, Μαυροβουνίου καὶ Βουλγαρίας, ἵνα ἀπὸ ουμφώνων ἡ μὲν Αὐστρία καταλάβῃ τὸ Νόβι-Παζάρ, αἱ δὲ λοιπαὶ εἰσβάλοντας εἰς Μακεδονίαν. — Χίλιοι Τοῦρκοι στρατιῶται ἐλπιτοπάκτησαν εἰς "Υεμένην πόδες τοὺς ἐπαστάτας· οἱ "Αραβεῖς ἡττήθησαν εἰς Χοδέΐδαν. — Η Ἀυστριακὴ κυβέρνησις ἀπεγόρευσεν εἰς τὸ δύπλοις εἰσόν Σενάνουερ νὰ προμηθεύσῃ δόπλα· εἰς τὴν Κρητικὴν κυβέρνησιν ἔτησαν νὰ ἄγοφάσῃ τρεῖς χιλ. ἐξ αὐτῶν. — "Ηρέαντο δὲ καὶ θάς αἱ νομοθετικαὶ ἐργασίαι τῆς Βουλῆς. — Κατηρτισθῇ τὸ διάταγμα πόδις παραπομπῆν εἰς ἀνακριτικῶν συμβούλιον τῶν ὑπαξιωματικῶν τῶν τελευταίων συλληγοφθέντων μετά τοῦ θ. Λαπαθώτου, ὅπως ἀποταχθῶσι. — Προσκαλοῦνται 4 ἥλικια κληρονομούσις Ιωνίου.

28 Ιανουαρίου. — Πρωτοφανῆς χιονοθύελλα καθ' ὅλην τὴν χθεσινήν νύκτα. — Τὰ δικαστικά νομοσχέδια τοῦ κ. Δημητρακούπολου, ὃν ἔκαμε τὴν εἰσήγησιν εἰς τὴν χθεσινήν Βουλὴν κρίνοντα μετ' ἐνθυσιασμοῦ. — Αἱ ἐφημεριδες τῆς Ρώμης ἀναγράφουν τὴν ἐκπληκτικὴν εἰσῆσιν, καθ' ἣν ἡ Τουρκία προτίθεται νὰ ἴδρυσῃ στρατολογικὸν γραφεῖον ἐν Κορήτῃ πρὸς κανονικὴν στρατολογίαν τῶν Κορητῶν, ὡς Οὐδωμανὸν ὑπέκολον. — Τὰ Πατριαρχεῖον καὶ τὰ σώματα ἀνεκόνωσαν εἰς τὴν Πύλην διὰ επ' οὐδενὶ λόγῳ θά ἀνεχοῦν τὴν καταπάτησιν τῶν ἐκπαιδευτικῶν προνομίων τὴν ἐπιζητουμένην διὰ τῶν ἐν τῇ Τουρκικῇ βουλῇ εἰσαχθέντων νομοσχεδίων. — «Η Κορητικὴ συνέλευσις θὰ συνέλθῃ αὔριον τὴν πρώιαν εἰς μυστικὴν συνεδρίασιν, ὅπως συνζητήσῃ τὸ ἔθνικὸν ζήτημα. — Αἱ ἐν τῇ Ἀγγλικῇ βουλῇ γενόμεναι δυσμενεῖς δηλώσεις διὰ τὴν πολιτικὴν τῶν Νεοτούρκων πρὸς τὰς χριστιανικὰς ἔθνικότητας προκαλοῦν ἐφειδισμὸν ἐν Τουρκίᾳ. — Εἰς τὴν Βουλγαρικὴν βουλὴν ὑπεβλήθην νομοσχέδιον διὰ τὴν σύγκλησιν ἔθνουσινελευσεως.

29 Ἰανουαρίου. — Χθές τὴν πρωῖταν ἐγένετο ἡ μυστικὴ συνεδρίασις τῆς Κρητικῆς συνελεύσεως: οὐδὲν ἀπεφασίσθη περὶ τῆς Κρητικῆς ἀποστολῆς εἰς Εὐρώπην. — Διαιμύτατος καχειμών καθὸν ἦκαν τὴν Ἐλλάδαν ἀγγέλλοντα καταστοφαῖ, θάνατον ἐκ ψυχέως, πλήρης διακοπῆ συγκοινωνιῶν, καθυστερήσεις ὀτιμοπλοιών καὶ ναυάγια. — Οἱ Ἐντοῦ ἥρξατο τῶν ἐπιθεωρήσεων τῶν σωμάτων: — Χθές ὁ πρωθυπουργός κ. Βενιζέλος ἐδηλώσεν ἐν τῇ Βουλῇ ὅτι τιθανὸν νὰ μὴ συνάφθῃ δόλοκληρον τὸ δάνειον των Ιζού ἔκατον, διότι ἡ οἰκονομικὴ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως τείνει εἰς ἔξοικον μησην τῶν περιστάσεων διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῶν οἰκονομικῶν δυνάμεων τοῦ τόπου.

νομικων συναρτησεων της νομοθεσίας των πολιτών.

30. *Ιανουαρίου*.—Ούπουσργός τῶν Ἐσωτερικῶν τῆς Τουρκίας Ταλαάτ βέης ὑποβάλλει τὴν παραιτήσιν του ἔνεκα τῶν ἐπικρίσεων τῆς πολιτικῆς αὐτοῦ ἐν τῷ Ἀγγλικῷ Κοινοβούλῳ. — Τὸν Τουρκικὸν ὅπλιταγωγὸν «Μαρμαρᾶ» πλέον τὸ πόδς τὸν Ἐρυθρᾶν θάλασσαν ἔξι φανισθῇ. — Ή πρὸ πολλοῦ ἀνάμενομενή ὑπουργικὴ κρίσις ἐν Τουρκίᾳ ἔξερεφάγη· μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ Ταλαάτ βέη ὑπέβαλον συγχρόνως παραιτήσιν καὶ δὲ ὑπουργός τῶν οἰκονομικῶν καὶ δὲ ὑπουργός τῶν δημοσίων ἔργων. — Ή Κρητικὴ συνέλευσας ἔστειλε τηλεγραφικῶν ἀδελφικῶν γαιοειδισμῶν πόδς τὴν Ἑλλ. βουλὴν ἐπὶ τῇ ἐνάρξει

νέργου της. — Αἱ δηλωσεῖς τοῦ πρωθυπουργοῦ περὶ
ματαιώσεως τοῦ δανείου προξενοῦν δυσάρεστον
τύπωσιν μεταξὺ τῶν βουλευτῶν.

31. Ταροναίον. — Ὁ Σεφκέτ διοικεῖται πινακών μέσης Βεζόνης ἐν Τουρκίᾳ. — Κατὰ τὴν χθεσινὴν μυστήριον σύσκεψιν τῆς Κοριτικῆς συνελεύσεως, καθ' ἣν πασταντοὶ καὶ πάλιν μόνον οἱ Χριστιανοὶ πληρεξούσιοι, ηγοκολούθησεν ἡ ἀνταλλαγὴ γνωμῶν ἐπὶ τοῦ ἔθνικοῦ τρίματος.

Ι Φερόναραγον. — Αι σχέσεις μεταξύ των δικαιώμάτων της Κίνας εναντίον των τεταμένων λόγω των παραβάσεων ύπό της Κίνας μεταξύ των δύο χωρών συνυθήκης. — Ο γενέτης του προοδευτικού κόμματος Χαλίκι βέης διωσθή ούπουργός των Ἐσωτερικῶν. — Η Τουρκική κυριότητας ζητήσει εξηγήσεις επί των ὄγγιλικῶν δημόσεων, διατάξασα τὸν ἐν Δονδίνω πρεσβευτὴν ἀθώτην προθῆ εἰς τὰ ἀναγκαῖα διαβήματα παρὰ τῇ ὄγγιλικῇ υπερογήσει. — Ἐντὸς τῆς προσεχούς ἔβδομαίδος δροῦπολογισμὸς τῆς κυβερνήσεως ὑποβάλλεται εἰς τὴν ουλήν.

2. Φερθοναρίον. — Διαφεύδεται ἡ θρυληθεύσα ή ταραχή μιστικής συμφωνίας μεταξύ Αντόριας, Μαυροβουΐου και Βουλγαρίας. — “Η υπουργική κρίσις εξακούσθηεν ἐν Τουρκίᾳ. — Πλήρης ἀμητησία παραχωρεῖται τούς Ἀλβανούς τοὺς θέλοντας νὰ ἔπιστρεψωσιν εἰς τὴν πατρίδα των, ἀφετὲ νὰ δόκισθωσι πίστων εἰς τὸν Σουλτάνον. — Παρὰ τὰ ισχύοντα προνόμια οἱ Τούρκοι απεδίκιασαν εἰς πρόστιμον 25 λιρῶν τὸν Μητροπολίτην Βοδενῶν δι' ἐνεργείας του εἰς τὸ σχολικὸν ζῆτημα. — Βεβαίωσται συμπλοκή Ἑλλήνων και Βουλγάρων απότομης ὁριαγῆς ήπο τῶν τελευταίων ἐλληνικῆς ἐκκλησίας ἐν Γευγελῆ.

3. Φεβρουαρίου. — Ο «Νέος Ἐλ. Τύπος» πληροφορεῖ δτὶ αἱ Προστάτιδες Δυνάμεις εἰναι λιαν δυσηρετημέναι διὰ τὰς συχνὰς παραστάσεις τῆς Τουρκίας πι τοῦ δικαιώματος τῆς αὐτοδιοικησεως τῶν Κορητῶν. — Παραπτήσις καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας ἐν Τουρκίᾳ. — Ο Δημητρακόπουλος εἰσηγούμενος χθὲς τὰ νέα δικαστικά αὐτοῦ νομοσχέδια ἐν τῇ Βουλῇ ἡτειλησης πολιτικὰς συνέπειας ἐν ἥ περιπτώσει ἔξακολουθης ἀηδησης ἡ αὐτὴ κωλυσιεργικὴ διάθεσις τῶν βουλευτῶν απατὰ τῶν ὑποβαλλομένων νομοσχεδίων τῆς κυβερνήσεως αἱ δηλώσεις προκαλούν μεγάλην συγκίνησιν διότι τοῦτο ὑπὸ πολλῶν ἐφημεριδῶν ἐθεωρήθη ὡς απειλὴ δικτατορίας· ἡ κυβερνήσις ἔχει την αἰτοφασιν παρακαλέσεν ἐν τῇ Βουλῇ ἕτημα ἐμπιστόσυνης, ἵνοι παρατείνῃ τὴν παραπομμένην ἀντίδοσαν.

4. Φεβρουαρίου. — Η πολιτική κρίσις εν Τουρκίᾳ
έρχεται εις τό απροχώρητον μετά τὴν ἀπόφασιν τοῦ
Μ. Βεζίρη, όπως συνδέει τὴν τύχην του μὲ τὴν τύχην
διοικητῶν τῆς κυβερνήσεως. Σημαντικά ἐπικουρία
κατέφθασαν εἰς Χοδεῖδαν. — Ο Μπάκης δὲ ἐπιστο-
λής ἀπειλεῖ ἐπέμβασιν ἐν Μακεδονίᾳ, ἐὰν ἔξακολου-
θῇ ἐπὶ πολὺ εἰσιτάντι ή αὐτῇ βάρβαρος κατάστασις. —
Διετάχθη τὸ κλειστικὸν ὅλων τῶν σχολείων ἐπ' ἄρδι
στον λόγῳ τῆς ἐπικινδύνου ἐπεκτάσεως τῆς ἐπιδημίας
τῆς μηνιγγίτιδος, ητὶς τελευταῖως ἐσήμειώθη ἐν Ἀθή-
ναις. — Τὸ θωρηκτὸν «Αβέρωφ» θά καμμί τὴν ἐπίστη-
μον ἐμφάνισιν του εἰς τὰ Ἑλληνικὰ ὕδατα εἰς Βόλον
τῇ 25η Μαρτίου ἐπὶ τῇ εὐκαριότῃ τῆς ἐνάρξεως τῶν
«Ἐπινθεοίων» σκοπευτικῶν ἀγώνων.

5. Φεβρουαρίου. — Μεταξύ τῶν Γαιριβαλδινῶν ἦνοι εὖ καταλόγοι ἐγγραφῆς ἔθελοντῶν, μελλόντων νὰ μετάσχων κατὰ τὴν ἀνοίξιν τῶν εἰς τὴν Ἀλβανίαν ἀπάντησεων πρὸς βοήθειαν τῶν Ἀλβανῶν ἐπαναστατῶν. — Τὸ νομοσχέδιον πρὸς περιστολὴν τῶν φυεδών μηνύσεων, ὃς καὶ τὰ λοιπὰ νομοσχέδια τὰ ἀφορῶντα τὸν δικηγόρους, προκαλοῦν ἀντιδράσεις ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς βουλῆς.

θεωρεῖται προσωρινῶς ἀποσοβηθεῖσα μετὰ τὴν ἀποδοχὴν τοῦ χαρτοφυλακίου ὑπὸ τοῦ Χαλήρι βέη.—Κατὰ τὴν χθεσινὴν Βουλὴν ἡ κυβέρνησις προύκάλεσε ψῆφον ἐμπιστοσύνης ἐπὶ προτάσεως, διποτὲ ἡ ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῆς ἐπεξεργασίας τοῦ προσχεδίου κομιση ἐντὸς 5 ἡμερῶν τὰ δέκα πρῶτα ἀρθροῦ, ἔχουσα τὴν γνώμην ὅτι ἡ ἐπὶ πλέον ἀργοπορίᾳ ἥθελεν εἰσθαι δυσπιστία εἰς τὸ ἔργον τῆς Κυβερνήσεως· ἡ κυβέρνησις ἐκέρδισε τὴν πρότασιν μὲν ψῆφους 207 ἐκ 214 ψηφοφορησάντων.

7. Φεβρουαρίου. — Μετὰ ἐπίδοσιν τελεσιγράφου πρὸς τὴν Κίναν διετάχθη ὁ Ρωσικὸς στρατὸς νὰ προβῇ εἰς κατάληψιν αὐτῆς. — Η Βουλγαρία ποιεῖται νέας στρατιωτικᾶς προμηθείας. — Αἱ εὐρωπαϊκαὶ ἐφημερίδες παρατηροῦν ὅτι παρὰ τὰς παραπτηρούμενὰς διαδέσσεις προσεγγίσεως μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Βουλγαρίας, αἱ μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Βουλγάρων ἔριδες ἐν Μακεδονίᾳ ἐπανήρχισαν ἔχθρικάταται. — Βεβαιοῦνται ὅτι αἱ τέσσαρες προστάτες δυνάμεις ἀπαντῶσαι εἰς σχετικὴν διαμορφυίαν τῆς Τουρκίας ἀδηλωσαν εἰς τὴν Υ. Πύλην ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἀποστολὴν Κρητικῆς ἐπιτροπείας εἰς Εύφρατην. — Ἐξεγέρσεις καὶ διαμαρτυρίαι τῶν δικηγόρων διὰ τὰ δικαστικὰ νομοσχέδια.

8. Φεβρουαρίου. — Η Πύλη ἔζητησεν ἔξηγήσεις παρὰ τῆς Ἰταλικῆς κυβερνήσεως ἐπὶ τῶν ἐνεργειῶν τῶν Γαριβαλδινῶν. — Η μεταξὺ Ρωσίας καὶ Κίνας διαφορὰ βαίνει εἰς ἔξομαλονταν, ὑποχωρούσης τῆς Κίνας. — Οἱ ἐπαναστάται ἐν Ἀραβίᾳ ὑφίστανται ἀπωλείας εἰς τὰς συγκρούσεις τῶν μετὸν στρατοῦ ἡ ἐπαναστασίας εὑρίσκεται εἰς ὑφεσιν. — Ο ἐν Κωνιόπολει προσβευτής τῆς Ρωσίας κ. Τσαρίκωφ ἐπεσκέψη τὸν οἰκουμενικὸν Πατριάρχην ἡ ἐπίσκεψις ἐμποτεῖ ζωηρὸν ἐντύπωσιν καὶ ἀνησυχίαν παρὰ τοῖς νεοτούρκοις. — Αἱματηρὰ συμπλοκὴ εἰς τὴν μεθόριον μεταξὺ τούρκων στρατιωτῶν καὶ εὐζώνων, καθ' ἣν ἐφονεύθησαν τρεῖς εὗζωνοι.

9. Φεβρουαρίου. — Εἰς τὴν χθεσινὴν βουλὴν ἀπεκάλυψθησαν ἐκπαιδευτικὰ σκάνδαλα ἐμποτήσαντα πολλὴν ἐντύπωσιν. — Ο κύριος Λαπαθιώτης σήμερον προσελθὼν καὶ ἀπολογηθεὶς ἐνώπιον τοῦ ἀνακριτικοῦ συμβούλιου, προεδρευμένου ὑπὸ τοῦ Σμολένσκη, ἀνεκρύχθη παμψηφεὶ ἀθρῷος πάσης κατηγορίας. — Πλειστακρούματα μηνιγγίτιδος σημειώνται καθ' ἐκάστην καὶ εἰς τὰς ἐπαρχίας. — Η κυβερνητικὴ κρίσις ἐν Τουρκίᾳ ἔξακολουθεῖ.

ΑΒΓ.

ΠΡΟΤΟΜΗ ΤΟΥ ΣΩΛΔΜΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Τῇ πρωτοβουλίᾳ τῶν «Παναθηναίων»
— ἀδείᾳ τοῦ 'Υπουργείου —

Ἐκ προηγούμενων εἰσφορῶν. . . Δρ. 2,691.60
Δ. Μάρκογλου Ιατρὸς 5.—
Δρ. 2,696.60

Τὸ ἀπαιτούμενον διλικὸν ποσὸν εἶναι 3,500 περίπονο. Υπολείνονται περὶ τὰς 900. Καὶ τὸ ὑπενθυμίζομεν εἰς δῆλους. Οἱοι ἔξησαν καὶ ζοῦν μὲ τοὺς στίχους τοῦ ὑμνητοῦ τῆς ἐλευθερίας.

Αἱ εἰσφοραὶ στέλλονται εἰς τὰ γραφεῖα τῶν «Παναθηναίων», ὄδος Ἀριστοτέλους 35.

Ο ΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

Σημ. Εἰδικαὶ βιβλιορισταὶ δημοσιεύονται διὰ τὰ βιβλία, τῶν διποτῶν δύο ἀντίτυπα στέλλονται εἰς τὰ γραφεῖα μας. Τὸν ἄλλων ἀπλῶς ἀγγέλλεται ἡ ἐκδοσία.

Ο νεοσύντατος «Σύλλογος τῶν Φύλων τῆς Τσιτορίας» ἤρχισε τὴν ἐκδοσιν περιοδικοῦ, ἀποκλειστικῶς συντασ-

σομένου ἀπὸ τὸν κ. Δ. Γρ. Καμπούρογλον. Ὁ πρῶτος ἀριθμὸς τοῦ «Διτύλου» περιέχει ἀξιανάγνωστον ἵστορικὴν καὶ λαογραφικὴν ὑλὴν.

Ἡ διεύθυνσις τῆς «Εστίας» συνέστησεν ἐπιτροπὴν ἀπὸ διαφόρους λογογράφους διὰ τὴν ἐπιμέλειαν τῆς ἐκδόσεως τῶν ἔργων τοῦ Παπαδιαμάντη. Ἡ ἐκδοσις θὰ γίνηται πάντας τῆς κ. Μπενάκη, ἡ οποία ἔθεσεν, ὡς γνωστόν, εἰς τὴν διάθεσιν τῆς τέλος «Εστίας» δραχμὰς δύο χιλιάδας διὰ τὸν σκοπὸν αὐτού.

Ἡ ιταλικὴ Κυβέρνησις ἐσύστησε ἐπιτροπὴ διὰ τὴν ἐκδοσιν τῶν ἔργων τοῦ Λεονάρδου δὰ Βύντσε.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κον. Ν. Γ. Γ. Σκόπελον. — Δυστυχῶς ἀκατάλληλον.
Κον. Μ. Δ. Σ. Σμύρνην. — Εὐχαριστοῦμεν, λυπούμεθα ἀκατάλληλον.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ο Κομήτης τοῦ Χάλλεϋ ὑπὸ Δ. Αίγινήτου. Ἀνατύπωσις ἐκ τῆς «Μελέτης». Τεῦχος Α' 1911. Τυπογραφεῖον «Εστία» Μάσσνερ καὶ Καργαδούνη.

Πᾶς νὰ ζῆτε, Lord John Lubbock, μετάφρ. Θ. Χ. Φλωρᾶ. Ἀθῆναι, ἐκδοτ. οἰκος Γ. Φέξη, δρ. 3.

Αἱ ἀσθένειαι τῆς προσωπικότητος, Th. Ribot, μετάφρ. Πετρούλας Ψηλορείτη. Ἀθῆναι, ἐκδοτ. οἰκος Γ. Φέξη, δρ. 3.

Η Ἐπαύριον τοῦ Θαγάτον ἡ περὶ μελλούσης ζωῆς, ὑπὸ Louis Figuier, μετ' εἰκόνων. Μετάφρ. Ἀντιγόνου Πολυμέρη, Ἀθῆναι. Ἐκδοτ. οἰκος Γ. Φέξη δρ. 4.

Ο Δαρβινισμός, Λουδοβίκου Βύγκνεο. Μετάφρασις Ἀνδρ. Φαρμακοπούλου, Ἀθῆναι. Ἐκδοτ. οἰκος Γ. Φέξη δρ. 4.

Τὰ Ενδαγγέλια, Λέοντος Τολστόη. Μετάφρ. Σ. Ζησίδη, Ἀθῆναι. Ἐκδοτ. οἰκος Γ. Φέξη δρ. 2.50.

Λυσίου Λόγοι καὶ Ἀποσπάσματα. Ζωγράφειος Ἑλλην. Βιβλιοθήκη. Ἐκδότης 'Αν Ζάκας. Τυπογρ. Π. Δ. Σακελλαρίου. Τόμος Α' καὶ Β', ἀμφότεροι δρ. 22.

Γράμματα. Μηνιαῖον Περιοδικὸν ἐκδιδόμενον ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Τεῦχος Α'. Φεβρουαρίος 1911.

Ἀνατολή. Μηνιαῖον Παιδαγωγικὸν Περιοδικὸν ἐκδιδόμενον ἐν Σάμῳ. Τεῦχος Α' Ιανουαρίου 1911. Ἐν τῷ Περιοδικῷ καταχωρούνται θέματα μόνον τῆς συγχρόνου παιδαγωγικῆς, ἐκπαιδευτικῆς κινήσεως, σοβαραὶ πραγματεῖαι ἐπὶ παιδαγωγικῶν ζητημάτων, συμβολαὶ εἰς τὴν Ιστορίαν τῆς Ἑλλην. Παιδαγωγίας.

Παραμῆνι χωρὶς δόνομα. Ὑπὸ Π. Σ. Δέλτα. Εἰκονογραφίες Δ. Κωνσταντινήδη. Λογδίνο, Τυπογραφεῖο Γ. Σ. Θελάνη. Ἐν Ἀθῆναις εἰς τὸ Βιβλιοπωλεῖο τῆς Εστίας.

Μηνιαῖα Εἰκονογραφημένη Ἀτλαντὶς Νέας Υόρκης. Ιανουαρίος 1911. Κυκλοφορεῖ ἡδη τὸ πρῶτον τεῦχος τοῦ δευτέρου ἔτους τῆς Μηνιαίας Εἰκονογραφημένης Ἀτλαντίδος, πλούσιον δια πάντοτε εἰς ὑλὴν καὶ εἰκόνας, μὲ καλλιτεχνικὸν ἔξαρχυλλον καὶ πολύχρωμον διοσέλιδον ἐθνικὴν εἰκόναν. Ἀποστέλλεται ἐν τεῦχος δωρεάν εἰς τοὺς αἰτοῦντας. Διεύθυνσις «Atlantis» P. O. Station E, New York.